

שנה 52

(בולל מעריב)

הפרעה שהעלמה

מספר 2626

ט' בטבת תשמ"ח, 30.12.1987

העולם

חיילים ערכו

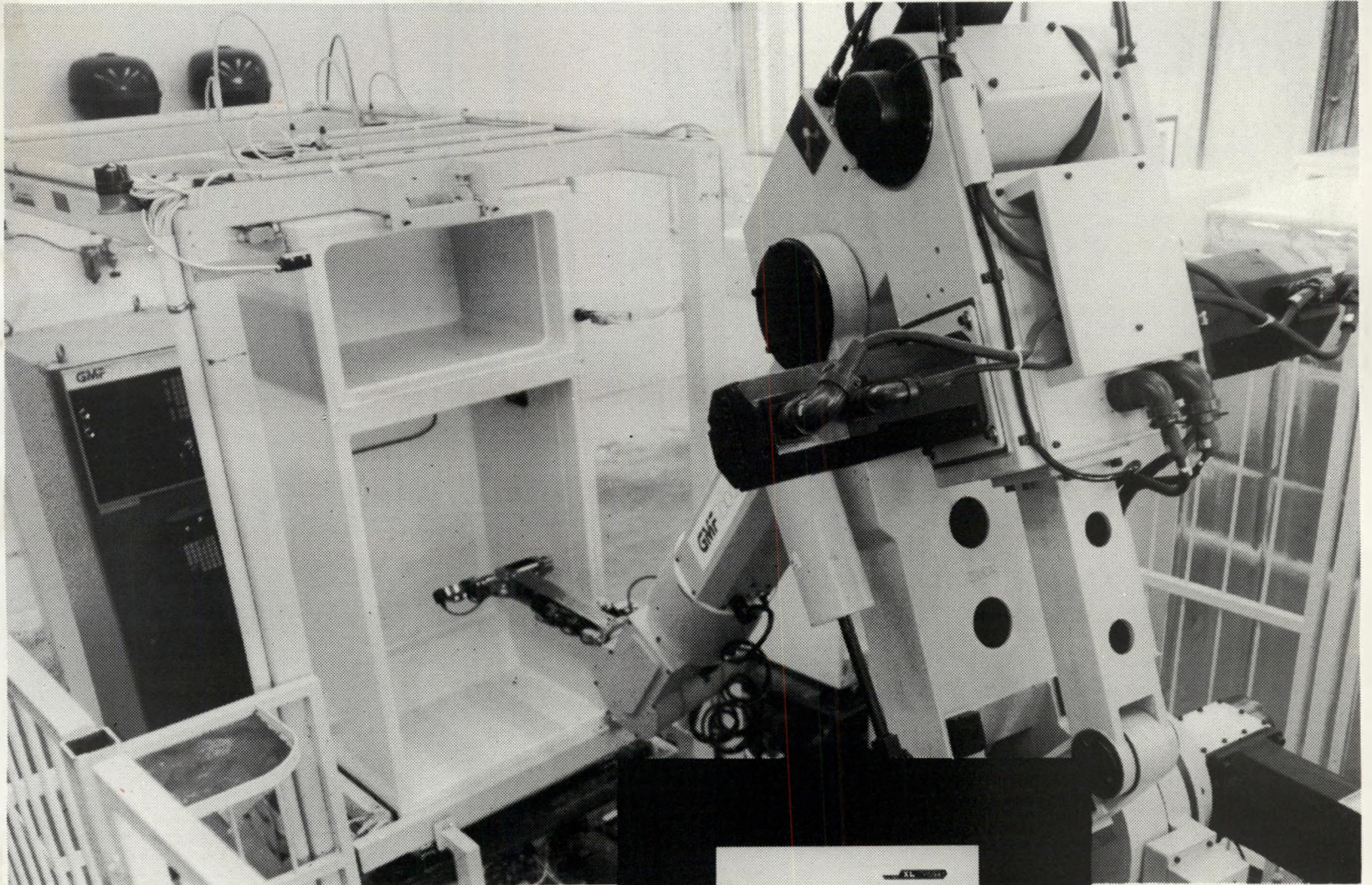
בעזה

פוגרום

בבית-החולים

עד שתגמור לקרוא מודעה זו ירדו עוד 3 מקררי אמקור XL מפס הייצור

בתמונה: אחד הרובוטים המתוכננים של אמקור בפס הייצור של מקררי אמקור XL עובד. שעות נוספות.

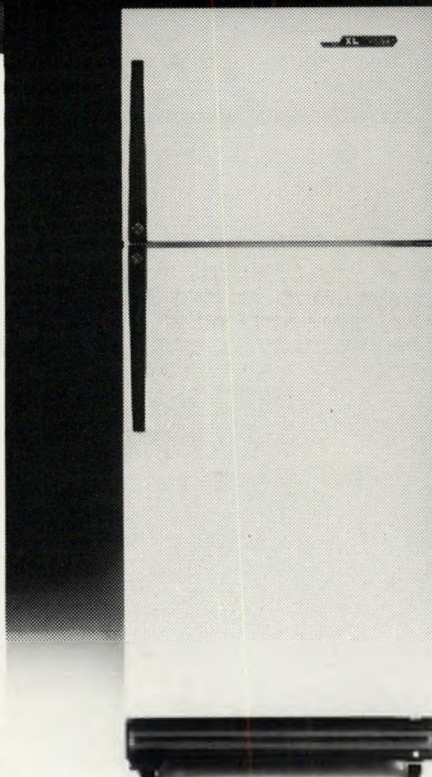
טמיר כהן (עקבסון)

כל זה כדי שתוכל להצטרף בהקדם
ל-1,450,000 הקונים המאושרים של
מקררי אמקור, ולקבל את המקרר
שהזמנת תוך זמן קצר ביותר.

להשיג
בכל חמיות אמפא
אצל סוחרים מורשים
רשת שקם
המשביד לצרכן.

שרות
אמכא
שרות ללא תחרות

הביקוש העצום למקררי
אמקור גרם לחברה מס' 1
בייצור מקררים בישראל
לשבור עוד שיא,
עתה, בכל דקה וחצי יורד
מקרר אמקור XL חדש
מפס הייצור.
במילים אחרות: 320 מקררים
ומקפואים חדשים מדי יום!
כדי לעמוד בקצב המסחר
הזה תיגברה חברת אמקור
את משמרות הייצור ואת קצב
עבודתם של הרובוטים
המתוכננים המסייעים לבניה
מהירה ומושלמת של המקררים.

על הצמי בשנה החדשה.

בואי, בואי, שנה חדשה...
כמו כל קודמתיך, / עם אותן הצהרות ואתן אמירות...

ותזכיר לנו את אותם הדברים / ותוסיפי לנו גם קצת חדשים: / איזה ארבעה עשר פרשיות, / שניים שלושה מישפטים, / עשר עשר רצחיות / וכל זה מתובל ברוטב של טחור, התחליות, ייאוש ודיכאון...

והכל, הכל, מרוח ביהיה בסדר! לא צריך לדאוג / עם ישראל חי גם כתנאים יותר קשים מאשר אלה של עכשיו...

1988 עומדת בשער עם כל ההצעות המפתות. / למה שלא ניקח אותה? / את שנת 1988. / רותם אברזצקי, ראשון לציון

השוואה והמדינה

על נושאים ברום עולמה של הספ' רות (רב-שיח סופרים, דף חדש), העולם הזה 16.12.87.

דברי חמשת המופלאים, ברכהשיח על איפיון הספרות הישראלית, הסתובבו כל העת סביב שני קטבים: השואה והמדינה. הראשונה בראש מח שבותיהם והשנייה, לפעמים, בכלל לא מוכנת להם.

לי הקשר בין השניים ברור מאוד: הצדקת קיומה של המדינה היא אחת בלבד — שלא תחזור שואה שנית. זאב שזר, תל אביב

תורת ההישרדות

על טיבו של צה"ל (ראיון עם ד"ר עמנואל ולד, העולם הזה 16.12.87).

מה הקשר בין התוכנית הרכשנית של ד"ר ולד וחלופות צה"ל לשיקג'ימל במחנה הנח"ל, שברח ממישמתו?

בשביל מה מגייסים חייל (בכל צבא בעולם)? כרי להגן, בשעת הצורך, על מולדתו ואם המר לרת איננה אחוזת טירוף של תוקפנות, הרי הכי וונה היא, במילים פשוטות, הבא להורג, השכם להורגו וזאת כל התורה על רגל אחת — תורת ההישרדות.

וכרי ללמד חייל, שבשעת הצורך עליו להק רים ולירות בתוקף, לא צריך לא תוכנית רבי שנית ולא חלופות צה"ל. צריך רק לעשות את המלאכה הפשוטה הזאת כמו שצריך.

עורך סופרמן, חדרה

חזרי מלך עזה

על מעשה רצח בעזה (התקופה, העולם הזה 23.12.87).

ריווחו של העיתונאי מכרם חזרי מחול, על הצעיר הפלסטיני בבית חולים עזתי שחשף את חוזה מול חייל וקרא "ירה בך" (זהו ידה בו ודגו) מזכיר לי את גיבורו של סיפור (וסיפור) של יורם קניוק, חימו סלך ירושלים, חייל קרבי מרוסש איברים, השוכב במינור שהפך לבית חולים בירושלים של 1948 והוא צוחק כל הזמן (הארהבי (יאה בך). אבל לא ירו בו.

1987 איננה 1948. ישראל ריך, תל אביב

בן להקוס'פוקוס

על המתבקש מתוצאות סקר היחס לכפיה הדתית (סקר מינה צמח, העולם הזה 23.12.87).

אצלנו, היהודים, אין תוכמות. אנחנו אנשים מעשיים. כאשר מדובר בדברים של ממש, כמו תחבורה ציבורית שכבת או חיוב הכל בשירות בצה"ל, אז אין תוכמות, שיהי אוטובוסים לכל דיכפין ושגם בחוריהם יתחלקו בעול.

אבל כאשר מדובר בהקוס'פוקוס, מה איכפת ליהודים לאכול מצות בפסח? למיאותי וככל כעניין הקבורה (אחרי שאתה כבר מת, מה איכפת לך להיראות צדיק). דרור פורקן, חיפה

נימיק לגאון

על האשראי ברשתות השיווק (מרגילים את העם לאוברדראפט תמידית! "מה הם אומרים", העולם הזה 23.12.87).

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקידמי:

כיבוש בית החולים

את המראות האלה אי אפשר היה לראות בטלוויזיה הישראלית. בית החולים שיפא שבבעזה נכבש ב-18 בדצמבר על ידי חיילי צה"ל. הם ירו פצצות גז מסמיע. ירו באוויר. היכו אנשים. ובכללם את הרופאים ואת אנשי הצוות הרפואי. התעללו בפצועים שנעצרו. העדויות מזועזעות. לפי תגובת דובר צה"ל השלטת הסדר נועדה לאפשר את המשך העבודה התקינה של הצוות הרפואי בבית החולים. בלהט הקרב נפגעו צעירים אחדים. הכל רק עניין של סמנטיקה.

כתבת השער האחורי:

כלא הנשים

כתבה ראשונה בסידרת החזיונות של נעמי ארוה בכלא נווה הירצה. סמים, בידור, ניסיון נות'התאברות, הזנחה, אופנה, טובות הנאה ואהבת נשים בפרהסיה. לפני צאתה החרימו שילטונות הכלא את כל ניירי תיה ורשמים. ביניהם גם שיר פרידה שכתבה לה חווה יערי.

תנועת המרי של חאס

מרי חאס היא פעילה פלסטינית, קומוניסטית ש' נטשה את מיפלגתה, פמיניסטית, ילידת חיפה, שהחליטה לעבור מרצונה לרצועת עזה. אש' המאבק בוערת בעצמותיה. היא לא נחה לרגע. בשבועיים האחרונים, כשהרצועה בערה, היא היתה בכל מקום. ביקרה פצועים. ניחמה אבלים. סייעה לעיתונאים זרים. כאן היא מספרת על חייה רצופי המאבקים ורעתה על הכיבוש.

מרגישה טוב עם השם

מיקי אלבין לקח עימו את כל ההסברים האפשריים והותיר אחריו סימני שאלה גדולים. "אלבין" הפך כיום שסנדרף לסרטן. הכל מנסים לברוח ממנו. מי שנאלצת להתמודד כיום, כמעט בגפה, עם השם אלבין היא אלמנתו, גליה. היא עצמה גאה בשם, "מרגישה אותו נהדר". לחברים לא סולחת. לפוליטיקאים כן. הם עם מיוחד.

דיד מול גולית

פעם היה לצה"ל דימוי שונה. צבא קטן ואמיץ. דייד מול גולית. מעטים מול רבים. לא עוד. צבא הלוחם באזרחים, צבא הרודע באוכלוסיה מואששת אינו נראה עוד ככוח מגן. העולם אהב את דייד ושנא את גולית. אך זה משפיע על תפקודו ה' מיקצועי ורמתו הצבאית?

המדורים הקבועים:

- מיכתבים - תורת ההישרדות
- איגרת העורך - יש צנאורה
- הנרח - דויד וגולית
- במדניה - המת החי
- ראיון השבוע - מרי חאס
- תשקף - כוח עליון
- יומן אישי - בעיקר אסוציאציות
- אנשים - חינוך מיני
- מהם הם אומרים - יוסי הראל, חביבה
- אביגיא, אדמונד גושיטין, אהרון
- ברשחר, אהוד קינמון, אלי קולס

בעיקר אסוציאציות

שא אש להצית אולי משהו תירגם את המילים לערבית? • אסוציאציות על שבתית ההודות של האזרחים הפלסטינים • אינטלקטואל שמאלי, ליבראלי, ומתקדם, שהפך את עורו לעריץ אכזר • פיתרון הבעיה הדמוגרפית בתקופת יהושע ברנן • משהו על תרגומים • מה אני רוצה להיות כשהיה גדול? • יונתן רטוש הביצי את המיסד? • עניקים גורביץ שיפץ • ל.מימסד • דנר הפך, יודי ישראל, שהתגלה כנאצי לשעבר.

הגדול מכולם

לפני זמנימה נחשף בעיתון הכלכלי-האמריקאי פורבס עברו של שאול אייזנברג, גדול המתווכים בעולם. אף עיתון ישראלי לא העז לתרגם את המאמר, בישראל זוכה אייזנברג לכבוד רב. סיפורו הוא תערובת מוזרה של הסחר מונוציה, דאלס ושונון, מעובדיו הוא דורש נאמנות עד כדי הש' תעבדות. גם בני-מישפחתו כפופים למיש' מעת אבהית, טוטאלית, מע' נישא ואף נקמנית. אייזנברג נשאר הצגה של איש אחד.

אדרי מתחתן

מה שנחשב כנורמה מקובלת בחוגים מסוימים, מעורר עריץ כותרות סנסציוניות כאשר מדובר באש'ציבור. ומה שהריח בתחילה כליכוד של השנה" מסתיים במאש'החתונה. רפי אדרי סיכן את הקאריירה הפוליטית שלו ועזב את ביתו ואת אשתו, ג'ואן. בינואר תהפוך אהובתו, אני קלוד, בתו של המולטימיליונר המ' רוקאי רייד עמר, שתמונתה מת' פרסמת כאן בראשונה, לאשתו.

דף חדש סיפור

אהבה אמריקאי

אנדר וורהול, יוצר המופ שהפך לעוזמו בגיל 57, השאיר אחריו אלבום-צילומים שזוהם צילם במרוצת 20 שנות הקאריירה שלו. מה לא ראה ואת מי לא פגש וצילם - בלי זדון, ותומדי עם חינך. "כשהתחלת לחיות בעולם 'פופי', נהג לומר, "הכל נראה בעיניך פופ. לעולם שוב לא תראה שום דבר כמו שראית אותו קודם". אבל גם הוא הצטער על מספר דברים לא פופיים שנעלמו באמריקה שלו.

אילן שובס, בעלה של ריטה, רוצה לחיות עם אוראל • אהבות כנסת: העוזרת הפרל' מנטרית של מיכה רייסר, אורית ש' גיא, התאהבה בעורך הפרלמנטרי של חיים קופמן, יוסי זרזיב • סקי. גם להיפך • רחל טימור, רק צרות יש לבחורה הזאת • הנרי זימנד ולויה בוקר על סכי • גים, אפילו הגירסות סותרות • מוליטוב כפול לליזה בבקיף.

- אתה והשק - חד-גדיא
- זה וגם זה - למלא חללים
- לילות ישראל - בישור עצמי
- קולנוע - מרגל ממוזר
- דף חדש - אנדי וורהול
- חלון ראווה - חלון לראווה
- תשבצות - תשבצות
- מיכתבים לרותי - תרגיל רומאנטי
- הורוסקים - מיהו שבתאי
- רחל מרחלת - על כל העולם
- תמוזרים - דר-גבר

מיכתבים

אמיר, שפירסמה את קובץ שיריה הראשון (שירים וחרוזים) בגיל 18. הפרעות ביהודי רוסיה, בשנת 1882, עליהם חיברה לזרוע מחזה בשם ריקוד המוות. חידדו את תחושת שותפות-הגורל היהודי שלה ומשך חמש השנים הבאות, עד פטירתה בגיל צעיר (38), היא הקרישה את עצמה לעידוד הגירת יהודים ונר-רפים לארצות-הברית.

פרקי אבות

על אחד השימושים בריבה («חדש ואכיל», «גם זה וגם זה», העולם הזה 23.12.87).

בהקשר לריבה חדשה שיצאה לשוק מקפידה דניאלה שמי לציין, כי «אצל הספרדים נהוג לה-גיש מירקחת ככינוי לאורחים בתוספת מים קרים. אוכלים כפית של מירקחת ומגלישים עם המים הקרים».

לידיעתה של דניאלה שמי: אבי המנוח היה רומני מבית רומני טוב וזה כרוך מה שגם הוא היה עושה, איזה ששישבע פעמים בכל יום קיץ חם: שותה כוס מים קרים מן המקרר ומגליש עינים כפית ריבה. **צבי סטרול, נתניה**

ייחוס אחים

על אחיו של מנהל הסינמטק התל-אביבי («ספוגיות קולנועיות», «לי-לות ישראל», העולם הזה 23.12.87).

כאשר העולם הזה מתאר את הייחוס המישי פחתי של אחד מבלייני לילוח ישראלי, מן הראוי להזכיר כי אלון גרבוז, מנהל הסינמטק בתל-אביב, הוא לא רק אחיו של הצעיר יאיר גרבוז. הוא

החוצה וביצעו את הרצח והשוד. במשטרה משערים שהרקע לרצח היה שוד, שבוצע על-ידי נר-קומנים. עם זאת, לא מוצאים מכלל אפשרות מניעים אחרים. בין היתר נבדק המניע הלאומני. עד כה עצרה המשטרה לחקירה כעשרה חשודים, רובם עובדים ערבים של הסופרמרקט. בעיקר נהגי מכוניות המשלוחים. בשלב זה אין חשוד מרכזי. שאר עובדי החנות נחקרו במשך הלילה

«חדשות» 27.11.87

שם-צופן לפעולה ערבית

גם אחיו של חבריכנסת אתר. הלא הוא אהרון הראל, חבריכנסת מטעם המערך, שעזרת את שמו. עזרת ליבנה, תל-אביב

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד — 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בנ"לפון — 232262 (03), בפקסימיליה — 245242-3-972. מניו 2009, ובטלסק — RMYM IL 341667.

אין חדש

תחת השמש

תאורת הקניות של הישראלי המצוי, בעת שהותו כח"ל, לא אתמול גולדה. עליה כבר יכול היה העולם הזה להצביע בגיליונו שהו-פיץ השבוע לפני 25 שנה, כאשר הוא דיווח, תחת הכותרת «באירופה מהלכת לאחרונה ההשמצה הבאה»:

- שני מלחים ובחורה אחת: המלחים הם אמריקאים.
- שני מלחים בלי בחורה: המלחים הם אנגלים.
- מלח אחד עם שתי חתניות: המלח הוא צרפתי.
- מלח אחד עם שתי מיזודות: המלח הוא ישראלי.

(המשך מעמוד 3)

תשובותיו הענייניות של בני גאון, מנהל הקר אופ, בנושא האשראי ללקוחות, העלו בראשי את הרעיון שאולי יהיה זה גאון שינהיג, סופיסט, את הגימיק שבכוחו לחסל, או, לפחות להקטין, את מגיפת האשראי הזאת.

הגימיק הזה הוא אלמנטרי לגמרי: הנחה מש-מעטית למי שמשלם במזומן.

זה לא רק יחסוך טירחה והוצאות לרשתות-השיווק אלא גם יצפה רבים, כמוני, שבכל זאת משלמים במזומן עבור הלחם, החלב, הנסיקה והיוגורט היומיים.

שרג הגלילי, רמת-גן

רקע לאומני

על מיכתבו של דובר ממשטרת-יור-שלים, רפי לוי («איגרת העורך», העולם הזה 23.12.87).

נדהמתי לקרוא את מיכתבו של הרובר, שטען כאילו ממשטרת-יורשלים לא ייחסה את הרצח המתועב בסופרמרקט לערבים.

הנה כמה רבדים שקראתי מייד אחרי המעשה: חדשות (26.11.87), עמוד ראשון: «המישטרה גילתה, כי הרצח לא ניסח לפיכך את הכספת, והועלה החשד שמדובר ברצח על רקע לאומני». הכותרת: «שניים נרצחו בירושלים, חשד לפיגוע». פיגוע הוא שם-צופן לפעולה ערבית.

חדשות (27.11.87), כותרת בעמוד ראשון: «הרצח בירושלים — נבדק גם מניע לאומני».

באותו הגליון: «במישטרה משערים שהרקע לרצח היה שוד... עם זאת, לא מוצאים מכלל אפשרות מניעים אחרים. בין היתר נבדק המניע הלאומני. עד כה עצרה המשטרה לחקירה עשרה חשודים, רובם עובדים ערבים של הסופרמרקט».

שניים נרצחו בירושלים. חשד לפיגוע

מנהל סופרמרקט במשכיר לצרכן בירושלים, רפי רצמן, קצין הביטחון, זכריה מר

«חדשות» 26.11.87

שם-צופן לפעולה ערבית

ברור שלכל זה לא היה שמץ של ביטוס. זאת היתה הסתה סתם. העולם הזה צדק בהחלט. אליעזר ברומן, ירושלים

חנה ותן לחנות

על פן נוסף של מצוקת החנייה. בכל עיר (ועוד מעט גם בכל כפר) בארץ קיימת מצוקת חנייה נוראית. לפעמים נדמה שיותר קל לזכות בפייס מאשר במקום-חנייה.

אבל זה רק הפגוש הקידמי של הבעיה. לבעיה יש גם פגוש אחורי, וזה, קורה לעיתים קרובות, כאשר בעל-מכונת חניה מתנה את מכונתו בין שתי מכונות, כך, שלמרות שמלכתחילה היה מספיק מקום למכונת נוספת באותו מקום חנייה, צורת החנייה של החונה המאושר אינה מאפשרת החניית מכונת נוספת באותו מקום.

זהו סוג הנהגים שאינו מסתכל כמה מקום נותר לפני הפגוש הקידמי שלו ואחרי הפגוש האחורי שלו ובלבד שהוא יחנה בקלות ושלום על ישראל. לנהגים אלה ייאמר: חנה ותן לחנות!

נפתלי חן, תל-אביב

ריקוד המוות

על תולדותיה של אמה לזרוע («ה-אמריקאים לא שכחו», «דף חדש», העולם הזה 23.12.87).

מאחר שגנרי ארצות-הברית הכיר לכולנו כי השנה יום השנה ה-100 לפטירתה של המי-שורת לזרוע, ששורות משיחה חקוקות בכסיס אנדרטת-החירות בכניסה לגניו-יורק, מן הראוי להרחיב על תולדותיה.

לזרוע, משוררת, מחזאית וציירת-חובבת, הי-תה בתו המחוננת מאוד של סוחר ניידורקי יהודי

קליא ין.

«אין הנחת לה לעשות את זה?» שאל אותי השבוע עורך של עיתון אחר. הוא התכוון לענת סרגוסטי, שנסעה בשיא המאורעות לעזה, ונש-ארה שם בלילה, כישראלית יחידה, בצד הערבי. אמרתי לו שאי אפשר לעזור את סרגוסטי, ושגם אין מה לדאוג לה.

במילחמת-הלבנון הגיעה ענת פעמים רבות לקו הראשון. בימי המצור על מערב ביירות חצתה אותי את הקו, וצילמה את יאסר ערפאת ולר-חמי פת"ח בעיר הנצורה. בימי הגרילה שלאחר מכן, צילמה לא אחת בעת חילופי-האש בדרכים. שוכנעתי לגמרי שלגבי התפקיד של כתב-מילחמה לא המין קובע אלא האופי. ולסרגוסטי יש האופי המתאים. היא צוות-סיקור של אשה אחת, ומעריפה לפעול לגמרי לבדה.

«התפרעויות» ו«מסיתים»

בימים של רגיעה, אנחנו נשאלים לעיתים קרובות כמה ייחודי של העולם הזה. הנה, חופשי העיתונות מובטח במדינה, כל העיתונים מוכנים לפרסם כל דבר, יש התחרות ביניהם, וכו' וכו'. אז מי צריך את העולם הזה?

ואז קורה משהו, ולפתע מסתבר כי זוהי אש-לילה. לפתע כל העיתונות מתאחדת כדי להעלים את האמת, כולם מדברים בשפת השילטון. והרי דווקא ברגעים כאלה יש צורך בעיתון שיסבור את קשרי-ההשקת, שיפירוש מן המקרה-המדר-כרת המיסטרית, שיחזיר למילים את משמעותן האמיתית, שיגיד את האמת בקול רם, גם כשאינה פופולארית.

רגע כזה היה עם פרוץ מלחמת-הלבנון, כאשר התייצב העולם הזה לברו בפני ההיסטוריה המיל-חמתית, כפר בעיקרון «שקט, יורם» ויצא חוצץ נגד המילחמה.

רגע כזה היה בראשית פרשת האוטובוס בקו 300, כאשר היה העולם הזה העיתון היחיד שהעז לפרסם את התצלום שהוכיח כי שני החוטפים נלכדו כשהם בריאים ושלמים.

בשבועיים האחרונים, שוב מילא העולם הזה את התפקיד הייחודי הזה.

כל כלי-התקשורת התחילו לדבר בשפה אחת: השפה הקולנואלית של השילטון. הם דיברו על «התפרעויות», על «מסיתים», על «מחבלים», על «פעולות להרגעת הרוחות». איש לא מתח ביקורת על החיילים, היורים בילדים בלתי-רשומים כדי להרוג. כולם עמדו דום ושוו שירייה-החלה לצבא. טסיפתי-מוח יומית זו עשתה את שלה ותרמה תרומה חשובה להמשך ההרג, עד שנהרגו לפחות 22 נערים ונערות, ילדים וקנים.

היו, כמוני, חריגים בודדים. עיתונאי ישראלי ערבי, מכרס חזירי מחול, הגיע לברו לצד הערבי של המלחמה בעזה, בפעם בפניו והיה עד-ראייה למחוזות נוראים. הוא פרסם את הדוח שלו בהעיר-המקומון לא מצא לנכון להקריש לדוח סנסציוני זה את כל עמודו הראשון. הופתעתי להיווכח כמה מעט אנשים קראו את המיסמך המזעזע הזה, שלילי מעד למחול פרסיעית-הנחות. (אין מה לדאוג. הוא לא יקבל).

בטלוויזיה היתה כתבה טובה מאוד של אורי גולדשטיין, וגם אחת של גיל סדן. אך הטלוויזיה הולכת ואחרי החיילים, ודואה את הצד הפלסטיני רק מרחוק. אין היא יכולה להראות את הצד השני. כמה מבעלי-הטורים, שליכם עם כוחות-ההש-לום, כתבו מאמרים טובים וחשובים.

אך כל זה היה כאין וכאפס. מול הגל האדיר של שטיפת-הדמו הלאומנית, לא עמד אף עיתון אחר בישראל שהורקף במלוא קומתו, כעיתון, ר

יש צנזורה!

מזה שנים אני משמיע בחוגי עמיתים את הספקות שיש לי לגבי מעמדו של נגיד-צה"ל. כמו רבים, אני אוהב את התחנה. היא תוססת. היא צעירה ורעננה.

אך תמיד דלקה אצלי נורה אדומה באחד התאים האחוריים של מוחי: משהו כאן אינו כשור בשום מדינה דמוקרטית בעולם אין תחנה צבאית המשרתת לציבור בבית. שום תחנה צבאית יכולה להיות כאמת חופשית לאורך ימים. והנה זה קרה. כתב של נגיד-צה"ל דיווח על המאורעות בגדה המערבית על-פי מצפוני המיק-צועי. פירסום הרברים אושר על-ידי דובר-צה"ל בתל-אביב, אך לא בירושלים. אלוף-הפקיד, עמ-רם מיצנע, ציווה לעצור אותו. אחרי ששוחרר בקושי, החליטה התחנה לסלק אותו. כלומר: להוציא לחופשה.

עובדי התחנה לא שבתו. הם לא השביתו את השידורים. הם קיבלו את הגזירה בהכנעה. שהרי זוהי תחנה צבאית. הכתבים-החיילים כפופים למישמעת הצבאית, האלוף הוא הארון.

במדינות מסוימות בעולם, כאשר הצבא רוצה לתפוס את השילטון, הוא כובש קודם כל את תחנת-הרדיו, ושם משרד דובר הדיקטטורה החד-דשה את «הודעה-הציבור מס' 1». בארץ אין צורך בכך. התחנה כבר כבושה בידי האלופים.

ועוד: דובר-צה"ל הכריז השבוע, בפורום פומי, כי הצבא אינו מפעיל שום צנזורה לגבי המתרחש בחזית האירועים.

למרב הצער, אין זה נכון. קורא שבועון זה הייבים לדעת זאת.

ד"ר אביב

הנדון:

צבא שאין שירה בפיו אינו צבא ניצחון

להציל את צה"ל!

הברית ועשרות מדינות אחרות, צבא הרודה באוכלוסיה מיואשת ומושפלת עד עפר — צבא כזה אינו נראה עוד ככוח מגן, אלא כצבא קלגסים. זהו נזק בלתי הפיך. הוא נגרם בתורעתם של מאות מיליונים. הוא יצוף מחדש בכל פעם שיסמכו על ישראל וצבאה. למשל, במיקרה של מלחמה בין ישראל ומדינה ערבית. כל העולם שונה את גולית. עכשיו מופיע צה"ל בדמות גולית.

אך מדוע נדבר על תרמית צה"ל בעיני העולם? מדוע לא נדבר על תרמית צה"ל בעיני עצמנו?

גם ע"י ישראל רואה את התצלומים האלה. לא את כל התצלומים, כי יש צנזורה עצמית בישראל, וגם צנזורה כפויה. מה שנראה בישראל אינו בדיוק מה שנראה בחו"ל.

אך גם כזה. האם מישור מאיתנו יכול להתייחס היום אל צה"ל, אחרי כל התצלומים האלה, כפי שהתייחס אליו אתמול? יכול אדם להיות גסיל, קההחושים. ככל זאת יושפע עליי התצלומים האלה — אם ירצה בכך, אם לא. אם אכן בן-אדם הוא, שנברא בצלם. בעבר, כשחשבו על צה"ל, עלתה לנגד עינינו אוטומאטית תמונתם של חיילים אמיצים, חסרי פים בצרית, צוהלים בשמייים, צונחים באוויר, צצים מול מטר הכדורים. עושים את חובתם הקשה. כשבילנו.

המראות החדשים מוחקים את היכרונות ההם. רואים אותם חיילי המחר. ואמורה תיהם. כמה מהם יירדו מן הארץ, כדי שלא להראות כך?

אך מדוע נדבר על תרמית ורגשות? מדוע לא נדבר על טיבו של הצבא עצמו?

באחרונה השמיע עימנואל ולר ביקורת מיקצועית מחרידה על צה"ל. הוא העז לבטא בגלוי את אשר חושבים רבים בסתרליכס: שחלה הידרדרות איומה ברמתו הצבאית של צה"ל, ברמת המשמעת, ברמת הקצונה, ברמה הטכנית, ברמת המוטיוויה, ברמת המוראל.

ראש קטן. ראש עלוב.

ולר זועק חמס. הוא טוען שאם ימשך תהליך זה — ולבריו הוא נמשך כעת במלוא התנופה — הרי בעוד כמה שנים לא יהיה צה"ל מסוגל עוד להגן על מדינת ישראל.

ולר מדבר על תהליכים פנימיים. על הדברים שהתגלו במילחמת ההלכנון. כשל הרימיון, כשל התכנון, כשל הביצוע, כשל הפיקוד. מוזר שוולר לא עמד על העובדה הפשוטה שזה קרה בשנים שבהן הפך צה"ל לצבא-כיבוש, המחזיק באוכלוסייה גרולה בשטחים כבושים, המקיים מימשל צבאי, הממלא מדי יום מאות תפקידים של שיטור ושליטה בתנאים קולוניאליים.

צבא קולוניאלי אינו יכול להיות צבא טוב. זה מובן מאליו. מוזר הדבר שכה מעטים אצלנו נתנו על כך את דעתם.

אין שני צה"ל — צה"ל המתאמן למלחמה הבאה, האמור להתערב, המוכן לחרף את נפשו כדי להגן על המולדת, המגדל מפקדים חדורי ערכים ובעלי מיומנות מיקצועית גבוהה — וצה"ל העוסק בתפקידי שיטור מול אוכלוסיה מרוכזת ושוטמת, המוכן ללכלך את ידיו במאות מסלות מטונפות, המגדל שליטים קולוניאליים שחצניים וציניים, היורה בילדים.

זה צבא אחד. מפקד החי"ר, האמור לעמוד חשוף בצרית ולצוק "אחרי", והמושל של עיר בגדה, שנערים "מקומיים" מצחצחים את נעליו והמתכונן בשל" וזה בחיילי המתעללים בנערים עצורים בחצר המיתקן שלו — שניהם לובשים את אותם המדים, שניהם עונדים את אותם הסמלים, שניהם עוברים את אותם הקורסים, שניהם מתחרים על אותם התקנים.

התצלום הופיע מדי יום בכל העיתונים החשובים בעולם. בכל פעם תצלום אחר. אך תמיד אותו התצלום.

חיילי צה"ל, המושים מכף-רגל עד קודקוד. קסדות מרושתות, עוזים, נל"ים. מטולירימונים. קשוחים. אלימים. אימתניים.

ומולם — ילדים, ילדות, נערים, נערות, זקנים, זקנות. כולם בלתי-מושיים. לפעמים זורקים אבנים. לפעמים מניפים רגל. לפעמים מרימים ידיים באות וי.

ומתחת לתמונות: כריזוך פלסטינים נהרגו היום בריות החיילים הישראליים.

כך כעיתונות הכתובה. חשובים עוד יותר היו סירטייהחדשות בטלוויזיה.

כאן נראתה האלימות בפועל. חיילים מסתערים על נערים ונערות. שוטפים אותם בגאז מרמיע. יורים בהם. תופסים אותם. מכים אותם. מכות-רצח. עוצרים אותם. משפילים אותם. מתעללים בהם. כריזוך הרגים. כריזוך פצועים. הצופה בעולם קיבל מתמונות אלה רישום תהיכרתי, שלא יימחה.

החייל הישראלי הוא קלגס אלים ואכזרי, יורה בילדים, מכה זקנים, מנפץ בתים. קלגס של מיסטרדיכו, כמו קלגסי צ'ילה, כמו קלגסי דרום-אפריקה.

צה"ל הוא גייס קולוניאלי, מכשיר של מיסטר-כיבוש אכזרי.

זה לא נכתב במאמרים. זה לא נאמר בדבריי הלוויי של קריינייהטלוויזיה. אין בכך צורך. יש שפה לתצלומים. והתצלומים האלה ריבירו בשפה ברורה מאוד, ישר אל נפשו של המסתכל. יום אחרי יום. שבוע אחרי שבוע.

עם היה לצה"ל דימוי שונה לגמרי. צבא קטן ואמיץ. הכוח הלוחם של עם קטן ונחושה-הלחמה.

דויד מול גולית. מעטים מול רבים. מדינה מוקפת אויבים, הווממים להשמדה. צבא שמנוי וגמור עימו למנוע שואה שניה.

צבא יעיל. צבא בעל-תושיה. הכוח שהביס ב-1956 את הצבא המצרי הגדול והגיע בכמה שעות לתעלת-סואץ. הכוח שהרהים את העולם במל-חמת ששת-הימים, כאשר היכה שלושה צבאות תוך כמה ימים.

הכוח שהפך את הקערה על פיה במלחמת יום-הכיפורים, שזינק תוך כמה ימים מתחתית התבוסה אל מומי הניצחון המהמים.

ואחריכך — האפוס של אנטבה.

גם אז היו תצלומים. הרבה תצלומים, והרבה סירטיטלוויזיה. חיילים חייכניים וגאים. קצינים צעירים ומרשימים. חיילות סכסיות. העיתונים שמחו לפרסומם.

לאיש לא היה ספק: זהו הצבא הטוב ביותר בעולם, כך נאמר. כך נכתב.

כל ישראלי שהודמל לח"ל נשאל אם הוא חייל בצה"ל, והצהיר על כך בגאווה. הוא חש בכבוד שרחשו לו הכל, כאשר סיפר כי היה במלחמה ההיא, שהשתתף בקרב ההוא.

כל אמנית ישראלית שהגיעה לח"ל דאגה לבפרק לעצמה עבר צבאי, ולהצטלם במדים. לא עוד.

תרמית של צה"ל בעולם נהרסה במידה רבה במלחמת-הלבנון.

צבא המטיל מצור על עיר-בירה המלאה בנשים ובילדים, המפציץ יומם ולילה בתי-אורחים, המרשה לערוך טבח במחנות-פליטים — צבא כזה רחוק מאוד מתרמית הצבא הקטן והאמיץ של מלחמת ששת-הימים.

ובכל זאת — מילחמת-הלבנון היתה עריין מלחמה. צה"ל לחם בצבאות — הצבא הסורי, הצבא של אש"ף.

זאת היתה מלחמה אכזרית, והעולם הודיע למראה תצלומי-החורבן. הנזק לתרמית צה"ל היה קשה, אך לא קטלני.

לא כן עתה. צבא הלוחם בילדים ובילדות, צבא היורה ב"אזרחים חסרי-מגן", כפי שני אמר בהודעות הרישומיות של ארצות-

של קצין, רמה אנושית אחרת, סוג אחר של לוחם, מוטיוויה אחרת, מוראל אחר, פיקוד אחר. כן, נאמר זאת בפה מלא: גם מוסר אחר.

ההבדל בין שני הצבאות ניכר בכל תפקודי הצבא.

פעם, כאשר היינו נשאלים עליידי עיתונאים זרים אם להאמין להודעות רובריצה"ל, היינו עונים: "בעיניים עצומות" כל כליהתיקשות בעולם היו מקבלים את הודעות צה"ל כאמת לאמיתה, שאין להרהר אחריה.

מסופקני אם יש כיום עיתונאי וד אחר בישראל המאמין להודעות צה"ל. גם עיתונים הידועים כשותריישראל מוסיפים עתה, להודעות צה"ל, בדרך שיגרה, הערה שבאה לרמוז לקורא שאין להאמין לדברים בלא אישור נוסף.

מי סתי ויאמין לסיפור היומי על חיילים שנאלצו להרוג כדי להציל את חייהם?

כולנו קראנו ושמענו עדויות של ישראלים, שנכחו בשעה שחיילים הרגו בדם קר נערים ערביים. "בית-מישפט" ישראלי קבע כי חייל הרוצח אורח קשיש פועל מתוך "אוטומטיסם", שאין לו שליטה עליו.

האומנם? כל חייל קרבי, שעמד במצבים חמורים פי אלף מאלה, יבז בעומק הלב לרוצחים פחדניים אלה, המכתמים את המדים שהם לובשים.

חייל קרבי יודע לנצור את האש, גם כאשר הוא נתון בסכנת-חיים חמורה, אם זו הפקודה. הרי זה אחר מעיקרי המישמעת הצבאית בתנאי-קרב.

והיכן היתה כאן סכנת-חיים? כאשר נהרגים 22 פלסטינים, ונפצעים מאות, ובקרב החיילים אין אף פצוע אמיתי אחד — מי יאמין שהיתה סכנת-חיים?

זה פשוט לא הולך ביחד. הצבא המיקצועי של מחר מחייב טיפוס אחר

והחייל? החייל האמור להתעלל בנערים ברחובות חברון, להשפיל פועלים קשישים קשיינים במחסום-ארא, לפרוץ לבתים של פלאחים, לנהל את מחנה-הריכוז אנצאר-2 — האם הוא רואה את עצמו כמו אביו, שהסתער על גיבעת-התחמושת?

האם הוא גאה במעשיו וישמש נושא לשירים? ואם לא — האם יש לו המוטיוויה הדרושה כדי להשליך את חייו מנגד?

האם אין קשר בין נפילת הנח"ל לאים בשבי בלא-קרב וביריחת השומר משער מחנה "גיבור" — ובין התפקידים ש"מילאו לפני כן כשוטרידיכו ב"שטי חיים"?

הנזק הפסיכולוגי הוא עצום. אך אל נתעכב רק עליו. נחשוב על מהות הצבא כולו.

שארל דהגול, אחד המצביאים מעמיקי-המחשבה של המאה ה-20, הבין שעליו להסתלק מאלג'יריה כדי להציל את הצבא הצרפתי.

אין צבא יכול לעסוק בו זמנית ברצח המוני של אזרחים מתמרדים מעבר-ליים, נוסח המאה ה-19, ובבניין כוחי מחוז גרעיני של סוף המאה ה-20.

לנו אין מצביאים בעל-מחשבה. את הקצינים האינטלקטואליים בצה"ל אפשר למנות על אצבעות הידיים (ויש אומרים: יד אחת). אבל אין אדם צריך להיות ענק אינטלקטואלי כדי להבין שמיסטר קולוניאלי עכור, המחזיק במחנות-ריכוז וההורגת ילדים מידי-אבנים, אינה יכולה להיות צבא טכנולוגי אולטרא-מודרני, המפתח "חלופות" למען שדה-הקרב המדעי של מחר. מיסטר מגדלת טיפוס אחר של מפקד, מקצה את משאביה בצורה אחרת, מחנכת חיילים אחרים.

זה פשוט לא הולך ביחד. הצבא המיקצועי של מחר מחייב טיפוס אחר

מאות פעמים היו שוטרים בישראל מוקפים עלי ידי חרדים משולהבים, זורקי אבנים ובקבוקים. האם היה זה עולה על הדעת שמישהו מהם יפתח באש חיה על יהודים? ובאירועי יום השלום לפני שבוע, כאשר עמדו השוטרים מול נוער ערבי מיידה אבנים, והפקודה היתה באמת שלא לירות — האם העז מישהו לפתוח באש?

הקשר זה אי אפשר שלא לחשוב על מפקדיהם של החיילים, עד הרמטכ"ל ועד בכלל. לולא סבלו מעשים אלה, לולא הצדיקו ואף עודדו אותם, הם לא היו קורים.

לא תהיה תיפארתו של איש מהם על חלקו במלחמה זו. בשרה הקרב הזה תיהרס יוקרתם ויוכתם שמם.

איוה הברל בין דן שומרון, גיבור פעולת-אנטבה, ובין האיש המופיע כיום על המירקע, ומספר מדוע "נאלצים" חיילים לירות בילדים בלתי חמושים, כדי להציל את עצמם?

שומרון מול שומרון — והרי זה כל הסיפור על רגל אחת!

אני כותב את הדברים מתוך כאב. יש לי מניית-סוד בכוח הזה, ששמו צה"ל. מניית-היסוד שלי נושאת את המספר 44410. שילמתי עבורה בכמה כוסות של דם.

אני אוהב את צה"ל זה. ואני יודע אם זה עדיין אותו הצבא.

אותו חייל, שירה בחצר בית-החולים

במדניה

העם

נומי, נומי, ישראל

כמה פעמים ביום בכל

יום. ראה העולם את

חיילי צה"ל יורים הור

נים. מתעללים מכים.

רק הישראלים לא ראו.

ישראלית שחזרה השבוע מבריטניה היתה אחוזת-הלם.

במשך שבוע שהתה בכירת בריי טניה. חמש-שש פעמים ביום ראתה את החרשות בטלוויזיה הבריטית על ערוצי השונים.

בראש כל מהדורת-חדשות הופיעו כתבות על המתרחש בשטחים הכביר שים. היה רק חריג אחד: היום שבו טבעה המעבורת הפיליפינית, שדחקה את הדיווח מישראל מן המקום הראשון.

הכתבות שראתה לא היו הכתבות המופיעות בטלוויזיה הישראלית המ' צונזרת, ההולכת-בתלם. כל הכתבות — שיכעה ימים בשבוע, חמש-שש פעמים ביום — הראו חיילים ישר

אליים המכים באכזריות ילדים, אר בעדה-מישה חיילים נגד ילד אחד, גורים אותם על הארץ, משליכים

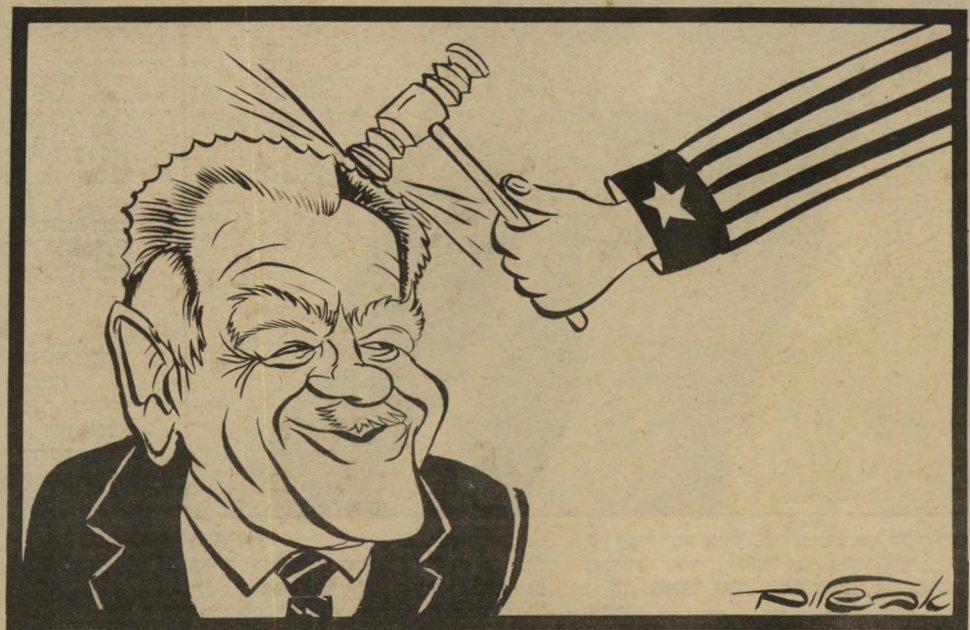
מביש יותר. אילו הסתכלו המתווכחים בראי, היו נתקפים בחילה. נושא הוויכוח היה מספר ההרוגים. ח"כ מוחמד מיעארי קרא בכנסת רש"י מה של 29 הרוגים. הוא קיבל אותה מידי מרכזי-מחקר פלסטיניים בירוש"ל, לים. האוספים את המידע בגדה ובר-צועה.

כעבור יומיים הגיבו שילטונות הביטחון בתרועת-ניצחון: מיעארי שיי קר. בסך הכל הרג צה"ל 21 פלסטינים: הדוברים הרשמיים ומלחכי-הפינכה שלהם פרצו בקריאות-שימחה. בזכותם וכה אחד פואר אליכרונז בפירסומת כבירה. צעיר זה נכלל ברשימת ההרוגים של מיעארי. מסתבר כי היתה זאת טעות: האיש נלקח לבית-החולים שויא, בגלל חומרת פציעתו. בעוד שהערכים סברו שמת, היה בטיפול.

משמעות העובדה הזאת: מישפחתו של האיש כלל לא ידעה שהוא חי וחשבה שמת. צה"ל נוהג לאסוף את גוויות ההרוגים הפלסטיניים ולהחזיק בהן, כדי להחזירן למישפחות, כעבור זמן, לשם קבורה סודית באישו-לילה, בלי נוכחות איש מלבד המישפחה הקרובה.

מובן שהמישפחה לא ביקרה את בנה, כי לא ידעה שהוא חי ומאושפז בישראל.

עובדות מחרידות אלה עוררו אצל עיתונאי ישראל והדוברים הרשמיים גל של צהלה ושימחה. הם תפסו את

גינני אמריקאי

מיעארי בקלקלתו. מכול האומות. שני הרוגים הופיעו ברשימת מיעארי בשמות כפולים. הרשימה גם כללה את ארבעת קורבנות האונת-הדרכים, שנהרגו על-ידי סמייטריילר ישראלי בשדות צה"ל. תושבי עזה היו משוכנעים כי הנהג הישראלי גרם לתאונה בכוונה.

תאונה זו היא שגרמה להתלקחות השבועיים האחרונים. שניים מן ההרוגים ואחד הפצועים של התאונה היו תושבי מחנה-הפלטים ג'באלייה. הדבר גרם למרמת היום לתסיסה בבתי הספר לבנים ולבנות, השוכנים במרכז המחנה, זה לצד זה. הצבא, שחש בתסיסה, הקיף את כל בתי-הספר, וירה לתוכם ירמוני גאז-מרמיר.

קולות-ההפץ של הירמונים הבהילו את המחנה. אמהות התלמידים, שחשבו כי יורים בילדיהן, נהרו בזרם אדיר למרכז המחנה. היתה התקהלות, נוצרה הפגנה ספונטנית, נזרקו אבנים. הצבא ירה והרג — וכך התחילה ההתלקחות, ששינתה את ההיסטוריה.

הוויכוח על מספר ההרוגים — 29 מול 21, בלכר, מדגים היטב את ההתנוונות המוסרית שאלה הידררו רבים בישראל, ובראשם כלי-התיק שורת, שפירסמו בשימחה כי רבה את תצלומי. המת החי של מיעארי, סטופקו להם עלי-די השילטונות.

המתיחה

ההורים לא ידעו שהוא

חי וביכו את מותו.

ועיתונאי ישראל צהלו.

מעולם לא נערך בישראל ויכוח

בעזה בצעיר בעל ידיים ריקות, שחשף את חוזה וקרא לו: "יהי!" — חייל-רוצח זה אינו אחי-לנשק. אילו היה בכיתה שלי, הייתי יורק בו. וכך היו עושים כל חברי, וכל החיילים הקרביים של כל מילחמת-ישראל, שהתגאו בצבאם ובמדיהם.

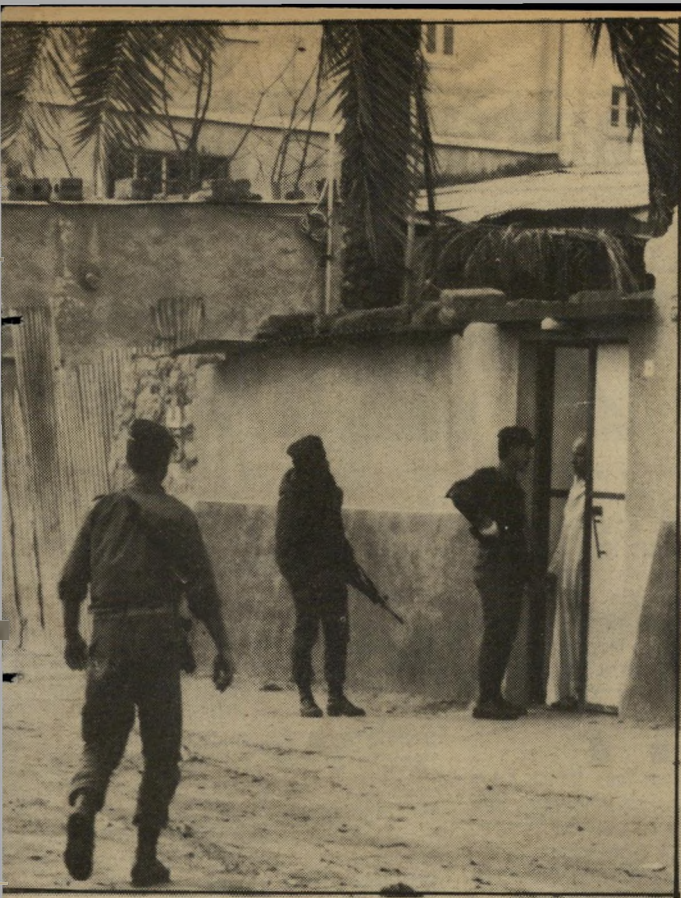
השבוע ירדתי רדומה, לעזה. לכל אורך הדרך עברתי על פני שדות-הקרב של גיבעת, מקומות המעוררים בי זיכרונות, המעלים לנגד עיני חברים שנפלו ושנשכחו מזמן.

בעזה ראיתי את חיילי גיבי עתי של היום, בעלי הכומות והסגולות.

במשך כל היום שמעתי סיפורים נוראים על מעשי-החיילים. בכל פעם שאלתי בחרדה: "מה צבע הכומות שחבשו?" בעלי-שיחי הערביים לא הבינו מדוע זה חשוב.

בשעות הצטרפתי ליוזמה ציבורית של ותיקי-גיבעת, שנועדה להנחיל את "מורשת הקרב" לחיילי החטיבה הנוכחית. האם מה שהתרחש בבית החולים של עזה הוא המשך המורשת הזאת? האם על כך יספרו בנבוא היום לילדיהם? האם על כך ישירו שירים? האם על כך יכתב ספר חדש, בשורות פלנש 1987?

עדיין אפשר להציל את צה"ל. עדיין. לא נתן זמן רב.

ענת סרגוסטי, תלמידה

פריצות לבתים

פא סיפרו על פריצות חיילים ומעצרים אלימים בלילות, תוך כדי מכות.

צלעות, וכל הגב שלי כחול ממכות. ראיתי שהם מכים גם רופאים ואחיות. עד עכשיו קשה לי לנשום מהמכות שקיבלתי בחזה, וכשאני משתעל עדיין יוצא לי דם מהריאות. הם גם לקחו לי את תעודת-הזהות שלי, ואני לא אוכל לצאת מפה בלי תעודת-זהות. אני לא יודע מה יקרה."

החזירו אותם

פצועים

במיטה לידו שכב בחור בן 21, נשוי, אב לבת, שאשתו בהריון. באותו היום השישי בא עם אשתו ההרה לטיפול. סיפורו: "רצינו לחזור הביתה, ואז

עזה מלקקת את פצעיה. שקט

לפני הסערה הבאה. ובינתיים

מתגלים פרטים מחרידים.

ענת סרגוסטי מדווחת

בריוק הצבא נכנס. היו שם כמה צעירים פלסטיניים שפניהם מכוסות, והם אמרו לי לברוח משם.

"פתרתי שירחפו את אשתי ויזיקו לה, אז נשארתי לידה. היא יצאה מדלת אחת ואני מהדלת השניה והתחלתי לברוח.

"תפס אותי חייל והתחיל להרכיב לי. אחריכך העבירו אותי למחנה-המ' עצר אנצאר 2, ושם המשיכו להרכיב לי ולעוד אנשים שהיו אתי. למרות שהי יינו פצועים, הם המשיכו להכות אותנו.

"הם העמידו אותנו בגוש, היינו בערך 40 איש. היה קר מאוד. בשעה 1 לחת אחת את זה, כי זה מלא זיהום. יש לי גם שבר ביד ימין, ויש לי מכות ותפרים בראש.

"אני לא יודע מה יהיה אתי. לקחו לי את תעודת-הזהות."

ופצוע אחר, על איבראיהם טאלה, שנפגע גם הוא בבית-החולים, סיפר: "במסגרים ביקשו לבוא ולתרום דם

כיבוש בית החולים

לילדים פצועים. באתי. כאן תפס אותי חייל של צה"ל. הוא כיוון את הנשק שלו לעבר הלב שלי. איברתי את הדר כרה. ירו בי כדור ששרט את הסנטר שלי ונכנס לזרוע. הרופאים אמרו לי שזה כדורידומרום, כי הוא ריסק את הזרוע והם לא יודעים אם יוכלו להציל אותה.

איבראיהם טאלח הוא בן 21, סטור דנט באוניברסיטה האיסלאמית בעזה. אחד הרופאים בבית החולים, שסירב לדבר בשמו מפחד השליטנות — כל הרופאים הוזהרו שלא לדבר — סיפר את מה שאירע באותו היום השישי השחור, מאורעות שהיה עד להם: "לח צר בית החולים באו הרבה אנשים, רובם קרובי משפחה של המאושפזים. פה, אם יש מישהו מאושפז, כל המימשחה באה, ומימשחה זה הרבה אנשים. אז היו פה הרבה קרובים של פצועים וחולים, וגם צעירים שהתאספו בחצר.

אז בא הצבא, והחיילים התחילו לירות באוויר. האנשים נבהלו והתחילו לזרוק אבנים כדי להגן על עצמם. החיילים מנגד ירו פצצות של גזא מרמיע. אנחנו, הרופאים, יצאנו מהר לחצר כדי להגן על האנשים. ביקשנו מהחיילים שיפסיקו, אמרנו שזה בית חולים, אבל הם התחילו להכות את האנשים, וגם את הרופאים ואת הצוות הרפואי, תוך קללות איומות בערבית.

הם גם ירו באנשים. חלק מן האנשים שהיו פה הם לקחו למעצר, ואחרי כך, בלילה, ביקשו פעמים רבות שנשיח אמבולנס והיו שולחים לנו בכל

פעם קבוצת אנשים פצועים ומוכים. הם ניתקו פצועים מצינורות העי"ר, הוציאו אותם מהמיטות ולקחו אותם איתם."

לשאלה אם יתכן שחיילי צה"ל הש"תמשו בכדורידומרום, האסורים לשי"מוש, ענה הרופא שלפי הפציעות שראו, אכן היו אלה כדורידומרום. עד לאותו היום, היום הראשון, נרשמו בבית החולים שיפא 420 פצועים, רובם פצועי יריות ומכות.

בחדרים אחרים שכבו פצועים שסיפרו כי נלקחו מבתיהם, הוכו, נעצרו, נחבלו חמורות והובאו פצועים לבית החולים.

כך סיפר כמאל עבאס אברוררה, מהכפר ג'באלייה (לא מחנהפליטים הסמוך): "בשעה 12 בלילה באו ולקחו אותי מהבית והכניסו אותי למשאית צבאית. הד איתי עוד 15 פלסטינים. החיילים אמרו לנו דברים שקשה לי לחזור עליהם. הם קיללו אותנו, העליבו והשפילו אותנו.

הם קשרו לכולנו את הידיים מאחורי הגב, והרכיבו לנו כנשק שלהם בראש. הם שיחקו בנו כמו בכדור, וביעטו בנו בכל חלקי הגוף. אחרי כך היעירו אותנו לאנצאר 2. כשהירידים עדיין קשורות מאחורי הגב. שם זרקו אותנו מהמשאית למטה כמו אבנים. נשברו לי היד והרגל, וגם הגב שלי חבול מכך שזרקו אותי מהמשאית.

אמרתי לקצין שעמד שם שהיד שלי כואבת, אבל כתשובה הוא נתן לי בעיטה ברגל ודרך על הראש שלי, עד

לירידתו של חוריק. הגב, והרכיבו לנו כנשק שלהם בראש. הם שיחקו בנו כמו בכדור, וביעטו בנו בכל חלקי הגוף. אחרי כך היעירו אותנו לאנצאר 2. כשהירידים עדיין קשורות מאחורי הגב. שם זרקו אותנו מהמשאית למטה כמו אבנים. נשברו לי היד והרגל, וגם הגב שלי חבול מכך שזרקו אותי מהמשאית.

אמרתי לקצין שעמד שם שהיד שלי כואבת, אבל כתשובה הוא נתן לי בעיטה ברגל ודרך על הראש שלי, עד

ואחרי כך נשלח לטיפול בבית החולים תל-השומר ליד תל-אביב. הרופאים סיפרו כי יתכן וגם אשכיו של הילד נפגעו מן היריות. אמו יושבת לידו מודאגת.

מכדורים בשתי ירכיו, ויתכן שאשכיו נפגעו מיריה. אחרי ניתוח להוצאת הכי דורים בבית החולים שיפא, נשלח לטי"פול של יומיים בבית החולים תל-השומר.

הוא סיפר: "זה היה ביום החמישי או השישי, לפני 10 ימים. אמא שלחה אותי לקנות ירקות, ובחורץ עמדו הרבה אנשים. חיילים של צה"ל רצו אחרי הילדים, והתחילו לירות להם ברגליים. ואז בא אלי חייל ואמר לי לעמוד. פחדתי והתחלתי לרוץ ואז קיבלתי יריות ואיברתי את ההכרה". לא רחוק ממנו שוכב נער בן 15, אחמד אברוסא מחנהפליטים ג'באלייה, שנפצע מכדורים ביד, ברגליים ובגב: "חזרתי מבית הספר וראיתי גי"פ צבאי שרוץ. החיילים ידעו ממנו והתחילו לירות בכל האנשים שעמדו שם. זה היה יום אחרי תאונת ההרכבים. אחד האנשים נהרג מהיריות, והיו 16 פצועים."

והסיפורים זורמים כמו מים. פצועי * "התאווה" — פגיעת הסמיטרי"ר לר הישראלי במכונית ערבית, שבה נהרגו ארבעה ערבים. תאווה זו נרמה להתלקחות.

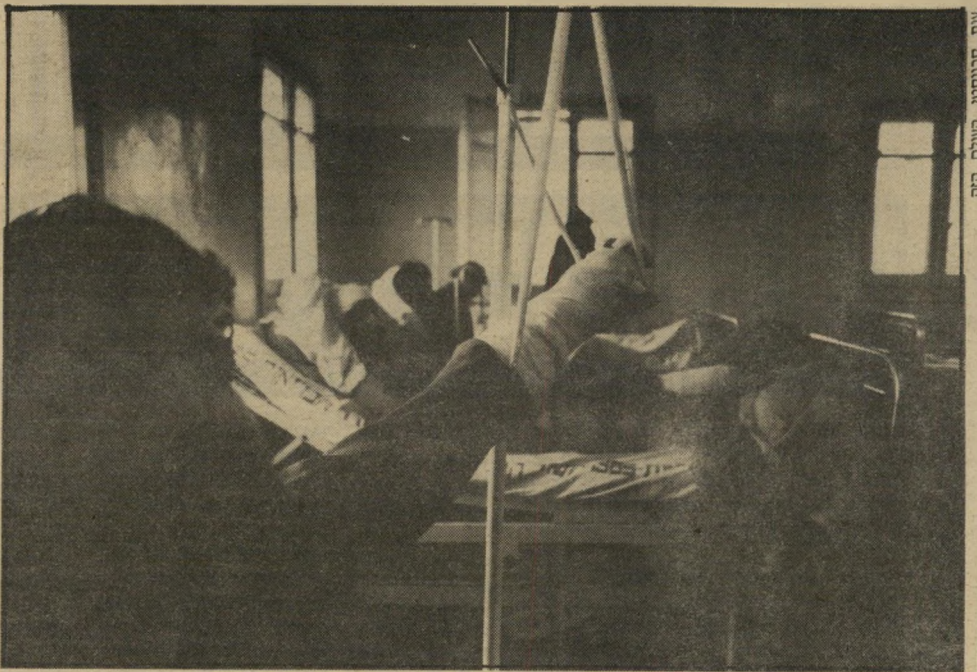
עלי מוחמד אל-טוויל, ממחנה הפליטים נוסיירא, נפצע מיריות בשתי ירכיו בעת הפגנה במחנה. הוא נותח,

שירד לי רם מהאף ומהפה ומפצעים בראש. "אחרי כך הם הורידו לנו את המיכ"נסיים ואת החולצות והעמידו אותנו בחוף, מול הים, קשורים, וכל רקה בא מישהו אחר ונתן לנו מכות. אחרי כך הושיבו אותנו ואמרו לנו להכניס את הראש בין הרגליים. באותו הזמן ירד גשם חזק והיה קר מאוד. אם מישהו העז לצעוק מכאבים, הם היו באים ומכים אותו חזק יותר.

"אחרי כך הלבישו אותנו בבגדי"אסירים. היה שם רופא צבאי ששכב עלינו והתחנן שלא יכו אותנו יותר. ואז הם התקשרו עם המיטרה הערבית בעזה וביקשו שיבואו לקחת אותנו. הם הוציאו אותנו מחוץ למחנה המעצר, והמיטרה הערבית באה ולקחה אותנו לבית החולים. כל זה קרה ביום הרביעי האחרון."

ליד הג'יפ השרוף

ב מיטה אחרת שכב, מטושטש, עלי מוחמד אל-טוויל, ילד בן 13 ממחנהפליטים נוסיירא. אמו עמדה לידו ומבט מוראג בעיניה. עלי נפגע

החולים, היכו ושברו עצמות לאנשים רבים. חלק מן הפצועים הובאו לבית החולים אחרי שנלקחו בכוח מבתיהם, הוכו אנושות, נעצרו, ורק אחרי כך טופלו.

מרי חאס, פעילה פלסטינית בעזה, ילידת חיפה שהחליטה מרצונה לעבור לרצועה ב־1979, קומוניסטית שנמטשה את המיפלגה, פמיניסטית ערבית, מספרת על חייה, מאבקה, התנגשויותיה עם השילטונות ודעתה על הכיבוש

"הנוצרים לא רצו לחתן אותנו, המוסלמים לא רצו לחתן אותנו, וגם לקפריסין לא רצו לחתן לנו לנסוע"

"כשעצרו את מוחמד, השכנים בחיפה גירשו אותי מהדידה ולא נתנו לי אפילו לקחת את בגדי הילדים"

"שיחרור האשה קודם לשיחרור הפלסטינים. אם הנשים ישוחררו, השיחרור הפלסטיני יבוא יותר מהר"

ראייה ענת סרגוסטי

ענת סרגוסטי, תעלים הזה

"גם אני בוכה לפעמים, אבל אני מאוד מנסה שלא לבכות. אני לא בוכה בקלות"

"אחרי שבני מת הבנתי שאני צריכה להמשיך להילחם ולחיות את חיי ולעשות חיים טובים יותר לילדים אחרים"

"הייתי מאמינה גדולה במשא ומתן, אבל אחרי שראיתי את התנהגות החיילים, אני כבר לא יודעת"

"צריכים להחדיר מילחמה

שערה, ולא לבכות!"

היא היתה פה ושם. היא סייעה רבות לעיתונאים זרים שביקשו לסקר את המאורעות, התווכחה עם חיילים, ניסתה להגיע לבית-החולים שיכא שנכבש לפני שבועיים על-ידי הצבא, חדרה והגיעה לכל מקום. אש המאבק, כך נראה, בוערת בעצי מותיה. היא לא נחה לרגע. גם לנכדיה, שלושה במיספר – מוחמד, בן ה־4 וחצי, מרי, בת ה־3 וג'מאל בן שיבעת החודשים – אין לה כמעט זמן. אלה באו לפני שבועיים בחברת אמם ממצריים, בדיוק עם פרוץ ההפגנות הסוערות. הם באו לבקר את סבא

הילדים שלי יתחתן עם יהודיה, כדי שנחוג גם את החגים היהודיים ואז אנחנו מסודרים". קפיץ. היא נוהגת במכונית מסוג "רנו 4" ומתרוצצת בה בכל רצועת-עזה. בשבועיים האחרונים, כשהרצועה בערה, כשבכל פינה היו צמיגים בוערים, כשבכל רחוב היו הפגנות סוערות, כשבכל שכונה ומחנה-פליטים היה עוצר וכמויות של גאז מדמיע, מרי חאס היתה בכל מקום. היא נסעה לבדוק, לבקר, להיות נוכחת, לדבר עם אנשים, לראות פצועים, לנחם אבלים.

ביות של העיר עזה. מחלון חדר-המגורים אפשר לראות את הים, ולא צריך להתאמץ – הוא קרוב מאוד. באותו חדר גדול, מרוהט בנוחיות, שיש בו פינות-ישיבה רבות, כור-סוּת נוחות, שולחנות קטנים בכל פינה, מאפרות מזרות על כל שולחן, ניצב במינה עץ-אשוח גדול וגבוה, מקושט במנורות בשלל צבעים. מרי חאס נולדה כנוצריה פרוטסטנטית והיא נשואה למוחמד, שנולד כמוסלמי. הם חוגגים, לכן, גם את החגים הנוצריים וגם את החגים המוסלמיים. "עכשיו", היא אומרת בחיוך ממזרי, "אני רוצה שאחד

כבר אמרו לה, למרי חאס, לא-אחת שהיא דומה לגאולה כהן. היא לא כל-כך אוהבת את ההשוואה הזאת, וזה בלשון המעטה. אשה פלסטינית, שחורת-שיער, שחורת-עיניים, שחורת-גבות, שפניה מאירות, ושמעיניה ניבטת אש-המילחמה. אבל שמילחמתה היא מילחמת-המילים. יש לה לשון חדה, היא ממחרת לענות, מרבה להשתמש בביטויים כמו "שטויות", "קישקוש", "דיבריהבל". היא מתגוררת עם בעלה, מוחמד, בבית רחבי-ידיים באחת השכונות הדרום-מער-

מרי בחיפה (1946)
אני אוהבת לריב, ולא לוותר

בפוליטיקה. אני מבינה את הפחד של הישראלים, את הדיכאון שלהם ואת מינה החברה שלהם.
● **את פוחדת מהישראלים?**
לא, למרות שזה תחת כיבוש. כשאני נעצרת לחקירה, אומרים לי: כאן זה לא ישראל, את צריכה לזכור שאת לא בארץ, פה זה כיבוש.
● **את מרגישה שמתייחסים אליך אחרת?**

אני לא נותנת להם. פעם קרא לי שייקה ארו, ראש המינהל האזרחי, ואמר לי: "את האשה הראשונה שאנחנו מזמינים לשיחה". אני יודע שכולם מדברים על מרי חאס ואומרים לי, איך זה שאתה לא מכיר את מרי חאס, היא הרי נמצאת בעיר שלך".
כשהוא גמר לדבר אמרתי לו: "אני רוצה לתקן

"ראיתי בגולה הרבה ישראלים והרבה פלסטינים שעזבו בגלל הצרות, והם לא אנשים שלמים"

אותך. זו לא העיר שלך, וחוזר שזה אני רק אחת מהרבה נשים שאתם הופכים לגיבורות".

● **באיזו שפה דיברת איתך?**
באנגלית, וגם קצת בעברית וקצת בערבית. ואז קמתי ללכת, והוא שאל לאן אני הולכת. אמרתי שאני הולכת הביתה, הייתי בטוחה שזו סתם שיחת-חולין.

אז הוא אמר לי: "את צריכה להבין שכאשר את באה לשיחה אצל מושל, הוא שיגיד לך מתי ללכת, אבל הפעם אני מוותר לך, לכן, בפעם הבאה תזכרי".

אמרתי לו שלא תהיה הפעם הבאה, שבפעם הבאה הם יצטרכו לעצור אותי כדי להביא אותי לשיחה. אני לא אתן שישפילו אותי.

● **נעצרת פעם?**
לא, אבל לפעמים עיכבו אותי לשעות. אמרו לי שלא רוצים לעצור אותי. לי אין שום נשק. רק הלשון שלי.

● **את פמיניסטית?**

כן, מאוד.

● **אין הרבה נשים ערביות פמיניסטיות?**

טוב, ובעניין הזה יש לי ויכוח גדול כאן, אפילו עם הפרוגרסיביים יש לי ויכוחים. הם אומרים לי (המשך בעמוד 42)

אליעזר? זו הרי שכונה יהודית. למה לא הלכתם לגור בשכונה ערבית בחיפה?
כי לא היה לנו כסף לשכור בית ברמימפתח, ובאיווים הערביים לא היו דירות מרהטות להשכרה. בקריית-אליעזר היינו רק שנה, עד שפרצה המלחמה ב-1967, ומוחמד נעצר ואני גורשתי מהדירה עם שלושה ילדים קטנים, והלכתי לאחותי בנצרת.

● **את נעשית קומוניסטית בגלל מוחמד?**

לא, זה היה סוג של מרד במישפחה ובהורים. אז לא הבנתי בדיוק מה זה קומוניזם.

● **ומה עשיתם אחרי שבאת לנצרת?**
בנצרת מוחמד היה מאוד לא מרוצה מהמיפ' לגה הקומוניסטית. אני עזבתי את המיפלגה שבע שנים קודם לכן. כתבתי מה אני חושבת על המיפלגה הקומוניסטית, כמו שתמיד אמרתי וכי כתבתי מה שאני חושבת. אמרתי שכדי להגן על המארכסיזם שלי אני צריכה להיות מחוץ למיפ' לגה, ואני עדיין מאמינה בזה. אני אדם פרוגרסיבי בכל דבר. אני לא אוהבת צניעות והעמדת-פנים. לא רציתי להעמיד פנים שאני מסורתית, ולקבל את המסורת שאני לא אוהבת ולא מאמינה בה, כפי שעשתה רק"ח, ואז זה הטריר אותי מאוד.

נראה שאני גם לא אדם שאוהב שיגידו לו מה לעשות, כמו שמקובל ברק"ח. ואז גם מוחמד החליט לעזוב את המיפלגה, ולעבור לגור בעזה. ● **ואיך עברתם לעזה?**

הישראלים לא כל-כך שמחו שהחלטנו לעבור הנה. הם רצו ערכות שנהיה ילדים טובים, והמישפחה של מוחמד סיפקה את הערכות.

● **באיזו צורה?**
הם חתמו על ערכות בסך 250 אלף לירות של אז. הם ערכו לנו שלא נתעבר בפוליטיקה. היינו שקטים במשך שנתיים, עד שקראו באחד הימים למוחמד ואמרו לו שהוא מתעסק בפוליטיקה.

● **למה בכלל באתם לעזה?**
באנו בקיץ 1971.

● **אבל למה?**
מוחמד הוא במוצאו מעזה. המישפחה שלו פה, האנשים שלו פה, והרגשנו שהילדים שלנו צריכים מישפחה, שורשים, שייכות. חוץ מזה — אז בריוק עזבו את המיפלגה, וזה נחשב ככנייה.

● **אילו היתה לך אפשרות בחירה, היית נשארת בישראל?**

מבחינת המיפלגה, אחרי שעזבנו, נחשבנו כבוגרים, ושנינו לא רצינו ללכת את המיפלגה, רצינו לגמור את העניין בסדר. אבל במשך תקופה ארוכה, אחרי שמוחמד עזב את המיפלגה, היו באים אליו אנשים, בעיקר עיתונאים, כדי לשמוע ממנו מדוע הוא עזב את המיפלגה הקומוניסטית. זה נמשך שנתיים, ואנחנו לא רצינו לומר וללכת. הרגשנו שהמיפלגה לא מייצגת אותנו כאנשים וכפלסטינים, ועזבנו.

● **איך קיבלו בעזה את העובדה שעזבתם את ישראל ובאתם לגור פה?**
זה לא היה כל-כך קל, בעיקר לא לילדים. למוחמד זה היה כמו לחזור הביתה, ואני הייתי צריכה להוכיח את עצמי.

● **חשדו בך?**
חשדו שלא אבין את המצב. חשבו שלא אבין, וזה היה נכון.

● **למה?**
חיים של מחנה-פליטים היו מוזרים לי, לא היכרתי אותם.

● **גרתם במחנה-פליטים?**
לא, אבל עבדתי שם. היום אני יודעת ומכבדים אותי. אבל תמיד עמדה בפני המטרה להיות בלתי-מילגתית, וזה עורר חשד וספקות, אבל עשיתי את זה. בהתחלה, אם היה בא אלי אורח ישראלי, השייך למחנה זה או אחר, מייד היו מרביקים לי תווית. היום כבר לא.

עכשיו זה כבר ידוע שאני פלסטינית אמיתית, שאינה שייכת לשום גוף, והיכולה לעבוד עם כל גוף. היום ידוע שאני נוסעת לישראל ומרבת עם כל מיני גופים, ומכבדים את זה פה. אבל עד שהגעתי למצב הזה הייתי צריכה להוכיח את עצמי.

גם מוחמד וגם אני נוסעים להרצאות בישראל, לפעמים ביחד, לפעמים לחוד. אני מרגישה שאנחנו עושים עבודה טובה. אנחנו מאמינים שצדיקים לשנות את החברה הישראלית מבפנים, ואנחנו מרגישים שזו החובה הראשונה שלנו. בלי שהישראלים יבינו ויקבלו את הפלסטינים, לא יהיה פיתרון לבעייה. לא הרוסים ולא האמריקאים יפתרו את הבעייה שלנו.

● **את מרגישה שיחסית לתושבים אחרים בשטחים הכבושים, את מיטיבה להכיר את הישראלים?**

כן, אני חייבת. לא מפני שאני חכמה במיוחד, אלא משום שחייתי שם, והייתי פעילה שם

היו לומדים במצרים והיו נוסעים לשם בכל פעם בשירה. כשהבן סיים פה תיכון, קצת לפני שהיה בן 18, הוא נסע למצרים ללמוד. בכל קיץ היו באים כל הסטודנטים ביחד בשירה, בליווי של הצלב האדום. באותו הקיץ, ב-1975, נאסרו 52% מהם על-ידי הישראלים. הוא היה עצור במשך חודש ושחרר שלושה ימים לפני שהשירה יצאה בחזרה למצרים. הוא נסע למצרים. ואז, באותה השנה, כשאבו-עמאר (יאסר ערפאת) בא למצרים, הוא קרא לפלסטינים להתגבר לעזרת הפלסטינים הנצורים בלבנון, והבן שלי התגבר ונסע ללבנון להילחם בפלאנגות, שטבחו בתל-אליעזר

"באנו לעזה כי המישפחה של מוחמד פה, והרגשנו שהילדים שלנו זקוקים למישפחה, לשורשים ולשייכות"

ובסורים. אז הוא נעצר על-ידי הסורים והיה שבו במשך שנה. הוא נפצע שם ברגל, ולא טופל בכלל. אחר-כך, כשהשחרר, נסעתי לבקר אותו במצרים. לפני שנסעתי הודיעו לי שהשליטונות הישראליים שהוא לא יוכל לחזור לעזה.

● **את גרה עכשיו בעזה. אבל לא נולדת פה?**

לא, נולדתי בחיפה, והייתי שם גם במלחמת 1948. בחיפה גם הכרתי את מוחמד, בעלי, שם גם התחתנתי ובאנו הנה ב-1970.

● **את הרי נוצריה והתחתנת עם מוסלמי. זה לא היה קצת יוצא-דופן?**

מאוד.

● **איך התחתנתם?**
ניסינו להתחתן בכנסייה, אבל הם רצו שמוחמד יתנצר ולא הסכימו לחתן אותנו. ניסינו להתחתן אצל הקארי, אבל הוא דרש שאני אתאסלם, ולא הסכים לחתן אותנו. רצינו לנסוע ולהתחתן בקפריסין, אבל לא נתנו למוחמד דרכון. אני לא רציתי להתאסלם ומוחמד לא רצה להתנצר. נלחמנו על העניין הזה. בסוף חתנו אותנו המוסלמים, ולפי בקשתי נאמר במסמך התחנה שאני נוצריה. לא רציתי לשנות את דתי,

אבל הם רצו שמוחמד יתנצר ולא הסכימו לחתן אותנו. ניסינו להתחתן אצל הקארי, אבל הוא דרש שאני אתאסלם, ולא הסכים לחתן אותנו. רצינו לנסוע ולהתחתן בקפריסין, אבל לא נתנו למוחמד דרכון. אני לא רציתי להתאסלם ומוחמד לא רצה להתנצר. נלחמנו על העניין הזה. בסוף חתנו אותנו המוסלמים, ולפי בקשתי נאמר במסמך התחנה שאני נוצריה. לא רציתי לשנות את דתי,

מרי חאס עם נכדיה, מוחמד ומרי.
אני לא מעודדת איש להוציא את הילדים שלו מפה

מתיר לו לחזור עם מישפחתו לעזה. הבת גרה עם מישפחתה בעזה.

● **הראיון עם מרי חאס נערך באנגלית, כשמדי פעם השתרבבו לשיחה מילים בערבית. חאס שולטת קצת בשפה העברית, עוד מן התקופה שבה חיה בישראל, אך אינה קוראת וכותבת את השפה.**

● **סיפרת לי שהבן שלך גר במצריים. כן, יש לו מרכז למחשבים, הוא מוכר וקונה וגם מרפס כתבי-עת לאוניברסיטות ולמוסדות שונים.**

● **למה הוא במצריים?**
כי אסור לו לבוא הנה.

● **למה?**
לפני הסכמי קמפ-דייוויד, הסטודנטים מעזה

למרות שאני לא אשה דתית ואני לא מאמינה. אבל גולדתי פרוטסטנטית, אז מה?

● **וגרתם בחיפה?**
כל חיי, עד 1967. אז גרנו בקריית-אליעזר, בדירה שכורה מרהטת. זה היה בדיוק כשמוחמד חזר ממוסקבה.

● **מה הוא עשה שם?**
למד מדעי-המדנה, או משהו כזה. ואז הוא חזר לארץ ועצרו אותו.

● **למה?**
זה היה דבר רגיל. הוא עבד באל-איתיחאד, הבטאון הקומוניסטי. עצרו אותו מפני שהיה קומוניסט. ואז השכנים בקריית-אליעזר אמרו שאני נגר המרינה וחוקי אותי מהבית. הם לא נתנו לי אפילו להוציא מתוך הדירה את הבגדים של הילדים. הלכתי לבית אחותי בנצרת.

● **למה הלכתם בכלל לגור בקריית-**

הבחירות במערך – ביוני

הבחירות במרכז מוסלגת-העבודה, שבהן תיקבע רשימת המועמדים לכנסת הבאה, ייערכו, ככל הנראה, בחדש יוני.

הסכם פרץ-רפול

הרב אליהו רפול, ראש ישיבת "נוה ארץ" בבאר-שבע וממקימי ש"ס, לא ינסה להריח את הרב יצחק סרני מבכירתו במפלגה. תמורת זאת הוא יקבל מקום ריאלי ברשימת ש"ס לכנסת בבחירות הבאות — זה הסיכום שהושג בין השניים. רפול ביקר לפני שבועיים בחול, ושם הופעל עליו לחץ כבד מצד רבנים שלא להפר את שלום-הבית במפלגה.

רבי יוסי והכבלים

קבר רבי יוסי בסקיעין התמוטט מהד גשמים. מרגלית זינאתי מסקיעין טוענת: "זה ה' ערבים התנבלו לו." חכמים בצפת התכנסו לדון בעניין והחליטו אחרת: זה אצבע אלוהים, עונש על תופעת הטלוויזיות ביבילים, המשרדות פריצות.

מתיחות בין מילוא לארנס

בתנועת החרות יש בזמן האחרון מתיחות בין ח"כ רוני מילוא לשר משה ארנס, על רקע הבחירות לתפקיד יו"ר הנהלת הסוכנות. אנשי מילוא מאשימים את ארנס בכך שנגלל אירענות מועמדותו לתפקיד, הפסיד הליכוד את התפקיד לטובת המערך.

נתניהו לסיור בסניפים

בנימין (ביבי) נתניהו, שגריר ישראל באו"ם, יבוא בסוף השבוע לארץ כדי לערוך סיור מקיף בסניפי-הליכוד ברחבי המדינה. נתניהו מרגיש בזמן האחרון מנוחה. בתנועת החרות בועסים עליו מפני שלא נאות להציג את מועמדותו לתפקיד יו"ר הסוכנות היהודית, ובכך סיכל את סיבוי התנועה לזכות בתפקיד. נתניהו עורך את הסיור בסניפים לקראת סיום תפקידו באו"ם, ולקראת הבחירות הבאות, שאחריו הוא רוצה לראות את עצמו הברכנסת מטעם הליכוד.

ערביי-ישראל והצבא

עומר מסאלחה, אחד מ-14 מחברי הספר "מדינת-ישראל וארץ-ישראל", העומד לצאת לאור בהוצאת "בית-ברל", בעריכת ארם דורון, טוען בספר "ערביי ישראל במדינת-ישראל", כי "ארגונים של ערביי-ישראל נקבע בשעתו בעצה אחת של המימסד הישראלי וערביי ישראל, ויש עליהם לראות בהעלאת הנושא הזה שוב ושוב אמתלה בלבד, ונימוק לאימתן זכויות שוות לאזרחים הערבים."

מסאלחה טוען עוד כי השימוש במושג "ערביי ארץ-ישראל" כלפי אזרחי מדינת ישראל הערביים, מגלה כוונה כי על אזרחים אלה להשתנות לערביי השטחים, או להיפך.

יבוטל חוק הגנת הדייר

הממשלה עומדת לבטל את חוק הגנת הדייר לגבי 6000 המגורים הנמצאים כבעלותו והמושכרים לכת"עסק. מדובר במיזמים השייכים ל"רכוש הנמלי" —

משנת 1948 בירושלים, בעכו ובסוף. הממשלה תקבע שכר-דירה ריאלי למיזמים אלה, ללא הגבלת "חוק הגנת הדייר".

ועונו בלונדון

בלונדון מועלית בשבועות אלה הצגה בשם "שיקוליו של מרדכי וענונו". ההצגה מועלית בתיאטרון קטן, ואת המחזה כתב איש בשם רון גבריאלי. מידע על מועדי ההצגות מפורסם בשבועון מ"ס-אאום.

הבעיה: ועדים ארציים

ועדי עובדים ארציים במישרדי-הממשלה צוברים באחרונה כוח עצמאי, תוך שהם נוגסים מכוחה של הסתדרות-עובדי-המדינה, מצד אחד, ומועדים מקומיים ומועצות-פועלים, מצד שני.

כך התגלה במחקר שערך הפרופסור אריה שירום, מאוניברסיטת תל-אביב, במיסגרת סבון נולדה מאיר של ההסתדרות.

הדרך שבה מתמודדת ההסתדרות עם התופעה: היא מאתרת מנהיגים כותנים בוועדים הארציים, ומפתה אותם להצטרף אל המנגנון הקבוע של האיגודים המקצועיים שלה.

ניידות-מידע לנשים

פורום האיגודים הפמיניסטיים, המאגד שישה איגודים, מנהל משא ומתן עם מסה חגיגות ה-40 על ההצעה לקיים אירועים הנוגעים למעמד האשה. בין השאר מדובר על-כך שניידות-מידע לנשים יבוקרו בעריהם-תוח ובשכונות, ויפיצו בין הנשים את המודעות לזכויותיהן.

הכתבים לא סיעו לחבר המוחרם

באגודת-העיתונאים יש בשבוע האחרון כעס והתמרמרות על כי "תא הכתבים הצבאיים" בפרט, ואגודת-העיתונאים בכ"ל, לא עמדו מאחורי אבי בניהו, הכתב הצבאי של "על-המישמר", שדובר-צה"ל הטיל עליו מיגבלות.

מהכתב נמנע הטיפול בבקשות מידע חדות, ולא ניתנו לו תשובות לשאלות, נמנעו ממנו שיחות-רקע וסיורים בכסיים.

צה"ל גם ביטל את הזמנתו להרצאה בבסיס צבאי על צבא ותיקוורת, בנימוק שאסור לו להיכנס לבסיסי-צה"ל. העניין הסתיים מבחינת העיתונאים בי דיון במועצת-העיתונות.

עוד הטרדה בעירייה

פרשה חדשה של הטרדה מינית עומדת להסעיר את עיריית תל-אביב. אירגוני-נשים אוספים דומם בעניין.

כתב-עת חדש לפירסום

האיגוד הישראלי לפירסום, המאגד 70 מישרדי-פירסום, שהיו"ר שלו הוא אבנר בראל, עומד להוציא לאור כתב-עת לפירסום שיקרא "פירסום", שיהווה כימה לבעלי-המיקצוע בארץ.

תשדירי-שרות לילדים

התאחדות חברות ביטוח-חיים בישראל, שהיו"ר שלה הוא עוזי לוי, מנכ"ל חברת מונד, החליטה על צעד יוצא דופן: אחידים מתשדירי-השרות של התאחדות ישרורו גם בטלוויזיה הלימודית, כדי להגיש לילדים הצופים את החשיבות שבביטוח-חיים.

השחקנים יקבלו תוספת

עובדי תיאטרון הקאמרי יקבלו תוספת-שכר של 10%. ההסכם, שנחתם באחרונה, יכנס לתוקפו רטרואקטיבית, מה-1 באפריל 1987.

חריש ביקש את התיק של פרוש

פרקליטים במישרדו של היועץ המישפטי לממשלה ביקשו מן המישטרה את תיק-החקירה של מאיר פרוש, חבר מועצת עיריית-ירושלים, בנו של ח"כ מנחם פרוש. פרוש חשוד בהשתתפות בהפגנות וחדרים בירושלים. במישטרה חדשים כי צעד זה יתן אור ירוק להפיכתו של פקד ציון עזרא לקרבן. עזרא חשוד בכך כי היכה את פרוש.

אגף ללא-מעשנים — רק בהסכמה

ההצעה להקצות במיסעדות אגפים מיוחדים ללא-מעשנים נתקלת לפי שעה במח"ס חוקי-ביורוקרטי.

לדברי הדייר גדי וסמן, רוצים 80% מן הסועדים — וגם המעשנים — בהפרדה זו. לפי הצעתו, ניסוחה הידועת המישפטית של מישרד-הפנים הצעה ברוח זו לרשויות המקומיות. בתל-אביב עוכבה ההצעה ל-דעת חסידיה על-ידי שלמה ("צייני") להט. אחרי שבועות של הכנסת נכשלה הר הצעה, אולי בגלל ריבוי החבריה-המעשינים בה, ודומם הרצון לחוקק חוק-עזר עירוני בתל-אביב, מנסה שלמה להט להשיג את המטרה באמצעות הדברות עם בעלי-המיסעדות.

מועולי מכוניות לבית-המישפט

בקשה למתן ציר-מניעה זמני ודגשה על-ידי חברת "צוקאור", יצרנית הסטנט, "ביטכניק" למיגון רכב.

הצו הוגש נגד החברה דפנה-לוק, המייצרת את מועולי-הטקטורטי ואת כספוני-הצו והתבקש בגלל חשד בהעתקת הפטנט.

תיתכן, על רקע זה, גם פניה למפקד-על הביטוח, שיתבקש לבדוק אם הצליחה אחת החברות לשכנע את חברות-הביטוח להכיר במנעול שלה כאמצעי-המיגון העדיף.

בג"ץ נגד הרבנים

שופט בית-המישפט העליון, גבריאלי בך, הוציא צו-עלית-נאי נגד בית-הדין הרבני הגדול ונגד שלמה גיבשטיין, וציווה עליהם ליתן מעט מדוע לא יבטלו פסק-דין במישפט הגירושין שבין שולמית ושלמה גיבשטיין, ומדוע לא ימונה הרכב חדש לדון בתיק.

טענת העותרת היתה שהיגנים עיניו, לפני שנתנו את פסק-דינם, בכתב-שיטתה ששלח אליהם הבעל, מבלי שנתנו לאשה ולבא-כוחה את ההזדמנות להגיב. שולמית גיבשטיין, גיסתו של תנאי, לשעבר ראש-עיריית ראשון-לציון, הפיצה ברעבות העידה מאות עותקים מצולמים של הכתבה שהתפרסמה בהעולם הזה (28.10).

ביקורת מנויים בתיאטרון

בדיקת המבקר הפנימי של תיאטרון-חיפה גילתה כי התיאטרון חילק מאות מנויי-חינם. מקומן חיפאי דיווח השבוע על 614 כרטיסי מנויי-חינם שחולקו.

כוח עליון הציל את אבי עופרים

מכונית שהחליקה על הקרח בלילה גרמה לתאונה קשה למכונית "אאורי" של אבי עופרים ליד מינכן בגרמניה. עופרים ובנו של (3) לא נפצעו. אשתו סנדרה התעלפה, והבן גיל (5) שותת דם באף. הם הובלו לבית-חולים סמוך. הרופא יעץ לעופרים לחברש את צווארו, אך הוא סירב.

הזמר הישראלי הברזילי: "אני מאמין כי כוח עליון. אלוהים לא היה מרשה שיקרה לי משהו חמור ערב חג-המולד."

שוא אתם להצית, אין דבר!

אדם אינו צריך ואינו יכול לדעת כל דבר. אבל אם הוא מחליט להיות דווקא מתרגם, מוטב לו להתמחות בתחום שבו הוא עוסק. וזה חל, כמובן, גם על מתרגמי הטלוויזיה. וזה מלאכה קשה, הראויה בהחלט להערכה. אך השגיאות הן לא אחת משעשעות ביותר, וגם קצת מרגיזות.

יאללה, אדון!

אני נהג ישראל. כתוצאה מכך אני מוצא את עצמי לא אחת נוהג בכביש ומדבר אל עצמי. מדבר על ואל שאר מנהגים. למשל: "אדיוני, זוז כבר ימינה! מה, אתה לא יודע לאותות? אתה שם, הסתלק מן המסלול המהיר! איך אתה עוקף, משוגע? אתה רוצה למות צעיר? גברת, את לא בסלון של הבית שלך? יאללה, אתה שם..."

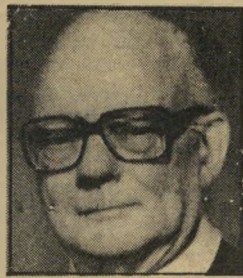
אתמול נסעה לפניי מכונית מישראל, ולה רקמול בעל עוצמה רבה. השוטר במכונית העיר ברמקול את הערותיו לנהגים: "אתה במכונית האדומה, חזור למסלול הימני! גברת, התקדמי..." היה זה כאילו התגשמו חלומותי. אמרתי לעצמי: זה מה שאני רוצה להיות כשאהיה גדול.

לידתו של מימסד

בשבוע שעבר שאלתי מי המציא את המילה "מימסד". כבר למחרת היום התבררה לי התשובה. בסוף שנות ה-50 ערך נתן ילין-מור, אישילח"י שהפך רורף שלום מושבע, את כתבי-העת אחר. גם "אתגר" היתה אז מילה חדשה. היא הומצאה, כנראה, על-ידי משה שרת. ילין-מור הירבה להשתמש במושג האנגלי אסטאבלישמנט, וזה לא נראה לו. הוא היה חניך הגימנסיה העברית בפולין, והשפה היתה יקרה לו. ידען גדול היה. ילין-מור לא המציא מילים בעצמו, ולכן פנה אל המשורר יונתן רטוש, אביהן-עננים, וזה הציע לו את המילה "מיסד". כשסיפר ילין-מור על כך לעמיתים גורביץ, היפנה זה את תשומת-לבו לכך שיש למילה זו מיגבלות. איך להפוך אותה לפועל? — "לייסד"? זה כבר תפוס. איך להשתמש בה כשם תואר? "מיסריי". ואז הציע גורביץ תיקון קטן: לא "מיסד" כי אם "מימסד". ומכאן: למסד, מימסר. הנה הבאתי גאולה לעולם, הזקוק לכך מאד מאד.

חברינו הטובים בגרמניה

מדוע נהניתי כל-כך ממה שקרה לוורנר הפרז? אולי זו סתם שימחה לאיד. הפרז הנ"ל היה מוסד בגרמניה. מאז 1952, בכל יום א', היה מקיים בטלוויזיה מעין שולחן-עגול פוליטי בינלאומי. התוכנית נקראה "כוס-בירה מקרמת", והיתה בעלת-יוקרה רבה. אישים מכל העולם הוזמנו אליה ובאו ברצון. זה היה כבוד. בעניינים שנגעו לישראל, היה להפרז בו ה-75 כלל-ברזל: הוזמנו רק אנשי הימין. לאומנים קיצוניים כמו אפרים קישון. ואם לא אנשי-הימין, אז לפחות אנשים גלאט-כוכר, בעלי חותמת של ממשלת-ישראל. לא היה בגרמניה ציוני גדול מהפרז. אני יודע, כי מדי פעם ניסו ידידי בגרמניה לשכנע אותו להזמין אותי לתוכנית זו, כדי לאזן קצת את מיעוטי-הרעיונות מישראל, ובכל פעם נדחו חר וחלקי. ישראלי הדוגל בשלום עם הפלסטינים? חס ושלום! והנה מתברר כי הפרז זה היה נאצי בעל-עורות. לא זה בלבד שהיה חבר מן המניין במפלגה, אלא שכתב מאמרית-עמולה נא-צית מן הסוג הגרוע. כך שיבח ב-1943 את השילטונות על כי הוציאו להורג פסנתרן יהודי, על לא עוול בכפו.

הפרז

עכשיו זה התגלה בשבועון שפינל. תחילה טען האיש שההאשמות "גרועות". אחר-כך הצטרף ואמר שהעורקים הניסו למאמריו את הקטעים הנחשבים. לבסוף נאלץ להסיר מכתביו ולהתפטר. זה מאשר כלל יסון: ברוק את "ידידי-ישראל" המיקצועיים בגרמניה, ותמך באי-שלום, ושיקש לשרת את ישראל. ישראל. תמות זה לא מפליא. מי שרוצה להסתיר עבר נאצי, כדאי לו לכסות את עצמו בדגל מגן-דוד. וזהו ההסוואה הטובה ביותר. ממשלת-ישראל היתה תמיד מודעת לעובדה זו. מעולם לא היססה לנצל נאצי-מקלע, שביקש לשרת את ישראל. תמות שירותיהם סיפקה להם מה שנקרא בגרמניה "אישורי פרסון". פרסון היא אבטלה-הכביסה הגרמנית הנודעת. יתכן שיש סיבה עמוקה יותר. אנשי הימין מכל העמים מכירים זה את זה אינסטינקטיבית, ונמשכים זה אל זה. נשאלת, כמובן, השאלה: האם ידעו שליחי ישראל בגרמניה את סורו של האיש? האם התיקם של יד ושם לא הכילו את מאמריו? או שמא ידעו גם ידעו, והשתמשו בו כדי להכריח את הנאצי הזה להחרים בתוכניתיו קולות שלא נעמו לממשלת-ישראל?

ספר-היושע מתאר בהרחבה ובהנאה איך בוצעה הוראה אלוהית זו. למשל, אחרי כיבוש העיר שמה העי: "ויכו אותם עד בלתי השאיר להם שריר ופליט. ויהי ככלות ישראל להרוג את כל יושבי העי בשדה במידבר אשר רדפם בו, ויפלו כולם לפי חרב, עד תומם. וישבו כל ישראל העי ויכו אותם לפי חרב. ויהי כל הנפלים ביום ההוא מאיש ועד אשה שנים-עשר אלף, כל אנשי העי. ויהושע לא השיב ידו אשר נטה בכידון, עד אשר החרים את כל יושבי העי. רק הבהמה ושלל העיר ההיא בוזו להם ישראל, כדבר ה' אשר ציווה את יהושע... ואת מלך העי תלה על העץ עד עת הערב, וכבדו השמש ציווה יהושע ויורידו את נבלתו מן העץ וישליכו אותה אל פתח שער העיר. אז יבנה יהושע מיוזב לה' אלוהי ישראל."

יצחק שמיר למד בפולין בבית-ספר עברי, שבו לימדו את התנ"ך היטב. כשהוא מדבר על ספר-היושע, הוא יודע מה הוא שח. וכאשר הוא מביא תיאור עתיק זה כדוגמה לפיתרון הבעיה

אורי אבנרי

הדמוגרפיה בימינו, הוא מבין היטב את המשמעות המחרידה של המילים. יתכן ששמיר איכר מזמן את התחושה למשמעות הדברים היוצאים מפיו יום-יום, שכל אחד מהם מחריד ממישנו. אך העם שומעים את הקולות, והנוער מקשיב.

היסרית בשם רואג'

משהו על תרגומים. אין אדם הופך מתרגם מכוח גזירה. אין הוא שפוט למיקצוע זה. הוא בוחר בו בהתנדבות. לפעמים אני תמה מדוע. כדי לתרגם צירה כלשהי, לא די בירידת השפה המתורגמת. יש לדעת את המושגים הקשורים בתוכן היצירה. הצופה בסרט הקיסר האחרון עלול לתמוה על שמה של הקיסרית הוקנה. התרגום מגלה שזוהי "הקיסרית דואג'ר". האם זה שם סיני? ואולי מאנצ'ורי? לא דווקא. הקיסרית דואג'ר לא היתה ולא נכראה. המתרגם שפוט לא ידע שיש מילה אנגלית DOWAGER. פירושה: אלמנה שיש לה תואר מלכותי בבעלת המנוח. אמה של אליזבת ה-2, מלכת הממלכה המאוחדת, היא המלכה האם (דואג'ר-קוויין). האשה הוקנה בסרט היא הקיסרית-האם. (בצרפתית עתיקה, דואג'ר פירושו עוצמה). שמה האמיתי היה צו הסי.

במקומות אחרים בסרט מדובר על "שרייה-מלחמה". אך האנשים האמורים לא היו שרים, ולא חבירי-ממשלה. המושג האנגלי WARLORDS התייחס לגנרלים הסיניים, שהשתלטו בין שתי מלחמות-העולם על סין. כל גנרל שפיקד על כמה אגודות השתלט על איזור כלשהו, ציפצף על הממשלה המרכזית והפך רווח מקומי. אחד מהם אף שבה פעם את שליטה-המדינה, צ'אנג קיי-שק, ושחרר אותו רק אחרי שסחט ממנו ככל העולה על רוחו. אפשר לתרגם את המושג WARLORD כ"רווח צבאי", או סתם כ"גנרל סיני".

כפי שאמר המורה של הקיסר הקטן בסרט (פיטר או'טול): "הור מלכותו, צריכים לדייק במילים כדי לדייק במחשבה". פעם סיפרה לי ידידה שווייצית שהיא מתרגמת יחד עם חברתה ספר מסוים מאנגלית לגרמנית. עלילת הספר התרחשה בסין. היו לה ספקות לגבי מושגים מסוימים, והיא שאלה אותי אם אוכל לעזור. אמרתי לה שאין לי מושג בעניינים סיניים, אך אני מוכן לנסות.

"מה זה נמרים מעופפים?" שאלה הידידה. היא ניחשה שזה משהו פולחני בדת הסינית. הסברתי לה שהנמרים המעופפים אינם אלא טייסי יחידת-התובלה של חיל-האוויר האמריקאי במלחמת-העולם השנייה, שהובילו אספקה לסין. זהו גם שמה של חברת-העופה בימינו, שהוקמה על-ידי יוצאי היחידה ההיא. ומה זה GOLD CHINA HANDS? שאלה הידידה, שסברה שגם זה משהו הקשור במיתוס סיני עתיק. הסברתי לה שאין זה כלל מושג סיני, אלא אנגלי, ופירושו: "מומחים ותיקים לעניינים סיניים".

לפעמים יש אסוציאציות מוזרות ביותר. ישבתי ועברתי על ערימה של תצלומים מן ההפגנות בשטחים הכבושים. חיילים. מפגינים. פצועים. עננים של גזא דרמטי. צמיגים בוערים.

פיתאום שמתי לב שאני מזמזם לעצמי מנגינה. היה זה שיר הימנונו של זאב ז'בוטינסקי, שלמרתיו בימי נעוריי באצ"ל. איך נוצר הקשר התת-הכרתי?

גיליתי אותו בנקל:

...שא את להצית, אין דבר!

כי שקט הוא רפס,

הפקד דם נפש

למען ההוד הנסתרה...

אולי תרגם מישהו את המילים לערבית?

בני ראובן ובני גר

ועוד אסוציאציה. מתפלאים על כי האזרחים הפלסטיניים בישראל הכריזו על שביתת-החרות עם אחיהם בשטחים הכבושים, ואף היו "התפר-עיוות", ר"ל.

זה הזכיר לי משהו בתנ"ך. חיפשתי, חיפשתי ומצאתי. זה היה כאשר הגיעו בני-ישראל לארץ גילעד בעבר-היורדן. ומיקנה רב היה לבני-ראובן ולבני-גד עצום מאד, ויראו את ארץ יעזר ואת ארץ גילעד והנה המקום מקום-מיקנה. בקיצור, הם רצו להישאר שם, תחת לעבור את הירדן יחד עם שאר בני-ישראל. ואז אמר להם משה את הפסוק הבלתי-נשכח: "האחיהם יבואו למלחמה, ואתם תשבו פה?"

מוח אנאליטי

היה צרפתי בשם ז'ק סוסטל. הוא היה אדם ליברלי ומתקדם. אינטלקטואל שמאלי. פרופסור להיסטוריה של אמריקה שלפני-קולומבוס. מוח אנאליטי. עסקן במפלגה הסוציאליסטית.

באחד הימים, כאשר שלטה בצרפת ממשלה סוציאליסטית, הוא התמנה לתפקיד המושל של אלג'יריה. שם סערה אז מלחמת-השחרור.

במהירות מרהימה החליף סוסטל את עורו. הוא הפך עריץ אכזרי, מושל קולוניאלי מגואל-ברם, פאשיסט במעשיו ומח' שבותיו.

היכרתי אותו בסוף שנות ה-50, אחרי ששוחרר מתפקידו. הוא הסביר לי בלהט שלעולם, לעולם לא תנטוש צרפת את אלג'יריה. אלג'יריה, כך אמר, אינה שטח כבוש. היא חלק של צרפת, ארמה מאדמת המולדת. באלג'יריה יש שני מיליון מתנחלים, ולעולם לא יסכימו לנטוש את ארמם. כאשר העלה הימין את שארל דה-גול לשלטון, וזה ניגש לעי-שן שלום עם אש"ף האלג'ירי ("שלום בין האמצעים"), הפך סוסטל אויבו המושבע. חשדו בו שהיה לו קשר עם המחתרת הפא-שיסטית שניסתה לרצוח את דה-גול (יום החר). הוא הפך עי-מורה-התווך של הימין הקיצוני-הקיצוני, מין יוכל נאמן צרפתי. הוא גם ביקר בארץ כאורחו של מנחם בגין.

שאלתי פעם ידיד צרפתי, שהכיר בשנותיו הראשונות, מה קרה לאיש. מה גרם לשינוי כה קיצוני באישיותו ובהשקפותיו? "זה פשוט", הסביר לי. "קח את האדם הכינהגון והכינורמלי, תן לו תפקיד של מושל קולוניאלי, מכונית-פאר וליווי של אופי-נוענים מלפנים ומאחור, מישמרות-כבוד ופליטה לחסידי-למוות על חיייהם של מיליונים — והוא יחליף את עורו. זה משחית גם את האיש ההגון ביותר. שום אדם אינו יכול לעמוד בפני זה."

לי זה מוזכר באחרונה את יצחק רבין.

סוסטל

ויכו אותם לפי חרב

גם ליכנו, ואיננו מסוגלים עוד לקלוט את כל הוועות הניתכות עלינו, בכתב ובעל-פה.

אחרת, איך זה לא שם איש לב לדברים שאמר יצחק שמיר לפני חורש בווינגטון? שבעיים לפני שהתחילו הוועות בעזה? ידידי אלכס מסיס שלח לי מניירות קטע של גליון הארץ מיום ה-22 בנובמבר 1987. הוא סימן בו את הדברים שאמר שמיר בהרצאה במכון לחקר המיזרח התיכון — אחד המוסדות המוסווים של השדולה היהודית.

וכך מרווח הארץ. "בהרצאתו, שבה נכחו גם נציגים ממצריים, פולין, ברית-המועצות וסגל דיפלומטי מאירופה, אמר שמיר כי הבעיה הדמוגרפית אינה בעייה רצונית, וכי קיימת הגומה רבה בנושא זה — עובדה, בעייה דמוגרפית היתה קיימת עוד בתקופת יהושע בן-נון, ואנו עדיין קיימים."

יתכן כי הקומוניסטים מפולין ומברית-המועצות, וגם המצרים, אינם בקיאים בתנ"ך. אבל אנחנו למדנו אותו בבית-הספר.

למדנו כי יהושע בן-נון קיבל מפי הקדוש-ברוך-הוא הנחיה אישית איך לפתור את הבעייה הדמוגרפית: על-ידי רצח-עם. הוטל עליו להשמיד את כל האוכלוסיה של ארץ-בנען, זקן ונער, איש ואשה, עד האחרון שבהם.

לאה רבין בוססה בבוסס מה קורה לחנויות בירושלים? שיעורי בית בחינוך מיני 17 שעות עד להרצאה

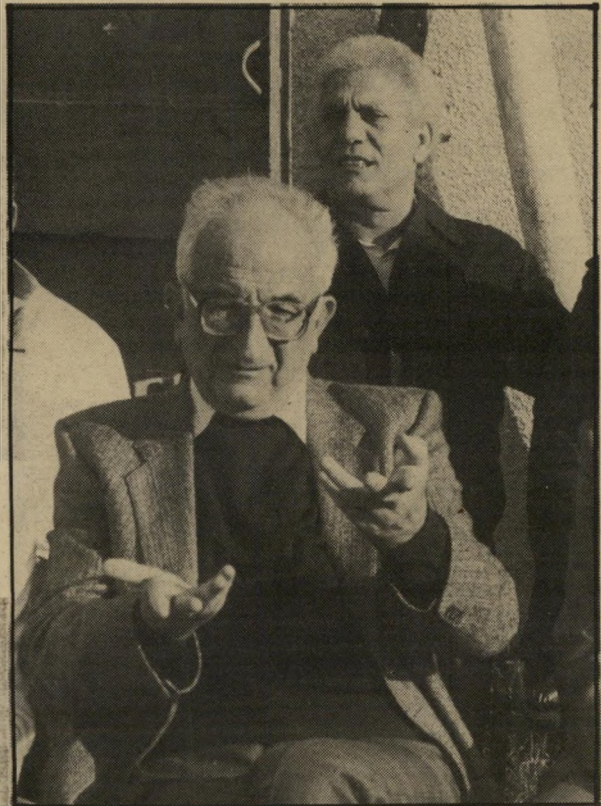
נכדו דני, בנו הצעיר של בנו דובי, יחגוג בעוד שבועיים את בר-המצוה שלו. עם רשימת המוזמנים המצומצמת ייחסית נמנים כמה ממנהיגי האומה, ולא רק מהליכוד, מיפגתו של שיף. **אברהם** (אברהם) **טמיר** שב ארצה, כשהוא מצונן. לדורשים בשלומם הסביר שזהו תוצאת השינויים במוג'האויר בין הקור באיטליה (שם שהה לפני שבועיים) לבין מוג'האויר ברידה'נרו (שם הצטרף ל-שימרון סרס).

מעיל אין הוא משאיל, אלא מס' תפק במעיל הירושלמי שלו. **הזמנה** זהה, אם כי לא לאותו התאריך, קיבל גם **יעקב אחימאיר**. גם הוא יטוס בזמן הקרוב 17 שעות כדי לדבר 20 דקות. נושא הרצאתו: "אחור ירושלים". השר **משה ארנס** קיבל הצעה רומה, אך לא השיב עדיין תשובה סופית. **רונת שטרית** ערכה חגיגת-הנכחה מאוחרת בביתה החדש ביבנה, שם שימש בעלה,

שלה מקבל בבית-הספר שיעור רים בחינוך מיני. פעם פתחה את דלת הדרו ומצאה אותו שוכב במיטה ומאונן. אמרה הסבתא: "סליחה, אחור אחרי שתגמור את שיעורי-הבית שלך". **גידעון** (ערב חדש) **ריי** בר יטוס באמצע החודש הבא במשך 17 שעות-טיסה אל עיר צפונית בקנדה, כדי לדבר במשך 20 דקות לפני הקהילה היהודית המקומית. רייכר, לשעבר עיתונאי אי שסיקר את הקורה בכנסת, יר בר על המיכנה הפרלמנטרי של ישראל. "מכיוון שממשך הטיסה ארוך כל-כך לעומת הזמן המוקד צב להרצאתי, אני שוקל כבר חודש ימים בכובד-ראש כל מי לה", הוא אמר השבוע והתברר: "אם אצליח, אולי יזמינו אותי לטוס 30 שעות כדי לדבר 10 דקות..." הקור השורר שם עתה, 40 מעלות מתחת לאפס, קצת מפחיד את רייכר, והוא כבר הספיק לקחת בהשאלה כובעי פרווה מחבר שלו, איש הנהלת הסוכנות ("הוא נוסע הרבה").

לת ההקלטה התעורר מיני-מש' בר, כשאמו של הילד התעקשה לשבת לצידו, בשורה הראשונה. המצלמה נוהגת לטייל על פני הקהל בעת ההקלטה, ויושבי שור זה זו זוכים בהופעה על המיקרע. **משה נסטלבראם**, עור רך תוכנית-הרדיו בין הכותרות, עמד לפני בעיה. שניים מתוך שלושת העיתונאים שהתבקשו עליידו לבחור ב-"איש-השבוע", בחרו באנשים הקשורים במאורע עות בשטחים הכבושים, ונימקו זאת די בחריפות. נסטלבראם נר סה להסביר שנימוקים אלה לא יעברו בכליית-קשורת ממלכתי, והקלטת הפינה התארכה מאוד. **המצב החדש כבר הביא לי בריחות הראשונות**. סיפר **לידי מנוסי**: איש אחד הלך ברחובות ירושלים, וחנות מיכנסיו פתחה. ידיד אמר לו לסגור אותה, אך הוא התעקש: "כשסוגרים חנות בירושלים, הצבא בא ומרתך אר תה". **עוד בריחה של מנוסי**, על רקע אחר: סבתא שמעה כי הנכד

במסיבה שנערכה ביום הר' ביצי לכבוד הוצאת סיפרה האר' טוביגורפי של **לאה רבין** לי אור, כבו לפתע האורות עקב מוג'האויר הסוער. את המצב הציל **רב יודקובסקי**, עורך ידעות-אחרונות, שנחפו להביא נרות. **עורכי התוכנית** חמוי המ' תינו ללאה רבין, שהתראיינה ב' תוכנית, אך זו איחרה להגיע. לבסוף הגיעה והסבירה: "השומר ככניסה לא נתן לי להיכנס כמי כונית" השומר באולפן-הרצ' ליה. שם הוקלטה התוכנית, לא ידע שרביץ נכללת בין אורחי התוכנית, ועמד על רעתו בעוז. רבין נאלצה לבוסס את רגליה בבוסס, בעוד שהאורחים הפחות ידועים החנו את מכוניותיהם ב' נוחיות ליד האולפן. זה לא הפ' ריע ללאה לתת את הראיון ה' מוצלח ביותר בחייה ולכבוש את לב הציבור. **מרואין** אחר בתוכנית היה הילד המופיע בסריטו החדש של יהודה ברקן אבא ננוב. לפני תחיל

דוב לוי השופט המכבב מדי יום במישפט ג'ון דמיאניוק, צפה בעניין רב במישחק הכדורגל של קבוצת בני-יהודה נגד מכבי חיפה. הצלם הנציח אותו כשמתאחוריו עומד איש-העסקים בצלאל מיזרחי, שכיבב במישפט גדול אחר.

ואילו **אלי קולס**, יושב-ראש ועדת החוקה-חוקי-משפט, לקה בצינון בארץ. הוא לא בא השבוע למישרדו בכנסת, וניהל את העניינים ממיטתו שבקריית-ביאליק. **מספרים** שמשוה מאור מר זר קרה למשתתפי הפסטיגל בח' נוכח: בתום ההצגה האחרונה, בשבוע שעבר, הלכו שם סצינות פרידה קשות, כפי שמתאר זאת **שמוליק בילר**, המפיק המוסי-קלי. "הזמרים עברו מאיש לאיש, נפלו איש בזרועות רעהו ובכו כמו ילדים. אמרו שחבל שנגמר, שהתרגלו להיות הרבה יחד, כמו מישפחה, ומה הם יעשו לבד מחר. **לריבקה זוהר** היו דמי עות בעיניים, **אלי לוזון** התיי-פח ו**עדנה לב** היתה מאוד נרג-שת. בדרד-כלל, בהפקות כאלה, אומרים שלום גימוסי, מקסימום חברי, וכל אחד הולך הביתה לנוח. קשה להסביר מה קרה השנה — אולי מפני שזו היתה הפקה מוצלחת, והזמרים נהנו להיות בה. לא תמיד נהנים בהפקות אלה מסוג זה". למחרת הפרידה צילצלה רבקה וזהר אל בילו ואמרה לה: "יש לי חלל בי לב, אני יושבת על הספה ובוכה. צילצלתי השכם בבוקר ל**מוני מושנוב**, הייתי מוכרחה לדבר עם מישו מהחברה".

■ כ-40 קציני-מישטרה בכיי רים ממחוז תל-אביב היו באמצע

הח"כ **מאיר שיטרית**, כראש-העירייה עד לאימכבר. המסיבה הפכה לתערוכה של רגליים יפות של המארחת והאורחות, עד שאחד האורחים התלוצץ שה' אורחות נבחרו עלי-פי אמת-מירה זו. בין בעלות הרגליים בלטו ה' דוגמנית התמירה **נעמיאל ניצה**, וגרושתו הבלוגרית של המנתח הפלסטי הר"ר **יהושפט שולמן**. בלטו במסיבה חיים **יבין**, האלוף (מיל') **ג'קי אבן**, עורך מעריב **עידוא דיסנצ'יק** והמלונאי חיים **שיף**, ששיט-רית מנהלת את יחסי-הציבור שלו.

■ נחת היתה למלחין-זמר **שמוליק קראוס**, כשקיבל, ב' שבוע שעבר, מתנות מילדיו. אלה שוהים עם אשתו-לשעבר **ג'וזי בין** בחו"ל.

■ לאן נעלם **גיל גוט' פריד**? שאלה זאת נשאלת ב' קרב מי שנוגעים להפקת תחרות מי-יוניברס. האמורה להתקיים בישראל בשנה הבאה. הצעיר הנאה נסע לדבריו לארצות-הברית, "לכמה ימים", כדי לסכם עניינים עם משקיעים בפרויקט. מאז עברו כמה שבועות. גוט' פריד לא שב ארצה. במישרדו מרגיעים את המתעניינים שהוא ישוב "בעוד כמה ימים".

■ סוף-סוף יש גם שמחות בחייו של המלונאי חיים **שיף**:

כוכבה לוי גיבורת ליל-הדמים במלון "סבוי", נישאה לבחיר-ליבה ששון גרשוני בטקס הלכתי מקוצר, שנערך על-ידי הרב שמואל אבידור הכהן במיסעדה בתל-אביב. הרב ויתר על קריאת הכתובה וחבר טכסט משל עצמו. השושבין בחתונה היה הסופר יותם ראובני (למטה), משוחח עם כוכבה לוי) שיצר קשר הדוק עם בני-הזוג בחודשים האחרונים. הסופר החמיא לכלה על מראה הצעיר במיוחד, והדגיש את העובדה שקשה להאמין שהיא סבתא לאסך בן השנתיים וחצי (בתצלום בזרועותיה).

רחל אבנר, העולם הזה

הסופר **אסריים קישון**, המתגורר בשווייץ, ושחקן הכדורגל **אלי אוחנה**, העושה חיל בבלגיה — הגיעו לחופשת מולדת ונפגשו בכר.

■ במסיבת יום-הולדת המאולתרת של הזמרת **יפה ירקוני**, שנערכה במרתף העליון של בית לסי. עלה לבימה הזמר **יוני נמרי** והקדיש לזמרת שני שירים באיטלקית. בתה **רותי**, הנשואה לשחקן **מאיר סורי** סה, החליטה לגנון את הופעתו ולהוסיף לה מימד הומוריסטי, עליידי חיקויים של מעריצה היסטורית, שכללו מריטת שערות, צווחות ועוויות שונות. היא זכתה במחאות כפיים על כישיונה הקומי. היחצנית של הזמרת, **מיכל שדות**, סיפרה לירקוני שאת עוגת יום-הולדת, שהיא אפתה בשכילה, היא הפכה לה בשוגג בכניסה לבית לסי.

■ מסעיה הענוגות של להקת הרקדניות של **ברכה צמח** ובתה **טלי** היה טראומטי בחלקו. הקבוצה הוזמנה לסידרת-הופעות באילת, וכמתנה הם קיבלו סיור של כמה שעות בביאכטה מהודרת, המפליגה במפרץ. כשיצאו לדרך האיר להם מוגי האוויר פנים, אך כעבור שעות אחדות התחילו לנשום רוחות חזקות, והים התחיל לסעור. השינוי הזה לא איפשר להמשיך כי מסע המתוכנן, אך גם לא איפשר להם לחזור לחוף. הקברניט הורעיק עיק עזרה והבנות חולצו בסירות קטנות, כשהן רטובות ורועדות מקור.

■ הפתעה ציפתה לדיפ לומטים שסעדו בערב הגיהמולד במסערה הודית. בריוק דקה לפני חצות נכנס גבר, כשהוא מחופש כסנטי-קלאוס, ובידו שק גדול של מתנות. אחרי שעה סיבוב בין הסועדים וחילק להם מתנות, הוא הסיר את המסכה מעל פניו. התגלה כי זהו **אייבי גבאי**, המוכס הוותיק מנמל-התעופה, שהחליט להשתעשע בערב הגיהמולד.

■ בהצגת-הכוכר של המחזאי טירנוט בנות נראתה השחקנית **מרי לבית**, אשתו של השחקן **עמוס לבית**, כשהיא מתגוררת מצד לצד. המפיק **איתן גפני**, שצפה בה, היה המום. בעיקר אחרי שאמר לו שהיא עלתה לבימה שיכורה. גפני החליט לקרוא לה לדין מישמעת באירגון-האמנים. כי בירור, שנערך מאוחר יותר, התברר שלבית חשה ברע והיתה עייפה כאותו הערב.

במחזור בארנום, בתפקיד שמיי לא בהצגות בברודווי (הבכורה בינואר 1989), ויצלם סדרה של 20 תוכניות-טלוויזיה. מכיוון שמדובר בחודשים רבים, צירפו ההולנדים אל כרטיס-ההכנסה שלו כרטיס נוסף עבור אשתו.

מירי אלון חגגה השבוע את יום-הולדתה בחברת בעלה, שמואל אומני, ושני ילדיהם, ירמי (בתמונה) ויסיף. כשנשאלה למיספר שנותיה, השיבה בפשטות: "שלושים פלוס". ירמי נקרא על שם ירמי בורדנב, אחד הטיפוסים האגדתיים של צה"ל בשנות ה-50, שנפל בפעולת-תגמול והיה ידידו של אומני.

רלי עינב (בעל השפס, משמאל) בימאי הטלוויזיה ההולנדית שהתגורר בארץ שנים רבות וחזר לארץ-מולדתו, שב כעת ארצה כדי לצלם כמה קטעים לסרט-המיתוחת שהוא מביים עבור הטלוויזיה ההולנדית. חבריו בארץ, שזכו שיום-הולדתו ה-41 חל בימים אלה, הזמינו אותו למסיעה רוסית בתואנה שהם רוצים לחגוג אירוע פרטי לחבר משותף. כשהגיע למקום התברר לו שמייק בורשטיין (מימין בתצלום) אירגן לו מסיבת יום-הולדת, והזמין כמה מחבריהם המשותפים.

■ עיריית, כדי שהיא תספיק למי צוא דירה מתאימה לשניהם ול-בנם **אדם**, בן ה-15, שילמד כי בית-ספר אמריקאי. הבן הככור, **פיטר** בן ה-19, לא יצטרף אליהם — הוא לומד פסיכולוגיה קלינית באוניברסיטה במיאמי. עיריית הצליחה למצוא די מהר כדיוק מה שרצתה: פנטהאון יפהפה, בנוי על תעלת-מים, משיקף על גוף יפה, תמישה חדרים ושלושה חדרים-אמבטיה. מחיר — שכירות אינו מטריד אותה — עבורה, ועבור מכונית עם נהג, משלמת הטלוויזיה ההולנדית.

■ אחד האנשים הכיימיות עים בשבוע שעבר היה בימאי הבידור **צדי צרפתי**: הוא קרא בעיתון, בראיון עם **עופרה חזה**, שעמיה עבר בעבר, שי **ירדנה ארזי** יכולה להיות שקטה, כי היא תעבור עם צרפתי על השיר שייצג אותנו באירוע ויזון. צרפתי, השבוע: "אפילו עוד לא דיברתי עם ירדנה. יש המון זמן עד אפריל. נכון שאני עובר הרבה עם ירדנה, אבל זכותה לקום עכשיו ולומר שהיא רוצה לעבור עם מישהו אחר. מובן שאשמח לעזור. אני חושב שזאת היתה מחמאה שעופרה העבירה לי דרך העיתון."

■ **מייק בורשטיין** יהיה עסוק בעתיד, למשרת תקופה ארוכה, בהולנד. הוא יכבש שם

שלומציון קיין חזרה מסיבוב טרום-גיוס בחו"ל. היא שבוע, בשעה שאביה הפגין מול מיש-רד-הביטחון, נגד הדיכוי בשטחים הכבושים, התכוננה שלומציון לגיוסה לצה"ל. היא מקווה לשמש ככתבת של ביטאון חיל-האוויר, שמה נקראה בשעתו מילגתו הכושלת של אריאל שרון, הביאה מחו"ל אוסף של כובעים אופנתיים, כגון הכומתה הסגולה בתצלום.

שלא היתה מתוכננת, ונראה שמישהו חמד לצון והחליט למתוח אותם.

■ המפיק **מיכה שרפש** טיין חגג את יום-הולדתו ה-40 בחוג מצומצם של חברים, שכלל את צוות-ההפקה של סירטו. המתנות, שהכי מצאו חן בעיניו, היו יומן מהודר של סבן סטארס ותיק ג'יימס בונד. כששאלו אותו מה הוא מאחל לעצמו לשנה הבאה, השיב: "אני מקווה לגמור את ההפקה עד סוף חודש ינואר מפני שהתחייבתי, בתחילת פברואר, להפיק את סירטו החדש של **דני וקסמן**".

דפנה ברק, **זוהר אוליב** ו**נעמי רון**

■ איש-העסקים **שבתאי קלמנוביץ**, הממתין עדיין לדיון בעניינו, הגיע ארצה בחשאי לביקור-עבודה שנמשך ארבע ימים, שלאחריהם חזר למקום-מושבו בלונדון.

■ במהלך החזרות להצגה חדשה הרים השחקן **יוסי פולק** כיסא לעברו של הבימאי **חנן שניר**. **ניסים עזיקרי**, שראה זאת, התרגש ביותר וכמעט לקה בהתקף-לב. הוא נשלח לבית-החולים איכילוב לבריאות.

■ זוג-השחקנים **עופרה רייזיק** ו**איתן גפני** יזינגרסון הוזמנו לתת הופעה לפני ילדים של עובדי כור חמם. כשהגיעו למקום, התברר להם שהם הוזמנו להופעה

רחל אבנר, העולם הזה

אסף גרוסמן הוא בנם של עורכי-הדין **צבי גרוסמן** ואשתו **נורית**, שהביאו אותו בגאווה ל"כסית" כדי להציגו לפני החברים. למרות גילו הצעיר, אסף בן עשרת החודשים הוא דודם של שני אחיינים גדולים ממנו: נכדיו של **צבי גרוסמן**, שהם בת בגיל 3 ובן בגיל שנה וחצי.

ציון צפירי, העולם הזה

מולטימיליונר אייזנברג
"איש אינו אוהב מתווכים"

★ **שיכונן טנקים**
★ **סובייטיים של**
סין ב' ישראל

★ **מחנך הנשק**
★ **מיספר ו**
של ישראל

★ **תרומות של**
★ **מיליונים גם**
למערך וגם לליכוד

★ **פעילי המוסד,**
★ **קציני צה"ל**
וגם ראש השב"כ

★ **דויד קימחי**
★ **פוחח לפניו**
שערים באמריקה

★ **גם בישראל:**
★ **שבע מחנות**
אישיות ותרומות

כורים לדרום-קוריאה, ולמרות שאר צותי-הברית הפעילה לחץ על סיאול כדי שתמשיך לקנות כורים ממנה, אייזנברג ממש "גנב" את העסקה. אחרי שעשה את העסקה הגיש אייזנברג לקנרים חשבון על 20 מיליון דולר. לאחר מכן התפשרו הצדדים על 15 מיליון דולר, בתנאי שאייזנברג ייצג את קנוד בכל עסקה נוספת בקור. ריאה, ובתנאי שהוא יגיש רשימה מפורטת על הוצאותיו.

הסתבר כי הרשימה של אייזנברג היתה מורכבת מכמה פתקים מחברות הקשורות בחברה של אייזנברג, פיתוח מאוחד בע"מ. כמו כמעט כל הנכסים של אייזנברג, גם זו רשומה בפנקמה.

התוצאה: שערוריה פוליטית גדולה באוטוה, פיטורים של פקידים קוראיים בכירים, וביניהם ראשי-הממשלה, והתחלת הסוף של אייזנברג בסיאול.

★ **"הוא שורף את עצמו"**

"הוא שורף את עצמו", אמר ארס, העוקב אחרי אייזנברג מקרוב, ושבקש להישאר בעילום-שם.

הוא נשא לאשה את הבת האירופית, אטיאנית של מישפחה יפאנית אצילה, ורכש הרבה ידידים מועילים — וכסף. בסוף המלחמה לא נשאלו הרבה שאלות. בתור זר שאינו אויב, יכול היה אייזנברג לספק חומרי-גלם לתעשייה היפאנית, וסחורות מוגמרות לצבא-הכיבוש של ארצות-הברית. אולם איש אינו אוהב מתווכים. הרי פאנים התחילו לעשות עסקים במיש"רין. וכך, באמצע שנות ה-50, אייזנברג קפץ שוב קפיצה נחשנית, והפעם לקור-ריאה הדרומית.

הפעילות של אייזנברג בקוריאה מפורטת בדו"ח של הקונגרס האמריקאי משנת 1978, בעיקבות חקירה של יחסי ארצות-הברית-דרום-קוריאה. וכך נאמר בדו"ח: "למרות שגנריר ארצות-הברית, פיליפ חביבי, הזהיר את החברות האמריקאיות, ותבע מהן שלא לבוא במגע עם אייזנברג, מפני שהיה ידוע כמי שמשלם שוחד, נתן הנשיא הקוריאי פארק הוראה לממשלת קוריאה בראשית 1973 להעניק יחס חיובי במיוחד לאייזנברג, כמקור למימון פרויקטים מיסחריים."

נאמר שפארק העדיף את אייזנברג, מפני שזה סיפק לדיקטטורה הצבאית בקוריאה קרנות שהיא היתה זקוקה להן

ולבסוף לקנות את מי שנמצאים בעמדות-כוח, המסוגלים להעניק חווים בס' כומים של מאות מיליוני דולארים. אייזנברג חתך לעצמו אחוזים עסיסיים מעסקות של בניית-סכרים, הקמת מפעלים מאושרים ותוכניות-פיתוח ענקיות ברחבי העולם השלישי.

לדברי אחד מעובדיו הבכירים לשעבר, אייזנברג תובע 6%, אך מוכן להתפשר על 5% ופחות. אייזנברג עצמו טוען שהוא מרוויח את שכרו ביושר, ושכאוצות רבות אייזנברג לעשות שום דבר בלעדיו.

אין ספק שיש בכך משום אמת. אולם תאוות-הבצע והחוצפה (המילה מופיעה במקור האנגלי בעברית) של אייזנברג הפכו לאגדה. איש אינו אוהב מתווכים. במיקרה אחר — בניית מיפעל-לד כוכית כשוי של 150 מיליון דולארים בסין על-ידי החברה הבריטית פיל-קינטון — השתמש אייזנברג בקשרים שלו בפקינג, כדי לתבוע 12.5% מה העסקה שלא היה לו שום חלק בה. הוא טען שהשקיע בזה 13 מיליון דולר, אך גם זה מגיע רק ל-8.6%. יתכן כי חלק גדול מההשקעה במומנים תתגלה כחלק מ"רמייה-עמלה" שלו.

מה הפך את אייזנברג לאדם חסרי תחליף, עד כדי כך שהסינים היו מוכים נים לתת לו סכום כזה? מדוע הירשתה לו פקינג לטוס לסין במטוס בואינג 707 הפרטי שלו, כאשר הנשיאים של חב'רות מערביות גדולות ישוב והמתינו לאשרות-כניסה?

באופן חלקי ניתן להסביר זאת בשם שיצא לאייזנברג כמי שמסוגל להזיז

דברים במיוחד הרחוק, ובמיוחד ביפאן, בקוריאה הדרומית, בוויאטנאם, בתאיר לנד ובפיליפינים. יש לזה קשר עם מתנות גריבות וטובות-הנאה פרטיות לעת מצוא.

אך העיקר הוא שאייזנברג היה מסוגל לספק לסנים דבר שהם היו זקוקים לו באמת — שיכלול ושיסוף המנועים של טנקים ותותחים מתוצרת סובייטית — על-ידי ישראל.

זה מכבר הפך אייזנברג למתווך הנשק הפרטי מיספר 1 של ישראל. הצ'יות הבינלאומי החזק שלו, המורכב מ-500 איש, מלא בפעילי המוסד לשעבר, קציני צה"ל, שגרירים לשעבר ונספחים מיסחריים ישראלים.

אברהם שלום, ראש השב"כ לשעבר ששמו יצא לשימצה, עזב עתה למען אייזנברג בניו-יורק.

זהו סיפור סנסציוני — החשיפה הראשונה של עברו ועסקיו של שאל אייזנברג. הוא התפרסם בעיתון הכלכלי האמריקאי רב-היוקרה "פורבס", בחתימת הש' קסטין. אה עיתון ישראלי אחד לא העז לתרגם ולפרסם אותו. מוראו של אייזנברג הוא על הכל. החומר מובא על-ידי יגאל לביב.

להלן הכתבה בלשונה:

★ **"תאוות-בצע וחוצפה"**

לפי כל הסימנים, שאל אייזנברג הוא גדול המתווכים בעולם. סיפורו שייך לשוליים הרחוקים של הקפיטליזם של המאה ה-20, ונקרא כמו שילוב של הסוחר מונוציה עם הסידרה דאלאס, כשהוא מועבר לספרמטת על המיזר-הרחוק בנוסח שונון של ג'יימס קלול.

אייזנברג, כיום בן 66, בפתח שעת-הדימומים של חייו, גרף כבוד מועט, הרבה אויבים ועושר המוערך ב-500 מיליון דולר.

אין צבר אייזנברג הון כזה אם כן פאנית ואם בידיש? אייזנברג הוא המומחה העולמי הגדול ביותר לקרא טה כלכלי: הוא מרכז בידיו עוצמה כלכלית כדי שיוכל לפרוק את הנשק מן היריב, לשתק אותו ולהשתלט עליו. השיטה היא להתיידד, אחר-כך לפתות,

Brokering public works and armaments to the Third World, Israel's Shoul Eisenberg has amassed a half-billion-dollar fortune, but little love.

The world's greatest middleman

הכותרת ב"פורבס"
באמריקה קוראים לזה שוחד...

כיום אין הוא פעיל עוד בקוריאה וביפאן. באיושווה מקום, במהלך העניינים, הוא מגזים.

בשנות ה-60 כבר היה אייזנברג פעיל ברחבי העולם. הוא ייצג חברות אירופיות גדולות, וביניהן איי-סי-איי (חברת-ענק בריטית לכימיקלים), פיי-אט, מאי' וסימס, וכן גם חברות יפאניות כמו היטאצ'י ומיצובישי. הלקחות האמריקאיים כללו את טיסוניאטי מ"ר לאקרון, קומבסטש'אנוניריון וגאט-ק"ס.

הוא משתמש בדרכון ריפולמאטי אוסטרי (הוא קונסול-הכבוד של וינה בדרום-קוריאה), ויש לו בתים בטוקיו, בלונדון ובציריך. אולם ביתו האמיתי של אייזנברג הוא מטוס בואינג 707, שבו יש שני חדרי-שינה, מישור ואבי-זריזה. אלא שהוא חסר-המולדת חש בצורך בבית יותר קבוע. בשנות ה-70

בשנות ה-60, כאשר ארצות-הברית סירבה לממן תוכניות-פיתוח שנראו לה כבלתי-מעשיות... בקרב אנשי-העסקים בקוריאה יצא לאייזנברג שם כמי שמי שיג חווים על-ידי תשלום של דמי-עמ"ל של עד 25% לפקידים בעלי-השפעה בלישכת-הנשיא.

אין דבר המטיל אור על הפרק הקור-ריא של אייזנברג יותר מאשר פרשת הכור הגרעיני הקנדי בשנת 1976. לאייזנברג הגיע מידע על הקשיים שהיו לקנדה במכירת כורים מדגם קור-10. הוא הופיע באוטוה, והבטיח למכור כור כזה לסיאול. למרות שחברת ווס-טינהאוז (האמריקאית) כבר מכרה שני

* שמילא לאחר-מכן תפקיד מרכזי בעת מיחמת-הלבנון, כמתווך בין ישראל, הלבנונים ואש"ף.

אייזנברג -

הסיפור האמיתי

אייזנברג, הנשיא הרצוג ואשתו (בהלוויית רופא-הלב הנרי נויפלד) בישראל יש פסיכולוגיה של רפובליקת-בנוח...

אייזנברג עם מנחם בגין, ברוב הארצות אינו מתקבל בחברה הטובה...

חלקו בסכר בפרו, שבו השקיע כמה שנים בהקמת שותפות בינלאומית של חמש ארצות. אחרי שסיים את העיסקה, הוא כבר נשא את עיניו אל העיסקה הבאה.

לפני שנים הוא ניסה לגזור ככוח עיסקה ממה שהיתה אז חברה קוריאית קטנה. הוא יכול היה להיות שותף. החברה היתה הינדואי, שהיא כיום חברת-ענק.

אייזנברג נשאר הצגה-שלי-איש אחד. הצוות שלו מטפל בעסקיו היומי יומיים, אך לא מנהל אותם.

צוות זה מורכב מאנשים חסרי-ברק, שזכו בכך מפני שהתחתנו עם המישפחה — לאייזנברג חמש בנות — או שנולדו בה.

הבן ארווין, המפקח בקפדנות על גיסיו, מנהל את המישרד בלונדון.

בנייה-מישפחה כפופים לי מישמעת אבהית שהיא טוטאליט, מענישה ולעיתים קרובות אף נקמנית. בשאחד החתנים רב עם הפירמה, אסר אייזנברג על בנייה-מישפחה והעובדים להשתתף בחגיגת-הבר-מצוי וזה של נכדו. אף חתן אחד לא יעז לעולם לקנות בית בלי אי שורו של אייזנברג, אפילו היה לו הכסף לכך.

„חשבון ההוצאות שלהם הוא בלתי מוגבל. אבל כאשר הם עוזבים, הם עוזבים בידים ריקות“, אומר אחד המשקיפים.

אפשר לצפות לכך שהיורשים יחלקו את האימפריה וימכרו את החלקים. בדימוי הקאריירה שלו, זה בוודאי מדבא את אייזנברג לדעת שאחרי מותו לא יישאר דבר. שלא תהיה שום אנדרטה כלכלית לכישרונו הגאוני לבשל עיסקות ולקחת חלק לעצמו.

אך הרי איש אינו אוהב מתווכים.

חובות? — האם אין מתווכים צוברים חובות-ענק, כמו עדנאן חאשוקג'י? לא, אם אין הם מהמרים על רווחיהם. אייזנברג אינו עושה זאת. „בעסק הזה“, אומר בנקאי, שעקב אחרי אייזנברג מקרוב, „אין לך חובות“, — וכאן הוא קרץ בעינו — „יש לך הוצאות“.

אייזנברג לא סבל מעולם מהפסדים במאזן השנתי. הרווחים שלו הם בתגורה מתמדת, מ-10 מיליון עד 50 מיליון דולר לשנה בעשור האחרון.

„דבר לא יישאר“

כיום, כשהוא בן 66, ניכר שאייזנברג מאט את הקצב. בשנה האחרונה היה לו ניתוח-מעק פים בלב, אך זה כמעט לא השפיע עליו. אולם אחרי שאין לו עוד קוריאות, אייזנברג נאלץ להוציא את מירצו בארצות פחות-כדאיות, כמו בליז (הונדורס הבריטית לשעבר, באמריקה המרכזית).

הוא היה רוצה לעשות יותר עסקים בארצות-הברית, אולם אין סיכוי רב ששיטותיו יצליחו שם. באמריקה קורא אים לדמי-עמלה המשולמים-מראש בשם שוחר. אולם הוא עדיין בטוח שהוא יוכל לרכוש כניסה, אם ישיג חוזים.

זה עתה שכר אייזנברג את דויד קימחי, מי שהיה ראש מישרד-החוץ הישראלי, כדי שזה יפתח לפניו שערים בארצות-הברית. גם זה לא יעשה רושם טוב: קימחי היה אדריכל החלק הישראלי בפרשת איראן. לאייזנברג יש אינסטינקטים של מתווך, אך זה מגע ממנו צמיחה לטווח ארוך. „שוב ושוב“, אמר מקור אחד, „הוא התבקש לקבל חלק בפרוייקטים שהוא תיווך בהם, ולהפוך בהם לשותף מלא, והוא תמיד סירב“. הוא איבד את

עם עשרות אנשים המכירים אותו היטב, וביניהם שותפים-לשעבר לעסקים, התגבשה תמונה כרוזה.

ארוחה יפאנית כשרה

איש אינו מסרב להזמנה לאכול אצלו ארוחה יפאנית כשרה, תוך ישיבה על כריות, בביתו של אייזנברג ליד תל-אביב (בסביון). שמו מטיל מר רא, אף על מי שעזב אותו. לא לחינם נקראים אנשי-הצוות של אייזנברג „עבדים מוזהבים“. הוא דורש נאמנות, ואפילו השתעבדות. אסור עליהם לדבר עם עיתונאים.

„כשאתה איתו, אתה העבד שלו“, אמר אחד מעובדיו לשעבר. „אין הוא מפסיק לעבוד לעולם, כך שגם אתה לא יכול להפסיק“.

אמר אחרי „אינך יכול לקחת אותו לתאטרון. הוא גאון בעסקים, אך הוא לא היה מבין מילה“.

כדי להרוויח יום-עבודה נר סף, יטום אייזנברג במשך 12 שעות לתל-אביב, שבה המישי רדים פתוחים ביום א', ואחר-כך יטום בחזרה במשך 12 שעות.

יש לו רק תאוה אחת נוספת: אוכל. הוא יאכל את הכל, והרבה. כסף? „בעצם זה לא מעניין אותי“, אמר מי שכיהן כראש-העסקים שלו בעולם השלישי. „אם תגיד לו שהשגת רווח של 200 אלף דולר בעיסקה כלשהי, הוא יאמר: זה לא מספיק, אך לכסף אין משמעות לגביו“.

לאייזנברג יש עכשיו נכסי דלא-ניידי השווים 100 מיליון דולר — 70 מיליון בוושינגטון, בדנוור ובניו-יורק, 30 מיליון בתל-אביב, בתוספת חמישה מיליון דונם בג'ונגל של חבל אמזונס (בברזיל). חלקו בחבי רות ישראליות שונות שווה יותר מ-150 מיליון דולר.

מקורות מוסמכים מעריכים שאוצר המזומנים והמניות שלו שווה 250 מיליון דולר, המושקעים בצורה שמ-רנית בשווייץ ובבריטניה.

ישראליים אחרים נאסר להחזיק בחו"ל רכוש, מניות וכסף — ראש הממשלה יצחק רבין התגלה כי אשתו החזיקה 2000 דולר בבנק בוושינגטון — זה הפך חוקי לחברות של האזרחי החדש אייזנברג, שגם שוחרר ממסים.

למתווך חסרי-מולדת היה סוף-סוף בית. „ברוב הארצות אין הוא מתקבל בחברה הטובה“, אמר אדם שהיה בעבר שותפו לעסקים. „בישראל הוא זוכה בכבוד רב“.

אייזנברג עצמו סירב לספר את סיפורו לפורבס. „באחד הימים“, אמר, „כשתפסנו אותו בטיסה ללונדון, „אני אכתוב את זה בעצמי“ אולם בראיונות

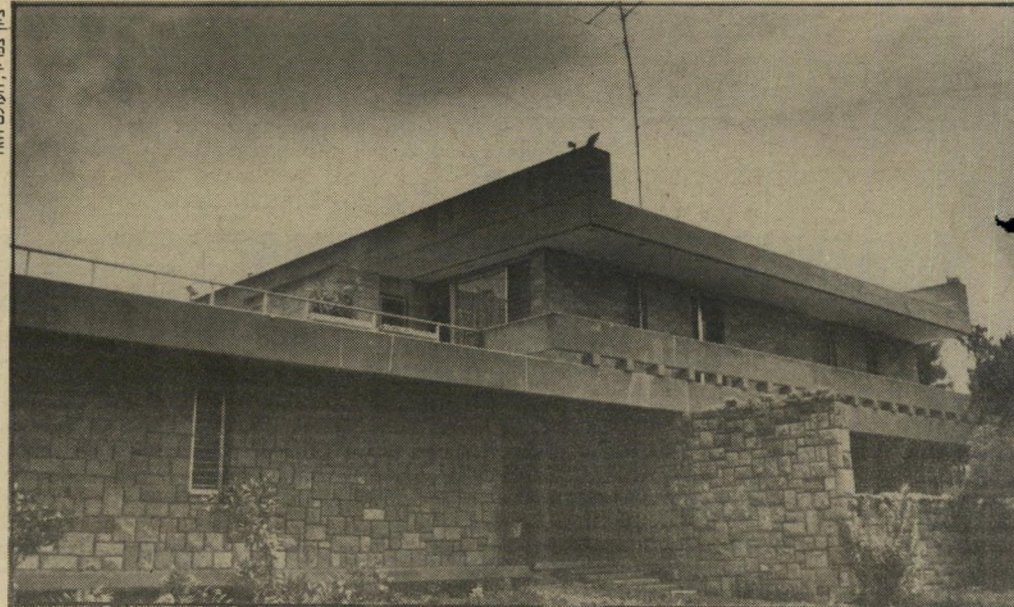
בחר שאל אייזנברג בישראל. כדי להבטיח את קבלת-הפנים שלו, נקט שיטה שכבר הפכה אצלו לשיגרה. אייזנברג השתמש בקסם רב ובקראטה כלכלי: חלוקה נדיבה של מתנות אי-שיות, תרומות פוליטיות, וההבטחה — שלא הוגשמה מעולם — להרבה יותר. בבחירות האחרונות בישראל הוא נתן לכל אחת משתי המפלגות הגדולות תרומה בת שבע ספרות.

„הזהרתי את ממשלת ישראל שלא ליפול בפח“, נזכר פקיד ישראלי בכיר לשעבר, „אולם הם לא הקשיבו. שררה פסיכולוגיה של רפובליקת-בנוח“.

הכנסת קיבלה חוק מיוחד, שנודע לשימצה בשם „חוק אייזנברג“. בעוד שלאזרחים

אייזנברג ואשתו לנה בחתונת הבת לוי (עם דורעם הרדי) מישמעת אבהית טוטאליט, מענישה ונקמנית

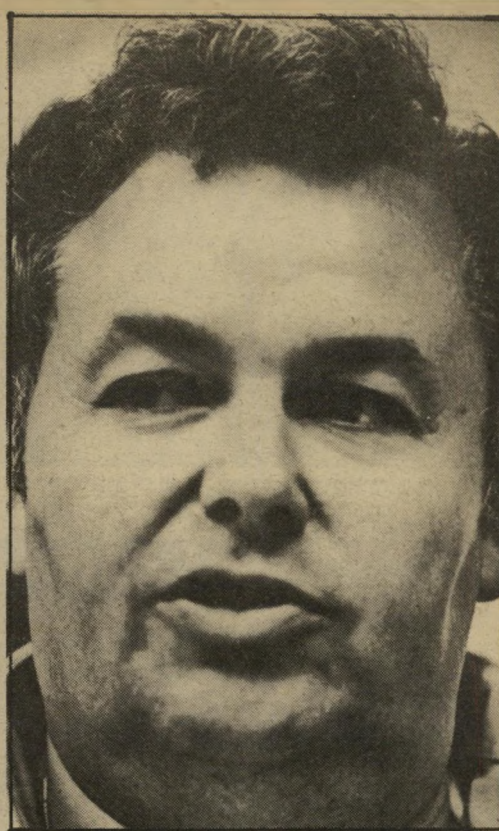
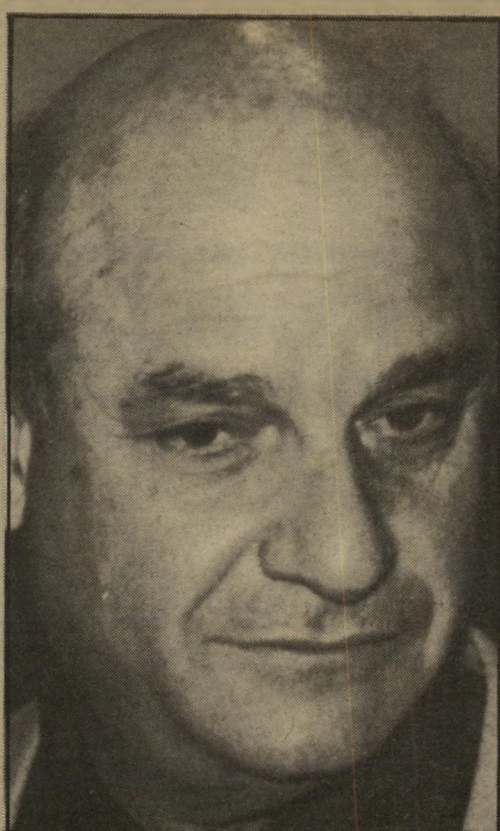

בית אייזנברג בסביון. כאשר הם עוזבים, הם עוזבים בידים ריקות

ציון נפיר, העולם הזה

ציון צמיר, העולם הזה

אהרון ברק:
„מעולם לא הצלחתי עד כה בטענת נויקייז“

אהוד קינמון:
„שגיא? לא נראות לי ההצנחות מבחון!“

אלי קולס:
„לוועדת החוקה אין סמכות לחקור פלילים!“

ביום הרביעי ישוב אהרון טייטלמן - לשעבר סמנכ"ל מישרד התיירות, העומד למישפט באשמת שוחד מיני - לבית המישפט המחוזי, אחרי הפסקה במישפטו. אחרי שהסתיימו עדויות התביעה הכריז השופט על פסק-זמן, לאור בקשתו החריגה של עורך-הדין אהרון ברק שחר לפטור את הנאשם מן הצורך להשיב לתביעה, מפני ש„אין קייז“. שאלתי את ברק-שחר, מהו „נויקייז“, בעגה המישפטית.

ההגדרה המישפטית היא כזאת: בתום הליך הבאת הראיות מטעם התביעה, שמורה לנאשם הזכות לטעון כי כל ראיות התביעה, כפי שהונחו, אין בהן תשתית יסודית להוכיח אשמה זאת או אחרת נגד הנאשם.

● אף שאני הדיוטה, אני יודעת שזהו הליך חריג ביותר.

מישפט

נכון, זוהי טענה נדירה למדי. היא מתקבלת על דעת השופטים רק לעיתים רחוקות, מפני שגם אם כמות ההוכחה שלפני בית המישפט היא רלה — עדיין יש מקום לשמוע את גירסת הנאשם וזה משיט, בדרך-כלל, בסיס ל„נויקייז“.

● זוהי הפעם הראשונה במהלך הקאריירה המישפטית שלך שאתה טוען „נו קייז“? לא, טענתי זאת כמה וכמה פעמים במהלך הקאריירה שלי, אבל לא זכור לי שזה איפפעם התקבל. בעצם אמרתי במישפטו של טייטלמן, כשהגשתי את הבקשה החריגה: „אני מאמין לכל מה שאמרו עדי-התביעה. בסדר, או מה?“

● זהו צעד טקטי? אולי זהו צעד שנועד להביא כותרות?

לא, לא, אני מאמין בוה: (דפנה ברק)

הפצצה האחרונה בנוף המיפלגתי היא כניסתו של יהושע שגיא - מי שכהן כראש אמ"ן - ודווקא בתקופת מילחמת-הלבנון - לחרות, וההכרזה על מועמדותו לראשות עיריית בת-ים.

במהלך המהומה נזכרתי שלבתי-ים יש ראש-עיר, ודווקא

בחירות

ראש-עיר סימפטי - אהוד קינמון. שאלתי אותו לדעתו על מתחרהו החדש.

לי אין מתחרה:

● מה פירושו?

אני ראש-עיריית בת-ים עד סוף הקדנציה הנוכחית. בשלב זה אני מועמד לשוסידיבר בבחירות הבאות. בינתיים, אני לוקח אוויר. עדיין לא החלטתי אם אתמורר ואם — אז האם אתמורר מטעם הליכוד או המערך.

● עם כל הכבוד לדיסלומטיה, מה דעתך על כך ששגיא איננו תושב בת-ים ומתגורר במדש בית-חנן?

בכלל לא נראה לי, כל הנושא הזה של הצנחות מבחון. זה מספיק, בשלב זה. (דפנה ברק)

פרשות

לאחרה עם ועדת-המישנה שבראשה עומד אוריאל לין. על כל זה אני סולח לו, אבל פתאום הוא התעורר.

● למישהו בוועדה שלך יש בכלל סמכות לקיים חקירות פליליות?

בנושא השב"כ לא חקרו תיק ספציפי, אלא את העניין בכללותו. אין לנו שיניים לחקור תיק. מה, אני יכול להורות למישהו להופיע לפני הוועדה? איך בדיוק אני יכול לכפות עליו לעשות זאת? ועדת החוקה-חוקי-מישפט לא נועדה לברוק עניין של איש אחר, אלא של מערכת.

● מה אירע לוועדותיהם של ארצי ולין? שתי וועדות-המישנה קיימות כיום כגוף אחד. ביקשתי משני היו"רים הנכבדים מאוד לגבש מסקנות, ואני עדיין ממתין להן. (דפנה ברק)

במשך 75 יום יושבה נעמי אדווה ב"נווה תירצה" כאסירה מן המניין

דו"ח מתוך כלא הנשים

מה לעצמה רשימות. כל הרשימות האלה הוחרמו לפני שחרורה — מעשה מוזר, המתי אים יותר למושטר טוטאליטרי מאשר לחברה דמוקרטית.

בימי ישיבתה בכלא הכירה אדווה היטב את שאר יושבות הכלא, קשרה קשרים עם כמה מן האסירות המפורסמות ביותר וגם עם המפורסמות פחותות. על כך היא מדווחת בעמודים האלה, ובכתבות הבאות בסדרה זו.

עיתונאיות רבות חולמות על האפשרות לבלות כמה שבועות בכלא נשים, כדי לדווח על המתרחש בו — לא מבחינה, לא בעת ביקור חטוף מוכן מראש, ולא על סמך שיחות מיקריות עם אסירות, אלא מתוך התנסות אישית.

לנעמי אדווה זה קרה. לא לגמרי מרצונה. בעיקבות פסקדין, שעד היום לא הותר לפריסם את כל פרטיו, היא יושבה חודשים וחצי בכלא "נווה תירצה". במשך כל הזמן הזה רש

לפני ימים אחרים שוחרתי מכי לא הנשים נווה תירצה, אחרי שהייה בת 75 יום.

באותו יום, בשעה 9.30 בבוקר, הגיעה סוהרת אל התא שבו שהיתי, והורי תה לי לאסוף את חפצי ולבוא איתה. השלכתי את הציוד שהיה ברשותי לי תוך שמיכה, ובלוויית הסוהרת צעיתי אל המחסן שבו היו מאוחסנים חפצי האישיים.

ביקשתי לעבור במיתקנים של חדרי ראיין, שם עברתי במשך תקופה מסוימת, ושם קשרתי קשרי ידידות עם אסירות אחרות. רציתי להיפרד מהן, אך אפשרות זו לא ניתנה לי. אסירות אחרות הסתובבו בחצר, נופפו לשלום וצעקו: "קחי אותי איתך!"

הגעתי עם הסוהרת למחסן, שם חיכה תה לי חנה, קצינת הביטחון של הכלא. חנה, תימניה חביבה במדי שרותי-בתי הסוהר, עוברת בכלא נווה תירצה שנים רבות. היא אהודה בגלל יושרה. כאשר אסירה פונה אליה בבקשה, וחנה מבטיר חנה לה רבררמה, היא גם מקיימת. זו גם הסיבה לכך שרבות פונות אליה בעניינים שונים, שכלל אינם מתחום סמיכותה.

חנה ערכה חיפוש מדויק בחפציי, ובדקה כל פיסת נייר וכל מיכתב שהיניע אלי לכלא, ושנפתח כבר בידיה צנזורה לפני שנמסר לי. בין הגיירות היה גם מתכון של עוגה, שנתנה לי

אחת האסירות, רשימת החוגים שבהם השתתפתי, כתובות ומספריי-טלפון ומעטפה, שבה היה שוור עלה ירוק.

בתוך המעטפה היה דף שעליו כתבתי, בה לי, בערב הקודם, חווה יערי שיר פרידה מרגש, אותו חיברה לקראת עזיבתי את הכלא. ביקשתי מחנה להשאיר לי את השיר לזכרתי, אך היא הסכימה לי שבתאם להוראות עליה להחריס כל דבר כתוב.

אחרי שהחרימה את כל ניירותיי, ביקשה ממני להתפשט. נשארתי בתחנים, אך חנה הורתה לי להסיר גם אותם.

המעמד היה משפיל. סירבתי. שאלתי אותה: "מה אני כבר יכולה להחביא בתחתונים?" אך היא התעקשה כי אלה הם החוקים, והם חלים על כל אסירה.

רוזה והסמים

אחרי שלבשתי את בגדי הפיזי, אספתי את ארבעת התיקים, שהשאירתי במחסן כאשר הגעתי לכלא, וחנה ליוותה אותי לשערי הכלא. שתי סוהרות, מירי רוזן וניקול, הצטרפו אליה ואיחלו לי חופש נעים, מתוך תיקויה כי לא אחזור עוד לכלא. בחוץ, ליד השער, חיכו לי חברים אחרים, ויחד נסענו למיסערה בונוה.

שם חיכו לי חברים נוספים. הרמנו כוסית לכבוד החופש, וחזרתי הביתה לפני שנכנסתי לכלא נווה תירצה שמעתי עליו רבות מפי אסירות משותרות, שעליהן כתבתי. הן סיפרו על אלימות מצד הסוהרות, תנאים בלתי אנושיים, אוכל גרוע ונקמנות מצד המנהלת.

הייתי מוכנה לגרוע מכל.

במשך הזמן נוכחתי שאין שחר לסיפורים ולתיאורים ששמעתי. בימים הראשונים לשהותי בכלא פגשתי בכמה נשים רזות וחלשות. אלה היו לרוב נרקומניות, המוריקות לעצמן הרואין. ביניהן הייתה נערה צעירה, שעוררה רחמים.

היא סיפרה כי היא צורכת סמים מאז גיל 12. המישפחה שלה אינה מכירה בה. במשך השנתיים האחרונות אין לה מקום מגורים קבוע. לכלא הגיעה אחרי שהשתתפה בשור מוזיין עם שני נרקומנים אחרים.

היא עברה טיפול-גמילה ובמשך חודשים השמינה כ-15 ק"ג. היום היא מתפקדת. בקרוב תעזוב את הכלא ותתגורר אצל מישפחה-אומנת, שאותה הכירה באמצעות אחת העובדות הסוציאליות, שבטיפולה היא נמצאת. רוב האסירות המאכלסות את הכלא הגיעו אליו בשל קשר זה או אחר לסיפורים ששמעתי מהן, וזהו ממש מגפה.

אדווה בצאתה מ"נווה תירצה" עם שחרורה לא נעים, לא רואי

רות מנות-סם נפלו והתפזרו על הריצפה. החבר מעזה נמלט מהסביבה. היא נטלה עליה את האשמה, נעצרה ונשפטה לשתי שנות מאסר. במהלך ימי המעצר נהג אותו חבר לבוא לבקרה בכלא, ואף דאג למחסורה, כי חשש שמא תמסור עדות הקושרת אותו לסיים. מיד אחרי שנגזר דינה, נעלם החבר וניתק כל קשר איתה.

רוזה אינה היחידה שנוצלה בידי סוהר-סמים. יש רבות כאלה בנווה תירצה. רובן נוצלו כבלדריות-סמים בידי גברים, שנהגו לספק להן סמים בתמורה לשרותים שנתנו להן. כאשר נתפסו, נעלמו הגברים, ואף לא דאגו לשחרורן. הן הגיעו לבתי המישפט ללא ייצוג מישפטי וללא ידיעת החוק, ונשפטו לתקופות-מאסר ממושכות.

סמים בשרותים

לנרקומניות קשה בכלא בעיקר בימים הראשונים. הן סובלות מכי אבים, הוצעה מוגברת והקאות. ראיתי

נעמי אדווה מדווחת על הנעשה בחונכי כלא הנשים נווה תירצה — סמים, בידוד, ניסיונות התאבדות, הזנחה, אופנה, טובות הנאה ואהבת-נשים.

כאלה שהתפתלו על הריצפה והטיחו את ראשן בקיר. הן לא יכלו לישון כלילות, והפריעו לכל יתר האסירות באגף.

בכל בוקר היו מגיעות למירפאה, ושם היו מקבלות טיפול שכלל כדורי הרגעה ואדון (הרואין סינתטי). יש ביניהן שחתכו את ורידיהן, כדי לקבל יותר תרופות.

ביטנה. לא עלה על דעתה כי אנשי המיטרה יחפשו במקום זה.

באחד הערבים, כשחזרה לביתה, זינקו עליה אנשי מיחלקת-סמים בחדרי המרגנות. שוטרת הוועקה ונעצר עליה חיפוש. כל זה קרה בעיקבות הלשנה של אחת מידידותיה. השוטרת, שכמעט וגואשה אחרי שבדקה את רוזה ביסורי, הרימה את ביטנה של רוזה, ועש

מנהלת-כלא שוהם ב"נווה תירצה" סמים, אופנה, אהבה

אסירה אלקיים
רזה ומיאוש

לא, פגשתי אותה ליד מרכזי התרבות. היא התחננה לפני שאעשה משהו כדי שיעורו לה וישחררו אותה מכלא. היא היתה מוכנה לשבת במעצר בית, ממי לא אינה יכולה לברוח לשום מקום, כמצבה.

יש גם חולות-נפש, ששהו במוסדות. הן מקבלות סוגים שונים של כדורים, ונשארות ימים שלמים ללא פיקוח רפואי.

ביחד איתי באגף המתקדמים היתה אשה בת 34, שהיתה מאושפזת לסירוגין מאז גיל 15 וחצי. עד היום הספיקה להיות מאושפזת ברוב בתי-החולים הפסיכיאטריים בארץ. מזה 19 שנים היא צרכנית-סמים. היא נשפטה לכמה שנים אחרי שתפסה בהתפרצות. לפעמים, בלילות, היתה שנתה נודדת, והיא היתה מנהלת שיחות קולניות עם עצימה, נכנסת בחושך למיקלחת, ושוהה שם כמשך שעות.

התעוררתי לא פעם. ראיתי שמה תגרום לעצמה נזק, וישבתי לשוחח עימה. אחת האסירות פנתה למנהלת הכלא בבקשה להעבירה לחדר אחר. זה לא התאפשר, מאחר ושאר החדרים לא היו מוכנים לקבל אותה.

הבדואית המתאבדת

בחדר ממול היתה אשה בדואית, שהאשמה בניסיון לרצוח את בתה הקטינה, שקרובי-משפחה אנסו אותה והכניסו אותה להריון. היא נשפטה לחמש שנות מאסר, ומתוכן ריצתה שנתיים. בדרך-כלל יוצאות האסירות לחופשה אחרי שעבר שליש מתקופת-

רוב הסוהרות, במיוחד החדשות, אינן מסוגלות להתמודד עם הבעיות הרבות הצצות כל הזמן. אין להן ניסיון או כישורים מתאימים, וזוהי הבעיה העיקרית.

רוב הסוהרות הן נערות צעירות ללא השכלה פרמלית או ניסיון בסיסי בטיפול באוכלוסיה כה בעייתית. רובן פונות לשרות בתי-הסוהר בעיקבות מור דעה בעיתון, ומתקבלות לעבודה מיד, ללא קורס או הכשרה כלשהי.

התחלפה היא עצומה, ורובן מתיי-אשות אחרי תקופה קצרה ועזובות. הן נשארות נשלחות לקורס, וחוזרות לכך לא. בעיית כוהאדם בשרות בתי-הסוהר הר קשה במיוחד, והיא באה לידי ביטוי גם בחוסר כוהאדם במרפאת-הכלא.

על כסא-גלגלים

אין רופא קבוע בנווה-חירצה. פעמיים בשבוע בא הדוקטור קרלין, הרופא מכלא-ירמלה. מדי פעם מובאים גם פסיכיאטר, רופאים ורופאים-יניים. במירפאה נמצאות שתי חובשות והאחות ליו, שעבדה כמשך 15 שנה בבתי-חולים, ומזה כמה שנים היא מנהלת את מרפאת-הכלא.

מיבנה קטן, שבו מפוררים מיוזונים על הריצפה. האוכל נרדף מתחת לדלת, ואסור להכניס לשם סיגריות או חומר-קריאה כלשהו.

ל"בית הלבן" נלקחים על כל סוגי עבירות-המישועות או ההתפרעות.

ימים אחדים לפני שיחרורי, נשמעו צעקות אימות מכיוון האגף השני. אחרי כמה דקות נסגרו שני האגפים. (סגירת-אגף היא פעולה מאוד שכי-חה בכלא. הסוהרות מודיעות על סגירת-אגף, ואז מוכנסות כל האסירות ל"תאיהן. לפעמים נעשית פעולה זו כא-שר ספירת האסירות אינה תואמת. לדוגמה: יש 52 אסירות באגף, והסר-הרת או הקצינה שעורכת את הספירה מתבלבלת או שוכחת לרשום משהו, ואז הספירה אינה מדויקת. האגף נס-גר, והסגל חוזר על הספירה פעמים אחדות, עד שהספירה מתאימה. במיק-רים כאלה אף נשמעת אזעקה, וזהו האות כי משהו אינו כשורה.)

בעיקבות הצעקות שנשמעו באותו יום סגרו את כולנו בתאים לזמן ממו-ך. יותר מאוחר סיפרו לנו כי אסירה שפכה תה רותח על אחת הסוהרות. ביקשו ממנה לצאת לכידוד, אך היא סירבה, ואז הוצעו האבמניקים וגירו אותה בכוח לבית הלבן. כאשר פגשתי

בנווה-חירצה, שלא כמו בכלא-הגב-רים ברמלה, אין מחלקה לגמילה. הנר-קומניות שוכנות בתאים משותפים עם יתר האסירות, והמצב הוא ממש בלתי-נסבל.

רוב הנרקומניות מטופלות בידי עו-ברת סוציאלית בשם סיר, אשה נאה בשנות ה-40 לחייה. סיר הגיעה מקולר-רדו שבארצות-הברית, והתגייסה לש-רות בתי-הסוהר. בעלה, מרצה באוני-ברסיטת בראון, היה פרופסור ידוע בארצות-הברית. גם לסיר עצמה תוא-רים בסוציולוגיה ובפסיכולוגיה. היא מקדישה את רוב זמנה לאותן נרקו-מניות, ואף לוקחת כמה מהן לימי-טיו-ל מחוז לכלא, כדי להתקרב אליהן יותר.

סיר סיפרה לי כי שאיפתה הגדולה היא להציל את אותן בנות ולשקם או-תן. היא עצמה עברה טראגדיות רבות בחייה, ואף שיכלה שלושה מילדיה. במסגרת הטיפול היא יוזמת פגישות עם קרובי-הנערה, ואלה מגיעים לכלא ויושבים שעות ארוכות בחדרה של סיר, המסבירה להם כיצד לנהוג ומה לעשות כדי לעזור לקרובי-משפחתם.

למרות המאמצים הרבים והטיפולים שאותם הן מקבלות, מנסות רוב הנר-קומניות להשיג סמים בכל דרך אפ-רית. ישנן היוצאות לחופשות, ולמי

אדווה בכניסתה ל"נווה-חירצה" לריצוי עונשה*
להוריד את התחתונים

לפני צאתה, החרימו שילטונות הכלא את כל הניירות של אדווה, ובכללם מיכתבים שקיבלה, שיר שכתבה לה חוה יערי ורישומים של חוויות

ביגדי-צמר, ולכל אסירה ניתנים שני סוודרים כחולים של שרות בתי-הסוהר. אסור לנעול נעליים רגילות, ומותר לנעול נעלי-התעמלות בלבד.

למרות ההגבלה בצבעים — כחול, שחור ולבן — יש בכלא אופנה מיד-ודת, והאסירות מאתרות דגמים מיד-חים של חולצות הנגזרות, או יותר נכון הנקראות (היות ואין מיספרים) בצורות שונות. מאוד אופנתי ללבוש בגדים מצידים ההפוך, ולגרום גרביים ארוכים ומעליהן מיכנסים קצרים.

יש יפהפיות אחרות המקפידות מאוד בהופעתן, ואלה מקשטות את ראשיהן באינספור סיכות-פלאסטיק ציבעוניות וסרטים בשלל-צבעים. מאחר ואסור לאסירות לענוו תכשיטים, הן משחי-לות סרטים, חוטי-ניילון ציבעוניים או טבעות ממתכת, המשמשות לחיבור תקעים במפעל חיראן. בתנוך-האוזן. גם הסוהרות מתחבבות כשסרטים (המשך בעמוד 20)

מאסרן. לברואית לא ניתנה חופשה נאמר לה כי הנהלת-הכלא חוששת שתנסה לנקום בקרובי-המשפחה.

הברואית איימה להצית את התא, ואכן, מדי פעם היתה מדליקה שמיכה.

באחד הימים הציתה את עצמה, והת-גלתה במיקרה עליידי סוהרת. חצאיתה עלתה בלהבות, ובקושי הצליחו להציל אותה. אחרי ימים אחדים היא אושפזה בבית-חולים לחולי-נפש, וכעבור חודש הוחזרה לכלא. חמש האסירות בתא חוששות לישון בלילה, ואחת מהן נמי-צאת תמיד בתורנות.

הייתי עדה לאחת ההתפרצויות של הברואית האומללה. היא צעקה והשתו-רה, ויאאפשר היה להרגיעה. עברו 20 דקות עד שהגיעה הסוהרת, ושעה עד שהוצעה החובשת. ניתנה לה זרי-קת-הרגעה, והיא נרדמה. אך למחרת שוב המשיכה לאיים, הפעם בהתאב-דות.

אופנת הכלא

פניות להנהלת-הכלא לא עז-רו, מפני שהפיתרון לבעיות אלה אינו נמצא בידי חיה שוהם, מנהלת-הכלא. אין היא יכולה לעשות דבר הנר-גר את החלטת השופט, השולח אסירות כאלה לנווה-חירצה.

תמוה כיצד יכולים שופטים לשלוח לכלא נשים חולות-נפש, שחלקן אף אינן מבינות את חומרת המעשה ש-ע-שו, ואת משמעות העונש. מוכן ש-ב-מיקרים אלה אין כל הרתעה מפני מע-שים רומים בעתיד.

רוב החולות מרגישות בכלא כמו בבית, ובגלל מצבן מטרידות את כל הסביבה הסובלת ממחלתן. אין בנווה-חירצה מחלקה פסיכיא-טרית, כפי שישנה בכלא-ירמלה, שם מוחזקים מיקרים דומים.

ליו מקדישה שעות רבות מזמנה החופשי לאסירות. היא באה לעבודה גם כשהיא חולה ומטפלת בכל אסירה במסירות. לפעמים, בשבתות ובחגים, כאשר המרפאה סגורה ומשהו קריטי קורה, מוזעים רופא, או לוקחים את האסירה לבית-חולים אסף-הרופא.

התהליך הוא מסובך מאחר, ומרגע סגירת האסירות בתאים, בשעה 8.30 בערב, אין לסוהרות רשות לפתוח את התאים ללא אישור מנציבות בתי-הסו-הר.

באחד הימים הגיעה לכלא אשה משותקת, בכיסא-גלגלים. היא נשפטה על עבירות של צ'קים ללא-כיסוי, ופרט לשיתוק היא סובלת ממיספר רב של מחלות. שמענו את בכייה וצעקו-תיה לעזרה כמשך כל הלילה. שתי סו-הרות ניסו לטפל בה. אחת ירבה לידה ובכתה. לא היתה אפשרות להוציא אותה לבית-החולים.

למרות שטילפנו למנהלת-הכלא, חיה שוהם, בכיתה, הגיע האישור מה-נציבות רק בשעות הבוקר. האשה נל-קחה לבית-החולים והוחזרה כעבור ימים אחדים. האסירות הנגרבו לטפל בה. הן רחצו אותה, הלבישו אותה, ולק-חו אותה לטיול בשבילי הכלא.

ימים אחדים לפני שעזבתי את הכ-י * ופרדת מבנה המאומץ. אלון צע-י.

אותה אחרי כמה ימים, היא היתה עדיין חבולה בפניה, ואחת משיניה היתה חס-רה.

היא סיפרה לי כי האבמניקים היכו אותה מכות-ירצה ובעטו בפניה. כתו-צאה מכך היא סבלה משטף-דם ומכ-אבים חזקים. הבחורה נמצאת בחודש החמישי להריונה.

התייחסתי די בספק לסיפורים הר-בים ששמעתי מפי האסירות, מאחר ופ-עמים רבות גיליתי כי אין להן דוברות אמת, והיו גירסות רבות לכל מיני סיפורים.

האבמניקים שייכים ליחידת-אבטחה מיוחדת, הנמצאת בכלא רמלה, והם מגיעים לנווה-חירצה כאשר קורה משה-הו חריג. לא ניתן לראות מה הם עושים, מאחר וכל האסירות סגורות או בתאים.

הסוהרות אינן מתנהגות באלימות, וכמוהן גם הקצינות. לפעמים משהי-מהן צועקת או מדברת בוילוזל, אך האסירות עונות באותה המטבע, ואף גרוע מזה.

רות החיפושים והבריקות שהן עובדות אחרי חזרתן, הן מצליחות בכל זאת להחזיר סמים לכלא.

הסמים מועברים בדרכים שונות, כי-אמצעות חברים או קרובים הבאים לכי-קור. ביום שמגיע הסם לכלא מורגשת תכונה מסיימת, ויש ימים כשכונות מסוממות נשארות בחדריהן.

פעמים אחרות הייתי נוכחת, כאשר שתיים או שלוש בנות נכנסו ביחד לשירותים. הן הצטיירו בנייר-כסף ובנר-הן פיזרו את הקוק הפרסי (הרואין) על נייר-הכסף, הרליקו את הנר מתחת ל-נייר ושאלו את הסם דרך האף.

כסדרים כאלה קורים, אין מרבדים עליהם. הכל מובן מאליו. ומי שלא בעניין, מתעלם.

למרות קשרי-השיתוק מגיע כל פרט להנהלת-הכלא, באמצעות מלשינות המיוחדות על הנעשה. לפעמים נכנסת סוהרת ותופסת את הבנות בשעת-מעשה, ואז מתחילות צעקות, אך אף אחת אינה מודה. לפעמים נלקחות המ-עשנות לכידוד ונענשות, אך אף אחת אינה נרתעת, והדברים חוזרים על עצ-מם.

מכות-ירצה בהריון

ה בידוד שאליו הן נלקחות נקרא כפי האסירות "הכית הלבן". זהו

אסירה מיזרחי
שבית-הערב ובכי

בל"ל: מאור - סגל - נוביק

מי שהיתה המפקחת על הבנקים בנכד ישראל, גליה מאור, תעבור ל- בנק לאומי בתום תקופת הצינון שלה.

המלון האהוב על פרס

כאשר שריחוף שימעתן פרס שוה בניירורק, הוא לן במלון וסמו סטאנוהוף. המלון ממוקם בסדרה החמי שית, כפינת הרחוב 81, מול המסטר פולטן ארט מוזיאום. הוא נחשב כאחד המלונות היקרים בניירורק, ומחיר חדר בו הוא 350 ועד 950 דולר ללילה. עיתונאי ישראלי, שהזמין לשיחת רקע עם פרס במלון וסמוהוף, סעד ארוחת-בוקר במלון (המלון אינו מתיר כניסה בשעריו ללא מיקסור).

פרס שוה בניירורק, הוא לן במלון וסמו סטאנוהוף.

בצה וקפה — 27 דולר ועניבה שכללה קרואסון, ביצה אחת וקפה. הוא שילם 27 דולר. כאשר שוה פרס במלון, שוהים שם גם שומרי ראש, עוזרים ועוד ישראליים, המרכיבים את הפמליה. וכורה התקופה שבה שוה השר **אריאל שרון** בניירורק לצרכי מיש פסו. הוצאות המלון שולמו על-ידו, או על-ידי מממנו במישפט, ולא על-ידי ממשלת ישראל. אשתו לילי רגנה לר כוש מחמם שמלי עבור החדר של שומרי, כדי שיוכלו לאכול בחדר, ולא יודקו לשרותי-החדרים היקר של המלון שבו גר שרון, ריננס. והנה, מלון ריננס, הנחשב אף הוא כיקר ביותר, נראה בית-מחוי לעומת סטאנוהוף. כאשר משלם המיסים הישראלי משלם את החשבון, אין סיבה שתימנע מפרס לגור במלון היקר בניירורק. מדינה כמו דנמרק, שמצבה הכלכלי טוב משל ישראל, דורשת מראש ממשלתה לנסוע באוטובוס או באופי ניים. אבל ישראל היא מדינה עשירה, וכמו פרס גם יתר שריישראל, האוהב בים לשהות בניירורק (והחורש היו בניירורק השרים **יצחק מודעי**, **משה קצב**, **אריאל שרון**, **עזר וייצמן** ו**יצחק שמיר**) גרים במלונות היקרים ביותר, וחיים ברמה שאינם רגילים לה בארץ.

הזכותב את מרקוס

העיתונאית הישראלית **עדה הודי סלם**, שהיתה עורכת השבועון האמריקאי ישראל שלנו, חתמה על חוזה עם הוצאת ספרים גדולה, וקיבלה מקדמה נאה תמורת כתיבת הביאוגרפיה של נשיאת-הפליינים לשעבר, אימלדה מרקוס. הודי ריאיינה את אימלדה, והריאיונות היכו גלים. עתה היא טסה להודו ולנולו, שבה גרה אימלדה ושארונה התגלו 3000 נגזלי עצמות, כדי לקבל ממנה חומר נוסף לספר.

בעוד כמה חודשים. היא תהיה מנהלת החטיבה הבינלאומית בבנ"ל. **זלמן סגל**, הממלא תפקיד זה כיום, יתמנה כנשיא הבנק באמריקה, במקום **דוד נוביק**, שיחזור לישראל. בנק לאומי בניירורק קיים כשכנוע שעבר את הישיבה השנתית של מועצת המנהלים שלו, שבה השתתפו גם כל נציגי הבנק בדרום-אמריקה ובארצות-הברית. מישראל הגיעו הר"ר **מאיר חת**, יו"ר מועצת-המנהלים של הבנק, ו**ל-מן סגל**. **צדיק בינו**, שהיה אמור להגיע ביטל את בואו בגלל השבתת-המגן בבנק.

מפקחת-לשעבר מאור לאחר תקופת צינון

היכן ריקלים?

אחת ההפתעות ברשימת 400 הע" שירים בארצות-הברית שהתפרסמה ב"אחרונה", היא העדרו של **משולם ריקלים** ממנה. הרשימה מתפרסמת אחת לשנה על-ידי הדרש-בוען היוקרתי פורבס ונחשבת ככתב-סמך. ריקלים נעדר מן הרשימה מזה שנים, והשנה גם יצא ממנה **ארמאנר האמר**. לגבי האמר-נאמר כי הונו האישי נאמד ב-180 מיליון דולר בלבד, ואין זה מספיק להיכלל עוד ברשימה. פורבס מקבל מהבורסה את הנתון שנים הרשמיים לגבי חלקו של כל אדם במניות החברות האמריקאיות, מחשב את שווי מניות-החברה לפי שערן בבורסה כיום, וכך קובע את שווי רכוש המחזיק בחלק ניכר במניות. מכיוון ששערי-המניות של החברות, שבהן שולט ריקלים, ירדו בשנים האחרונות, הרי שהונו ירד במקביל. כך גם לגבי האמר.

ברור כי פורבס אינו יכול לדעת דבר על שווי העשירים האמיתיים, שהם בעלי נכסים או חברות פרטיות שאינם רשומות בבורסה. ישראלי-לשעבר אחר שהופיע הש" נה כראשונה הוא **טד האריסון** מחיפה, שהיה חבר טוב של משולם ריקלים לפני הקמת המדינה, וכמו ריקלים עבר אז לאמריקה. הוא הפסיד את כספו ב"אמריקה בעסקי-ספנות, וחזר לעסקים בהלוואה של ריקלים. הוא רכש מצ"ם את האוניות דן וויל, והפעיל בנס"י עות'נפוש לאיים הקריביים, ותוך כמה שנים הפך בעל צי-ענק של אוניות נופש.

לפי פורבס הוא הגדול בעולם בענף זה, ומחזיק ב-82% ממניות החברות שלו, השוות בבורסה 1.8 מיליארד דולר (הרבה היה לפני המפלות, וכיום השווי פחות ממיליארד).

גורודיש ינהל את "פיקנטי"

יואל גורודיש, אחיו של האלוף **שמואל גורודיש**, איש-צבא ידוע בזכות עצמו, ינהל מתחילת 1988 את מיפעל-הנקניקים והסלטים **פיקנטי**. גורודיש עובד כיום בחברה ציבורית גדולה. פיקנטי הפך אחד המיפעלים הגדולים בישראל בתחום הסלטים והנקניקים. גורודיש יחליף את מנכ"ל החברה ובעלי **משה ברש**, המתכנן וזון להתמסר להקמת עסקים אחרים של פיקנטי בארץ ובח"ל.

הלנה היפה: ריב על הרווחים

עסקי משרד-השירותים של **הלנה עפרים** עולים ופורחים. היא מפרי שמת מודעות בעיתונים היוקרתיים, כמו ניו-יורק טיימס וטיימס מגזין, ומודיעה על מערד-סניפים בניירורק, בלוס-אנג'לס, לונדון ובתל-אביב, וכך קרוב עוד סניפים נוספים נוספות בעיר.

על עסקיה שמחוץ לישראל היא חורגת לשת עם בני-ימי-שפתה, ועושה חיל. בסניף הישראלי היא שותפה עם איש-העסקים **אמנון מנדה** ועורך-הדין **גידעון צבי**. הם מנהלים את החברה, בעוד שהיא מגיעה לארץ אחת לכמה שבועות, בודקת חשבוניות ומראיית לקוחות. כאחרונה סברה הלנה כי ההכנסות המדווחות של הסניף אינן עולות בקנה אחד עם ציפיותיה. היא העריכה את ההכנסות בתישעת החודשים הראשונים של השנה ב-1.8 מיליון דולר, והי רווח אחרי הוצאות-ההפעלה והפיקסום ב-750 אלף דולר. היא דרשה כי ישלמו לה את השלש המגיעים מן הרווחים, 250 אלף דולר.

בנוכחים בינה לבין שותפיה, היא טענה כי פרט לכיסוי הוצאות ביקוריה בארץ, אחת לחודש, אין היא רואה רווח נוסף מהעסק הבנוי עליה.

איר זה יפגע בישראל

קובעי המדיניות הכלכלית האמריקאית מחכים לתחילת ינואר, המועד שבו יתפרסמו הנתונים הכלכליים לגבי הריבוען החולף.

נתונים אלה, בעיקר נתוני התפוקה וההוצאה הציבורית, הם החשובים לגבי ההחלטות שיתקבלו. בחודש נובמבר היתה עליה של אחוז אחד בתפוקה התעשייתית, אולם קיימת אפשרות שהדבר נובע מהגדלת המלאי במיפעלים, שבמשך כמה חודשים טובים הקטינו את המלאים שלהם בגלל החששות הכלכליים.

אם יתברר בינואר כי אכן בריבוען הקודם היה גידול ענייני בתפוקה הלאומית, הרי שהדבר מראה מגמת-גידול. כך גם אם יתברר כי היה גידול בצריכה. אולם אם בשני גורמים אלה יחול קיפאון או אף ירידה, הרי שהמשק נמצא במגמת-מינוס. התוצאה תהיה הורדה נוספת של הריבית, כדי להאיץ את הצריכה והפעילות במשק.

הורדת הריבית משמעה המשך היחלשות הדולר, שכן המחזיקים בו יקבלו פחות ריבית על ההשקעה. מכאן שהדולר ימשיך ליפול בשווקי העולם. אם הדולר ימשיך ליפול והריבית תרד, הרי שגם למשקיעים בבורסה האמריקאית תהיה ירידה בהכנסות על ההשקעה ולכן הם יגבירו את הבריחה מהבורסה. המפלות בבורסה נגרמה על-ידי בריחת המשקיעים הזרים מהשקעות בהם הם ברחו בגלל ירידת הדולר ב-60% בשנה האחרונה. הם לא יחזרו לבורסה בלי התחזקות הדולר.

מכיוון שהנתונים החלקיים של דצמבר מראים על היחלשות הקניות לחגים, יש להעריך כי בריבוען זה לא תהיה עליה בתפוקה ובהוצאה. מכאן שיש לצפות להורדת שערי הריבית באמריקה. להיחלשות הדולר לעומת היין היפאני והמטבעות האירופיים, ולהמשך המשבר בשוק ניירות-ההערך האמריקאי.

למשבר בבורסה האמריקאית יש משמעות בעיקר לגבי המשקיעים ולמועסקים בענף זה. חברות הברוקרים צימצמו את היקף-פעילותם ביותר משליש, ופיטרו כ-30% מכוה-האדם. גם הבנקים פיטרו חלק ניכר מעובדיהם. שהיו קשורים בעסקי-הבורסה. מדובר בשני מרכזים פיננסיים: ניירורק, שבה יש שתי בורסות לניירות-עזר, ושיקאגו, שבה הבורסות הגדולות לסחורות. בניירורק פוטרו כשכונות האחרונים כ-20 אלף עובדים. רובם קיבלו משכורות של 70 אלף דולר לשנה ומעלה, פרט לבונוסים. מדובר באקדמאים בעיקר, שחיו בניירורק ושהיוו את המרכיב העיקרי בצריכה הראונית. מפוטרים אלה יהיו מעתה הסריה-כנסה. לא יוציאו כסף בניירורק ויעזבו את דירותיהם. הדבר יגרם לעודף גדול בשוק-הדירות בניירורק, ולירידת מחיריהן. הדבר יפגע קשות בקבלנים באזור זה, רובם יהודים, שהם תורמים גדולים לישראל.

הירידה בהוצאה הראונית תפגע גם בייבוא לאמריקה, ומכאן שגם הייצוא הישראלי של מוצרי צריכה ייפגע קשות.

מחסור בעובדים ישראליים בענף הלימוזין

בענף שרותי מכוניות-הלימוזין בניירורק (שכירות מכונית עם נהג, על בסיס שעות) יש גאות. הענף הוא ברובו בידיים ישראליות, ומי שפותח את מדריר-הטלפון המיקצועי בענף זה ימצא עשרות עמודי-מודעות של חברות ישראליות. כאחרונה יש מגמה של ביקוש למכוניות מפאורות. אחת החברות המצליחות בתחום זה היא של **עורך-הדין הישראלי-לשעבר ישראל ברציון**. אחד ממנהלי, **אמיר בנש**, הקים ה"חורש בהשקעה של כמה מאות אלפי דולר חברה חדשה, **הרלווק לימוזין**. עמו שותף בחברה **אריה פישבאך**, אחיו של ארי, בעל רשת המזללות ורוזום.

החברות מפרסמות בעיתונות המקור מית מודעות לחיפוש נהגים דוברי-אנגלית ובעלי הופעה נאה, ואמיר בנש אמר שקיים מחסור בנהגים בעלי איכות טובה.

שרבנית עפרים רווח קטן מן הצפוי

שותפיה לבין רואי-החשבון של החב"ר. אמנון מנדה הכחיש מכל וכל כי מדובר בסניכסור, וטען כי מדובר באי-הבנה של הלנה לגבי ההוצאות הישראלי ליות שהיו לחברה בשנת ייסודה.

כלא הנשים

(המשך מעמוד 19)
ומסר-קריפלאסטיק לראשונה. לאסירות אחדות יש כתובות-קעקע כצורת טביעת על האצבע. יותר אופנתית הוא קיע קוע של ראשי-התיבות של השם על אחד מחלקי-הגוף, לרוב מתחת לזרועות או על היד. אסירה אחת סיפרה לי כי כתובת זהה חקוקה על גופו של האוהבה, היושב בכלא-רמלה, ושהיא נעשתה לאות-הזדהות.

אהבה לסבית

בין זוגות של לסביות יש סימנים סימליים של קיעקועים. לסביות רבות החיות כזוגות לכל דבר. יש זוגות קבועים, ויש נערות הנסחפות לאהבה לסבית. אלה הן לרוב נערות יפות במיוחד. מחזרות אחריהן הלסביות הגבריות, שבגלל נעמדת המיוחד בכלא מציעות טובות-הנאה לאותן נערות. רוב הלסביות בכלא קשורות מ"שום-מה לעולם-הסמים, כך שנוסף עוד עניין משותף. אהבת-הנשים מתנהלת בפרהסיה ובגלוי.

באחד התאים שבהם גרתי היתה יפהיפה ירושלמית שקשרה קשר עם לסבית שתלטנית מתא אחר. הוחלט שהלסבית תעבור לחדר שלנו. לאחר שהוגשה להנהלה הבקשה להעברה מח"ר לחדר, נעשו הכנות לקבלת הירידת החדשה. הכנות ניקו את החדר באופן יסורי, והירושלמית שפכה בקבוק מ"י פנים וקדם-גוף על הריצפה, כדי שלח"ר יהיה ריח רענן, והכל כדי לכבד את בואה של חברתה.

הן נהגו לשכב יחד במיטה ולהתגפף בנוכחות האחרות, וכולן קיבלו את הזוג החדש כדבר מובן-מאליו.

סוהרות שנכנסה לחדר רשמה להן ד"ר. הנהגה אינה מרשה לבנות לשכב ביחד באותה המיטה, אחרי כיבווי האורות. אך גלית מיורחי וחברתה לא שעו לאזהרותיהן של הסוהרות, ואחרי ד"חות אחדים הופדרו השתיים, וגלית הועברה לאגף השני.

שום תחנונים ובקשות לא עזרו. המינהל הסבירה לגלית מפורשות שהיא אינה רואה את היחסים בין השתיים כבעניינה, מאחר וההשניה היא אשה נשואה ופלת-אופי, וגלית מריחה אותה.

בכל זאת נמשך הרומאן בין שני האגפים. נשלחו מיכתב-אהבה לוהי טים, ובשעת-הטיול נהגה גלית לעמוד ליד חלון חדרה-האוכל של האגף השני, שם חיכתה לה אוהבתה, וכך היו מתריאות מדי יום.

גלית שכתה רעב, ולא תיפקדה כ"י גיל עד שהנהגה הבניה, כנראה שאי אפשר יהיה להפריד בין שתי האוהבות, והחזירה את גלית לאגף.

מיכל אלקים, השפוסה למאסר-עו"לם בגלל הרצח של בת-שבע חזן (ופשע שמניעיו היו על רקע לסבי), מקבלת יחס מיוחד ויוצא-דופן. היא מתגוררת בחדר לבד, ועושה ככלא כבתוך שלה. מיכל, שהיא לסבית גברית, היתה נערה שממנות ואלימה כאשר נכנסה לכלא. היום היא רוה מאוד ודי מיראשת. קשה לה לשאת את המאסר האי רוק, ונראה כי הנהלת-הכלא באה לקראתה, ומאפשרת לה לחיות בנחיות המירבית.

למיכל חברה קבועה, החיה עימה באותו החדר, והן מתנהגות כזוג לכל דבר. בתקופות קודמות הוכנסו לחדרה של מיכל נערות אחרות, לפי בקשה, אך אלה שוחררו זה מכבר, ולא שמרו על קשר.

חברתה הנוכחית היא יפהיפה כח"ל-תעניינית, בעלת פנים עדינות, שאי תן מקששות שתי צלקות שנעשו בידי חברה קנאית. השתיים נמצאות רוב הזמן ביחד, ומיכל רואת למחסורה של חברתה.

מיכל ביקשה שאתעניין כיצד תוכל להיכנס לחדריו בעזרת הפרייה מלאכ"ר תית. אין היא רוצה בשום-אופן לבוא כמעט עם גבר, אך מאוד רוצה לגדל ילד, כדי שלא תהיה לכרה בעולם. עליה לשבת בכלא עוד שנים רבות. והיא רוצה לשקם את חייה יחד עם הילד כאשר תשוחרר.

הגשם, הקור והאירועים האחרונים

לא הפסיקו את המסיבות ★ בישול עצמי

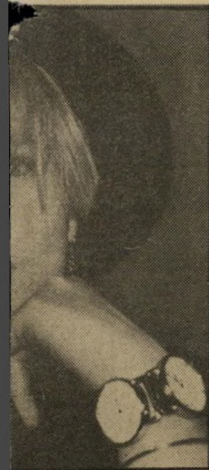
ביום הנישואין של אלדד שרים ואשתו – ענת

אבי אזן הדוגמן הישראלי המצליח בחו"ל, והמככב כדוגמן-בית של האופנאי איב סאן-לוראן, הגיע לאחרונה ארצה לחופשה קצרה, וניצל את זמנו הפנוי כדי להפגין את כישוריו בשטח הביליארד.

טניה היגנס בת ה-20, אנגליה השוהה בארץ בעיקבות היכרות רומאנטית, בלי טה בסיגנון ריקודה הסכסי ותלבושתה יוצאת-הדופן, שכללה ביגדי-קטיפה ומשי. תמרה אברט (בתצלום למטה מימין), יפיפיר (לצידה בתצלום בתה של המנ) (בתצלום למטה)

ענת שרים אשתו הסכסית של אלדד, אכלה הרבה וגילתה שאין לה בעיות-מישקל. היא אוכלת הרבה, אך תמיד רזה.

גלי תמיר הקומיקאית, חברתו לחיים של המוסיקאי יאיר ניצני, (האשם תמיד). כטוב-ליבה בשרימפס שיעשעה האורחים.

יגאל בשן היה מוטרד בגלל עניין התביר עה שהגיש נגד מפיקי פסטיבל-הילדים שהשתתף בו. לדבריו הופר החוזה על-ידי המפיקים. אשתו האלגנטית מיקה (בתצלום לצידו), לבשה דקט-עור פרי עיצובה. למסיבה הם באו בחברת בתם, הדומה דימיון מפתיע לאביה הזמר.

יגאל בשן היה מוטרד בגלל עניין התביר עה שהגיש נגד מפיקי פסטיבל-הילדים שהשתתף בו. לדבריו הופר החוזה על-ידי המפיקים.

בישול

עצמי

נוסח סין

המוסיקאי אלדד שרים ואשתו החתיכה ענת חגגו את יום-הנישואין השמיני שלהם בחברת ידידים במיסעדת טייטס און סצ'ואן סקלה. האורחים שלהם חשבו שהם יהנו מארוחה קלה, אך משישבו לשולחן התברר להם שאת האוכל הסיני, שהוגש להם, היה עליהם לבשל בעצמם בנוסח סיני מקורי על ידי בישול בקערות-מים רותים, שהוכנו במיוחד עבור התהליך. **איל גפן** ו**תיקי דיין** נראו מאוד משועשעים מהעניין והעיפו סידרה של בריחות על הנושא. אחרים, כמו הסופר ועיתונאי **יגאל גלזל** והזמר **יגאל בשן**, העדיפו אוכל סיני קונבנציונלי. הבעלים, **ראובן גרוס**, עמד מהצד ונהנה לראות איך החוגגים והסועדים מתווכחים ומחליפים רשמים על המאכלים המשובחים שהוגשו להם.

תיקי דיין היתה הרוח החיה של המסיבה. היא לא הפסיקה להצחיק את החוגגים, אך שלוותה הופרה מפעם לפעם על-ידי קריאות טלפוניות מבתה החולה בשפעת, שנאלצה להישאר בבית.

דליה רשפי דיילת אליעל בת 21, העדיפה לשחק ביליארד עם ידידה רוני ליבניקר, והיתה אחת הבחורות היחידות ששיחקו בקהל של עשרות גברים, שעמדו מסביב והתבוננו בסקרנות.

לא בגלל הגשם

הגשם הסוחף, הקור והאירועים האחרונים לא מנעו מקהילת היפים והיפות של גושדון לבלות במסיבות התוססות שנערכו השבוע במקומות העכשוויים שבעיר. את הבילוי התחילו בריסקוטק מטר, שם התקצצו הרבה פותחיימסיבות, ביניהם חברי להקת סיאם ופליטי הדאון טאון. שם, בקצב הפאנקי, רקדו והשתוללו מאות צעירי רים. חלקם המשיכו אחר כך למועדון הסנוקר החדש אל נונה, חלק עברו לדיסקוטק סטפס, שבו התגוררו הרבה צעירות בשחור, שמריתן התגלו כי תיירות או כעולות חדשות.

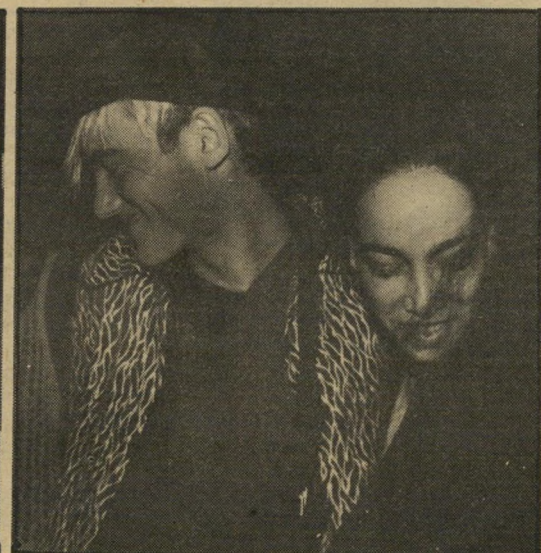
הצפיפות והרציכלים הגבוהים סחפו את כולם לאורגית-ריקודים אדירה. היו אף שהישו את האווירה במקום לזו שהיתה במועדון הלקוויד, ששבק חיים. החום, שנוצר במקום בגלל הצפיפות והאנרגיות, גרם לרבים להסיר את המעילים והסוודרים. המתבונן מהצד יכול היה לחשוב בטעות שאנחנו נמצאים בעיצומו של הקיץ. בשעה חמש בבוקר עדיין נמשכה החגיגה.

בת 19, התרשמה מנגינתו של דוד דמלין (ס). תמי קרן (בתצלום האמצעי למטה), בת ונדה קרן. המוסיקאי אריה אזולאי (משמאל) נושק למעצבת עמרה הרטל.

צים נלהבים. ביאו החליטה לעלות לארץ והיא מנסה את כוחה בדוגמנות. בינתיים היא זכתה להצלחה רומאנטית, ולאחרונה צבעה שיערה לבלונד נוצץ.

פטרשיה ביאו בת ה-25, דוגמנית ו-רקדנית ממונטריאול, רקדה בלבוש מינימלי ויצרה סביבה מעגל של מערי-

הדר גולדמן חבר להקת סיאם, עם חברתו לחיים - האופנאית (בתצלום לצידו) דורין פרנקפורט.

טל לנדמן אחד ממעצבי האופנה הצעירים, הי מוכר בסיגנון לבושו האקסטריוגני, טי, היה צמוד לחברתו אורלי ורדי (בתצלום לצידו).

קולנוע

תדריך

חובה לראות:

תליאביב: הקיסר האחרון, כשהרוח נושבת, מטפלת נאקט, החנות מעבר לפינה, זאן דה פלורט, מנדל הדבורים.
ירושלים: זאן דה פלורט, מנדל הדבורים.
חיפה: הקיסר האחרון.

תליאביב:

**** **הקיסר האחרון** (נתן, מוצג גם ברבנות בחיפה, בריטניה) — ברנארדו ברטור לוצי עוקב אחרי חינוכו מחדש של הקיסר האחרון בסין, פו יי, בעזרת מצלמתו של ויטוריו סטורארו. כבר לא עושים היום סרטים שכאלה. **** **כשהרוח נושבת** (חבלת, בריטניה) — סרט מצוייר לא לילדים, מפחיד מעורר מחשבות — בעיקר כימים אלה — פחות על הפצצה, יותר על העדר, ששמו האחרים הקטנים והמרוכזים, הבולעים מה שהמישטר מכתיב להם. ריימונד בריגס אייר במקור את הספר. ג'מי מוראקמי העביר נאמנה את הרוח. פגי אשקורפט וג'ון מילס מעבירים את הקולות. **** **החנות מעבר לפינה** (רב-חן, ארצות הברית) — סרט שלא רוצה להזדקק צודק, ארנסט לוביטש לא מבייש לעולם. חוכמה וחקן קומדיה עם ראש.

**** **מגדל הדבורים** (לב, מוצג גם בסמדר בירושלים, יוון) — כבד-משקל. מגדל דבורים עוזב את ביתו כדי לנוע בנתיביה-הפרחים ולנסות את המעוף האחרון שלו. מארצ'לו מאסטר רויאני מאמץ מיבטא יווני ויכול לו. אנגלופולוס מתוחכם פחות, שירי יותר, עצוב ביותר.

הקרנות מיוחדות

*** **עורבים/ילדה גדולה** (מוסיאון תליאביב, ישראל) — לקולנוענים ו/או מעורבים וסוקרנים — שני סרטים קצרים (עד בינוני 45 ד') של שתי בגרות בית-יצבי לקולנוע. האחד — **עורבים** שהוא ניסיון בעל תוכן רפה של איילת המנחמי; השני — גירית גרוניך בצעדים מיניאטורים ברוח פיתגמיה-התנהגות של רוהמר. כדאי לראות את שתי ההרפתקות

במאי שחקן ניקיטה מיכאלקוב בימים ההם

הקולנועיות האלה אם רוצים להצמיח כאן יוצרים.

קובאיאשי ומיכאלקוב (בסינמטקס של תליאביב, ירושלים וחיפה) — מסאגי קובאיאשי היפאני וניקיטה מיכאלקוב, שסרטו הראשון מחוץ לגבולות ברית-המועצות (**עיניים שחורות**), יוצג בקרוב בישראל.

*** **האחים מרקס במירוצים** (שישי, 14.30, הקולנוע, בית ציוני אמריקה) — קלאסיקה שאיננה מעייפת לעולם.

*** **שחק אותה סם** (שבת, הקולנוע, בית ציוני אמריקה) — וודי אלן ודיאן קיטון במיגר אש. מן הראשונים שהקדיש אלן לאהבת-הקולנוע ההיסטרית שלו.

*** **לחיי אהבתנו** (פריז, שישי, 14.30) — מוריס פאלה בגלולה מרה. מישפחה הקורעת זה את זה. סאנדרין בונר במיטבה.

*** **התפוז המכאני** (שבת, 17.00, פריז) — ילדו של ד"ר סטריינגליב ואביו של מוטאל ג'אקט. מיסדר האלימים של המאה ה-20. קובריק מזהיר. כרגיל.

מרגל ממוזער

יום במלכודת (חן, תליאביב, ארצות-הברית) — אפשר לומר על סטיבן שפילברג הרבה מאוד דברים. אולם אין לערער על העובדה שהוא יודע בדיוק מה זה בידור קולנועי. אולי אינו תמיד מקורי או מוסרי, אבל הוא תמיד מבדר.

הסרט שהפיק, ושבימויו נעשה בידי ג'ו דאנטה (הם יצרו בצוותא גם את הגרמלינס), נשען בעיקרו על סרט מדעי-בדיוני ותיק ומכובד, המסע המופלא של ריצ'ארד פליישר. במיקרה זה, מדובר בטייס-ניסוי בדימוס, אשר מסכים ליטול על עצמו משימה מסוכנת. הוא מוקטן, באמצעות שיטות מדעיות, לגודל של מולקולה, ומוזרק לתוך שפן-ניסיונות. שלב ראשון לקראת ניצול מיסחרי רחב של ההמצאה החדשה. אלא שלחברה המפתחת את ההמצאה יש מתחרים שמנסים לגנוב את הסוד. תוך כדי ריגול תעשייתי אלים מוזרק הטייס, שכבר הוקטן והוטמן בחללית-כיס שהוקטנה יחד אתו, לתוך ישיבה של זבן עצבני בחנות כל-בו. מכאן והלאה עוסק הסרט בכמה מישורים מקבילים — מצד אחד הטייס, שמנסה להביא טיח את החזרתו למימדים נורמליים תוך שהוא מטייל בתוך הזבן עד שהוא מגיע לאוזן שלו. מצד שני נחשד הזבן בטרור, כשהוא נגרר לדיאלוג עם בן-שיח הטמון בנופו. לעומתם ניצבים בעלי-ההמצאה הרודפים אחרי הגולנים.

הצד המדעי נשאר לכל אורכו של הסרט ברמה של סידרה מצוינת, והוא גם מעניין פחות. חשובים יותר הם המירדפים,

נשים קטנות

שמעתי את בנות הים שרות (גורדון, תליאביב, קנדה) — החן הסמיו של סרט צנוע זה טמון בניסיונו לספר סיפור זעיר בגילגול

אישי ונשי. במרכז עומדת אשה צעירה (31) ונבוכה במיקצת, צלמת חובבת בשעות-הפנאי ומזכירה זמנית למחיתה. יום אחד היא נשלחת, כשהמלצות ספורות בתיקה, למנהלת גלריה לאמנות. בין השתיים נוצרת הבנה טובה דווקא — המזכירה המומה מן העידון של מעסיקתה החדשה, וזו הנחית מצוינותה המעריצה של העובדת. עד מהרה מסתבר שהגברת האלגנטית חוטאת ברומאן סודי, שהיא מנהלת עם צעירה אלמונית, ואילו התיסכול התהומי שלה נובע, בעצם, מן העובדה שהיא מסוגלת להעריך אמנות, אבל היא חסרת-כישרון ליצור בעצמה.

מערכת-היחסים מסתבכת כשהמזכירה דוחקת במעסיקתה לחשוף את יצירותיה לפני הקהל הרחב ואף נוקטת יוזמה אישית בעניין. בעלת הגלריה, אכן רוחשת לה תודה על כך, אבל עקב התהילה החדשה הופכת למכונסת בתוך עצמה, ורגישה עוד פחות לזו שעזרה לה.

כל זה מסופר בגוף ראשון ובמבט לאחור למצלמת-זידיאן, מה שמרחיק הן את המספרת והן את הקהל מן הסיפור עצמו. יש מידה גדושה של הומורש בהתייחסות של הגיבורה לעצמה ולסביבתה. זה בא לידי ביטוי כשמנהלת-הגלריה משוחחת על אמנות עם עמיתה. גיבוב הקישקושים הנפוחים, שנאמרים

כוכב ברוקס נגד לוקאס

שיגעון בחלל (אורלי, תליאביב, ארצות-הברית) — מל ברוקס ממשיך לעשות סרטים על סרטים אחרים. אחרי שפסע על מערבונים

וסרטים היסטוריים, סירטיאמה, מותחנים וסרטים אילמים, ותוך כדי כך נגע ברוב הג'אנרים האחרים של הקולנוע, נחת סוף-סוף בשדה הבדיוני בכלל, וב-מילחמת הכוכבים בפרט.

הפארודיה החדשה שלו שולחת חבורת-נבלים מכוכב מנוון, שבזז את כל האוויר שלו, למסע נועז שתכליתו להגיע לכוכב רורד ותמים, שכל חמצנו במותניו. בממלכה ורדרדה, בסיננו האגדות, עומדת בתו של המלך להינשא לנסיך ישנוני. הרעיון משעמם אותה כל-כך, שהיא נמלטת בחללית שלו, מתוצרת מרצדס, לטיול בחלל.

שם היא נחטפת על-ידי הרשעים, שמבקשים תמורתה את כל אוויר-הכוכב. ואז מופיע הפרש הבודד, זה שמרחף במרחב בכלי מרופט הדומה לאוטובוס, אבל למעשה יכול לגבור על כל אויביו, בעזרת עוזרו הנאמן, שהוא חצי כלב, חצי אדם, וגרגרן מושלם.

במהלך המירדפים בין נסיכי-החושך (שהם העתקים לנבלים של ג'ורג' לוקאס, אבל בראי עקום) לבין הגיבור, נסיך האור, הם מגיעים, בין היתר, לכוכב מידברי וזם נפגשים ביוגורט, שאינו אלא חכם מופלא ומיניאטורי, זכר ליוהר של ג'ורג' לוקאס (אחד משני התפקידים שמגלם ברוקס עצמו בסרט).

מג ראיין ודניס קואידי: לצאת מן העור

שבהם דוהרים הרעים אחרי הטובים, הטובים אחרי הרעים, וחוזר חלילה.

הבדיחות שזורות לאורך הסרט בקצב של אחת לדקותיים לפחות, והמצבים הקומיים נוצרים מעצם העלילה.

דניס קואידי, הטייס, הוא גבר-לעניין ששותה, מתעלס ומרביץ במהירות כפולה. מארטין שורט, הוא הזבן הנבוכד, ומג ראיין היא הכתבת החתיכה שמספקת לסיפור את קורטוב הרומאטיקה ההכרחי. חכם זה לא, אבל משעשע — בהחלט כן.

שילה מקארתי: אישי ונשי

ברצינות מחרידה, מזכיר הרצאה מכובדת באוניברסיטה שכל הסטודנטים, המאזינים לה, נרדמים.

הבמאית פאטריסיה רוזמה אומנס גולשת לעיתים לסצינות בנאליות השלופות מן הארכיון הקלאסי של "שיחה בזמן הארוחה", או "הברווזון המכוער מרחם על עצמו", אבל למזלה זה לא קורה לה לעיתים קרובות. בעזרת שילה מקארתי, בתפקיד הראשי, היא מצליחה, למרות הכל, להציג סיפור רענן, שעבר והווה, מציאות ודימיון, שאיפות ואכזבות מרק-דיס בו בנועם. הצופה האינטליגנטי יגלה הכל בכוחות עצמו.

מל ברוקס: קאריקטורה בריבוע

אין צורך להסתיר את הסוף, שהרי הטובים מנצחים, הרעים נשלחים לנדוד בחלל לעולמי-עד, ותוך כדי כך, מספיק ברוקס לצריר קריקטורה של מערבונים-חלל למיניהם, של סיפורי אגדות ושל סאטירות פוליטיות.

יש רק בעיה אחת — קשה מאוד לצריר קאריקטורה של קאריקטורה. מילחמות-הכוכבים למיניהן לא נלקחו מעולם ברצינות, וקשה להפוך את הסאטירות עליהן למצחיקות יותר מן המקור. סביר שהפעם היסטורית הצחוק תהיה מתונה יותר.

בלי הרדמה

„המישמרת השניה“ לניתוחים אינה דרושה כלל ★ רשימת הממתינים לניתוח היא מנופחת בכוונה ★ אין זה אלא עוד הציבור

ש יטות חדשות עומדות לחרור לרפואה הישראלית: תחת שור אינדינוראלי (כפי שאומרים בצרפתית — טטיאטט), שור בארבע עיניו, תופעל בעוד כמה שבועות שיטה של שור קבוצתי, פומבי, גלוי. לשיטה זאת נמצא שם מרשימים מאוד — „משמרת שניה“.

לפי הסכם שנחתם בין הנהלת קור

הרנטגן, לכוח העור, למעבדות, למכור נייר הרנטגן, לחדרי ההתאוששות. מובן מאליו שאי אפשר לבצע פעילות תקינה בחדרי ניתוח באמצעות הרופאים המנתחים בלבד. יצטרכו לשלם גם למינהל ולעובדיהם (חשמי לאים, מכנסה) של בתי החולים, כדי להבטיח עבודה שוטפת של הצוותים הרפואיים.

מסתבר, איפוא, שלמעשה

תיהם של הממונים על המערכת הבריאותית הממשלתית ושל קופת החולים הוא, שגם אלה וגם אלה אינם דוברים אמת, משקרים לציבור בטעות או — דבר שאינו פחות גרוע — אולי יודעים את האמת ובכל זאת משקרים. משקרים כדי לסחוט כסף מהממשלה, משקרים כדי לסייג חוט יותר מהתקציב השנתי, ובקצופין, בסופו של דבר, לסייג

שאלתי את הר"ר עינבר כיצד יוכל להבטיח שהרופאים לא יעבירו באופן מלאכותי חולים מהמישמרת הראשונה, הכלולה במשכורת, למישמרת השניה, המהווה תוספת שנה. הר"ר עינבר: „בריוק עבור זה, כדי להשגיח ולפקח שלא יקרו דברים כאלה, אנו, המנהלים, נצטרך לעבוד קשה ולקבל תוספת למשכורת.“

בינתיים התקשר בן-שיחי עם הרופאים. זה לא אישר הפעם מה שאישר לי קודם לכן — לעיין ברשימת התורים לניתוח.

„אני מצטער“, אמר לי יורם, שאני מכיר עוד מומחה מחותנו כרמב"ם לפני כ-15 שנה.

פניתי לדובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, לא זכתי במענה. גם פניתי ישירות ללישכת מנכ"ל מישר הבריאות לא הניבה פירות. עודד גר שהציג את עצמו כעובד הלישכה, הבטיח למסור את בקשתי למנכ"ל ולקשר אותי עם הדובר, אך לשווא.

אחרי הסירובים, פניתי אישית לארבעה בתי החולים של קופת החולים ולשישה בתי חולים ממשלתיים. בכל בית חולים סירבו להיענות לבקשתי.

שוד בדלת האחורית

פתיחות ורופאי בתי החולים של קופה, יעבדו רופאים מנתחים במישרת שניה. תמורת כל ניתוח — ויהיה הקטן ביותר — יקבלו המנתחים כ-500 ש"ח. תשלום זה יינתן עבור טיפול בשכר במיפשהו, הוצאת שקרים מהגרון, הוצאת פוליסים מהאף. (הסידור אינו חל על ניתוחי לב).

ההסכם נחתם אחרי קרבות אכזריים בין רופאי הקופה והנהלתה. קרבות אלה התנהלו, כהרגלם, על גבם של החולים — שיבשים בבתיהם, שליחת חולים ממרפאות חוץ הבית, בלא טיפול ובלא בדיקה, סגירת חדרי ניתוח.

מגניבים מבעד לדלת האחורית עלויות משכורות כללית בבתיהם החולים של קופת החולים.

ולא רק של קופת החולים. אחרי חתימת ההסכם הכריזה שרת הבריאות, שושנה ארבל-אלמוזלינו, שהיא לא תתן לבצע את ההסכם עם רופאי הקופה אם לא יורשה גם לרופאים בבתי החולים הממשלתיים להפעיל מישמרת שניה בתשלום: גם פרום של מנהלי בתי החולים הממשלתיים היריע שהם ייצאו למאבק להשוואת התנאים בבתי החולים הממשלתיים לבתי החולים של קופת החולים.

„גם לנו מגיע“ — זעקו המנהלים. ומדוע לא?

חוט מהציבור.

ניסיתי לאמת את מיספרי הממתינים בתור ופניתי לדובר הקופה, דויד תגר. ביקשתי ממנו להרשות לי לעיין ברשימת התורים בכמה בתי החולים. הדובר הסכים, ואף היפנה אותי, כדוגמה, לבית החולים הערשון שבפתח תקווה.

בבית החולים הזה יש מחלקת אף-אוזן-גרון, שבראשה עומד ד"ר יובל זוהר. באחד הראיונות לעיתונות מסר

סגן מנהל בית החולים רמב"ם, הר"ר אלברט סטינגר, מסר לי שבית החולים זה העביר רשימה של 400 איש, הממתינים בתור לניתוחים.

שביתה איטלקית

מדוע סירבו כל הגורמים לאפשר מלי לעיין ברשימות?

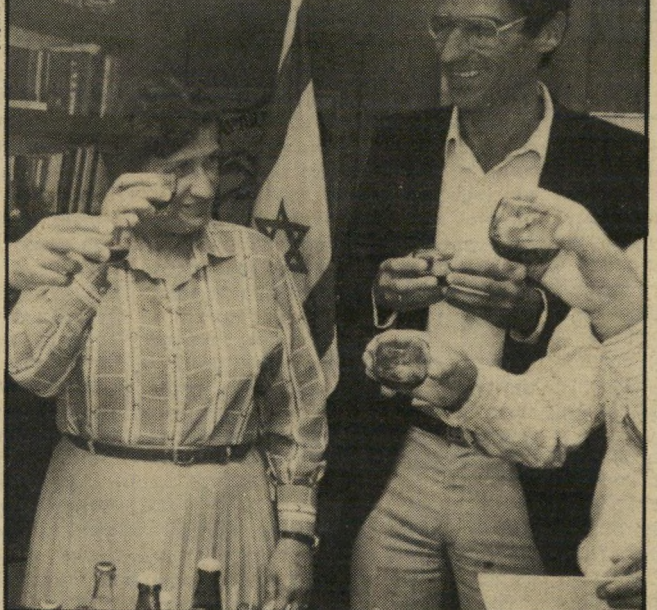
הסיבה שוב פשוטה: אילו

רב מדי.

● **על התורים לניתוח אין ביקורת מטעם הנהלת בית החולים.** משרד הבריאות וקופת החולים. רשימות מחברות הממתינים נמצאות בידהים של מנהלי המחלקות או סגניהם, ומתנהלות בצורה סגורה טינית.

● **לרופאים מנתחים אין סידור עבודה יעיל.** כולם באים לעבודה בשעות הבוקר, וחלק נכבד מהם מסתובבים במחלקות, חסרי תועלת וחסרי פעילות כירורגית. כוחם והידע שלהם אינם מנוצלים כראוי.

המנכ"ל החדש של מישר הבריאות, הפרופ' יורם לס, מוסיף דה: „מישמרת שניה זה מושג אומלל. גם במישמרת ראשונה אין תפוקה מלאה. כך, באחד מבתי החולים בדרום הארץ, התפוקה בחדרי הניתוח היא פחות מ-50%“.

שרה ארבל-אלמוזלינו ומנכ"ל לס לחיי הניתוחים שבדרך

הר"ר אליאס ויליקובסקי, הקורא לעצמו „ממלא מקום יו"ר חטיבת רופאי בתי החולים של קופת החולים“, איים, בשלב מסוים, שאם לא ייענו לדרישותיהם, „תחול אנדרלמוסיה במערכת הבריאות.“

הר"ר יורם בלשר, גם הוא ממלא מקום של יו"ר ארגון רופאי קופת חולים, הצטרף לאיומים של עמיתו ויליקובסקי, באומרו: „היגענו לקצה היכולת. ויתרנו על נקודות רבות. יש גבול לסבלנות שלנו. העיקר שיהיה הסכם“.

הנהלת הקופה, ובראשה הפרופ' חיים דורון, התנגדה נמרצות לדרישות קבוצת הרופאים, אך לבסוף נכנעה, כדי להישיר.

ארבעה פוליסים באף — משכורת חורשית נוספת לרופא א"ג. שמונה שכרים במיפשהו — שתי משכורות חורשיות נוספות לרופא מנתח.

אינני מתכוון לדרון כאן על גובה משכורתם של הרופאים. האחיות והאחיות במערכת הבריאות. איני מתכוון לדרון בשאלה עד כמה מוצדקת או לא רישתם להעלות משכורת. אך הציבור חייב לדעת עד כמה פוגע בו ההסכם שסוכם עם הרופאים על „מישמרת שניה“.

תורים מדומים

הר"ר אליאס ויליקובסקי מסר לעיתונות שמיספר הממתינים בתור לניתוחים הוא 30 אלף איש. ממר"כ קופת החולים נמסר שלא יותר מ-10 אלף איש ממתינים בתור. שושנה ארבל-אלמוזלינו מסרה שבבתי החולים הממשלתיים ממתינים בתור קרוב ל-12 אלף איש. דובר משרד הבריאות מסר — אולי בלי תיאום עם שרת — שמימתינים בתור כ-6000 איש. היכן האמת?

היה מישור בודק את רשימות הממתינים לניתוח, היה מגלה שהמיספרים הנמסרים עליידי כל הגורמים אינם אמיתיים, רחוקים מהאמת ואינם משקפים מצב נכון.

רופאים מנתחים בבתי החולים שונים מספרים שלעיתים קרובות מחפשים במחלקת חולים כדי למלא יום-ניתוח. חים. למתמחים, בתום שש-שבע שנות התמחות, חסרים ניתוחים פשוטים כדי

ראשית, כמה עובדות. יש בארץ כ-13 בתי חולים ממשלתיים — בסך הכל 6500 מיטות. במיסגרת קופת החולים הכללית יש שמונה בתי חולים, כ-4000 מיטות. מסתבר, אפוא, שמשושים (גם לפי הכרזות רשמיות) למיטה אחת בבתי החולים הממשלתיים ממתינים בערך איש אחד, ובמסגרת קופת החולים ממתינים משלושה עד שמונה אנשים לכל מיטה.

ההסבר הגיוני לפערים בהודעות

נתונים סותרים

לפי ההסכם, רופאים העובדים בבתי החולים של קופת החולים יתחילו בשעה ארבע אחרי הצהריים לערוך ניתוחים בשמסר עליידי נאמר שלצורך ביצוע התוכנית דרושים 30 מיליון ש"ח.

לצורך מה בדיוק דרוש כסף כזה? לפי הנתונים שנמסרו עליידי הנהלת הקופה, ממתינים בתור לניתוחים כ-10 אלפים חולים. אם להעביר את כולם למישימת רת השניה, ולשלם לרופאים עבורם 500 ש"ח (לכל ראש), הסכום הדרוש הוא כחמישה מיליון ש"ח. מדוע דרושים עוד 25 מיליון ש"ח?

מסתירים מהציבור שלמעשה בעיקר בות ההסכם, ייאלצו לשלם לכולם במערכת הבריאות: לאחיות, לטכנאי

סיפור אהבה אמריקאי

אמריקה בעיני מצלמתו של אנדי וורהול

אנדי וורלה (דולי פארטון)

לא, אין זה ניקרה שאחד מספריו האחרונים של אנדי וורהול, מי שקנה את מקומו בתולדות האמנות כאחד מיוצריה של אמנות המופ האמריקנית, יהיה ספר תצלומים דווקא. הדבר משקף את עליית קרנה של אמנות זו בתודעת הציבור – עלייה המשתקפת יפה גם בריבוי התערוכות והאלבומים, בהתרחבות חוגי האספנים ובמחירים המאמירים, המתחילים להתחרות באלה של ציורים. מאז הדיוקנאות הראשוניים של וורהול – דיוקנאותיהם של מרילין מונרו, ז'אקלין קנדי, אלביס פרסלי והדפס המרק של קמבל אשר הוציאו לו מוניטין מחוץ לתחומי ארצו – ועד להדפסים המאוחרים של ליינז, מינלי, דיאנה רוס, ארנולד שווארצנגר ו...דונאלד דאק (מק' דימן המצויר של ה"חבובות", אף הוא סמל לעולם הספקמבורים ספק-ילדים האמריקאי), ליוותה המצלמה את אנדי וורהול בכל אשר הלך. וכמו המיכחול והדפס והחרט שלו, אף היא מתעדת עולם שכולו פופ, ברוחו אם לא בצורתו החיצונית; כולו שופע שימחת-חיים והנאת-חיים, ראשוניות וקסם-הנושא, קסם-מראית-העין.

כאן לא תמצא זכר לאמריקה דקאדנטית, מעוותת, מיפלצתית, מיוסרת, כדרך שלא תמצא כאן אמריקה של זיקנה או של מאבקים פוליטיים ואלימות. כאן גם פריקים שבפריקים הם אורחים לכל דבר, קרואים אל המישה, והכל חדש וצעיר ומסקרן כל-כך והעולם יפה עד בלי גבול – גם כשהוא מצחיק וקצת אווילי. והגופות של הגברים והנשים יפים ואתלטיים, והמפורסמים מחייכים וזוהרים, זוהרים ומחייכים, כמו בובות בחלונות-הראווה שאותם אהב כל-כך לצלם.

ואין כאן שמץ זדון אירופי או יהודי או של כל תרבות עתיקת-יומין, פרי היסטוריה ארוכה מדי. ואין כאן שום יומרות צילומיות ושום פעולות טכניים, ואין חיפוש מכון של אווירה ואין מלאנוכליה-באפור או סימ-מוניות-בכחול. אמריקה של וורהול, כמנהג כדיסנילנד, אינה מציגה לעצמה ולנו שום

שאלות, אינה באה אלינו בשום תביעות, ורק טיפיש יציג לעצמו שאלות ותביעות בדיסנילנד. ואין כאן חשיבות עצמית מנו-פחת ואין רחמים עצמיים ואין הבלטה מופ-רית של האני, גם לא באמצעות הפגנת-הכישורים והמיומנויות.

אילו הכיר האמן שלפנינו את סיסמתו של בנימין זאב הרצל, ודאי היה הופכה על ראשה: "אם תרצו – זו רק אגדה." אבל איזו אגדה משגעת, פופית, פופאית. לא סיפור למשכילים, לא מיט למשוררים, לא מיקסס לחיזיונות ולמתקני-עולם. ואיזה צרי לנפש השבעה את הבעיות ואת סימני השאלה.

אם תרצו – זו רק אגדה. כך גם הצילום שבו בחר לעטיפת סיפורו: אנדרטת החירות כשהיא מוקפת פיגומים – תמיד צריך לתקן ולשפץ משהו, במנוע המכונית, בחללית אבל גם באנדרטה. והנה, כבמטה-קסמים, דונאלד דאק, הופכת האנדרטה הפאתטית, הדרמאטית, לסמל פופי לשעה, מעין מוסיאון-פומפידו-של החירות, על כל פיגומיו וצינורותיו.

"בטי דיוויס תמיד לא סבלה אותי אבל היא עדיין השחקנית הגדולה בעולם"

אבל וורהול לעולם אינו פשטני כמו שהוא נראה ורוצה להיראות. נכון, החיים הם מישחק, ומותר לשחק בו גם את האנדרטה הרצינית שאת בשורתה הוא – בן-מהגרים – מאמץ בכל לב ומכל הלב. אבל בעצם צילום מעשה-השיפוף הוא לא רק מגלה שלכל גברת יש גם אדרת, אלא גם מתעד את החוב שההווה, כל הווה, חייב לעבר ולא פחות מזה – לעתיד. מפני שפופ – וורהול עצמו אולי לא היה מסכים לניסוח זה – הוא תמיד ובכל לגילוליו תודעת הווה שהוא תמיד גם העבר של העתיד. בסופו של דבר – והביטוי "בסופו של דבר" מדויק כאן – אין הווה אחר.

מכאן ואילך – כל התצלומים, כל הטכ-סטם – השנונים, המשעשעים, החדורים כוח-הסתכלות שאינו נופל מזה של המצלמה שלו – של וורהול, אמן גדול שמת בטרם מלאו לו 57 שנים.

נתן זך

לכל אחד אמריקה שלו, ובנוסף לה – רסיסי אמריקה רימיונית, שהוא סבור שהיא מצויה שם בחוץ בלי שהוא רואה אותה. כשהייתי קטן, לא יצאתי את פנסילבניה והיו לי דימויות על דברים שחשבתי שהם קורים במערב התיכון, או למטה בדרום, או בטקסאס, דברים שהרגשתי שאני מחמיץ. אבל אדם יכול רק לחיות את חייו במקום אחד ובזמן אחד. וחידד שך, בעת שהם קורים לך, אין להם אווירה עד שהם הופכים לזיכרון. ולכן הפינות הדימויות של אמריקה נראות כל-כך טעונות אווירה, מפני שאתה צירפת אותן אחת לאחת מתוך סצינות בטרסטי ומתוך מוסיקה ומשורות מתוך ספרים. ואתה חי באמריקה-חלום שלך שאותה תפרת לעצמך לפי מידה מתערובת של אמונות ושמואל ורגשות, לא פחות משאתה חי באמריקה המציאותית המקיפה אותך. אבל מה שקרה לסלווייה בעשור האחרון קיפח הרבה מהמיסותרין של אותם חלקים של אמריקה

שבהם אינך מרבה לבקר, או באלה שאותם לא תראה לעולם. עכשיו, עם כבלים וצלחות-לוויינים, הכל מוצג לראווה לעיני כולם בכל יום. אנשים בחוות ובמקשים יכולים להדליק את הטלוויזיה ולראות את המועדונים של ניו יורק, והאנשים במועדונים של ניו יורק יכולים להדליק את הטלוויזיה ולראות איד העשב צומח בשדות שבכפרים. אולי כל הכיסוי הנרחב הזה של כל דבר גורם לאנשים שיהיו מרוצים יותר להיות במקום שבו הם נמצאים (וזאת, בכל אופן, השפעתו עלי), מפני שכיום המיסותרין והרומאנטיקה של המקומות הרחוקים כמעט נעלמו. אני משער שההשפעה יכולה גם להיות הפוכה: הכל תלוי באדם ואין שהולך לו ומה שהוא חש בנוגע לחייו. אני טיפוס שהיה מרוצה לא ללכת לשום מקום, כל זמן שארע בדיוק מה קורה במקומות שבהם אינני נמצא. אני טיפוס שהיה נהנה לשבת בבית ולראות כל מסיבה שאני מוזמן אליה על מסך בחדר-השינה שלי.

המון רעיונות טובים פשוט נעלמים. כמו שבשנות ה-60 דיברו הכל על צורת-חיים חדשה, שבה כל כוח-העבודה יחולק לשלוש מישמרות בנות שמונה שעות כל אחת. כדי למנוע את הרחיסות ולהקל על התנועה. ואז אמריקה היתה עובדת 24 שעות ביממה ולא הולכת לישון לעולם. וכל אחד היה יכול לבחור לעצמו את שעות העבודה הנוחות לו. עכשיו איש כבר אינו מדבר על כך.

"כל אחד צריך איזה שריר שבו יוכל להתפאר"

אחד הדברים הגדולים במטרופולינים אמריקניים כיום הוא לא שיש בהם כל-כך הרבה כסף, אלא שיש בהם כל-כך הרבה סיגנון – אתה יכול למעשה להיכנס לכל מקום בחינם. מסיבות בחינם, משקאות בחינם, אוכל בחינם – אתה צריך רק לדעת מהי צורת-ההתנהגות הנכונה, מה הם הבגדים הנכונים, ולהיות נקי. הדבר האחרון הוא החשוב ביותר. אבל האנשים הזקוקים ביותר לאור תה הכנסת-אורחים חינם – בניבליהבית המתגוררים ברחובות – דווקא הם אינם עומדים ככל התנאים האלה. למעשה, הם נתונים במעגל-קסמים רע, כי ככל שהם נמצאים יותר זמן ברחובות, הם נעשים מטורפים ומלוכלכים יותר.

להסתכל בחלונות-הראווה היא צורת בידור נפלאה. כי אתה יכול לראות את כל הדברים האלה ולשמוח באמת על כך שהם לא נמצאים בביתך וממלאים את כל הארונות והמגירות שלך. ואם אין לך הרבה כסף, ואם אתה מדוכא למראה כל הדברים שנרמז לך שאתה רוצה, פשוט קום ולך לאזורי-המכירה הטיטוניים שבהם מכריו השלטים: "אין מכירה קימעונית", נסה לקנות שם משהו וחפה עד שישליכו אותך החוצה.

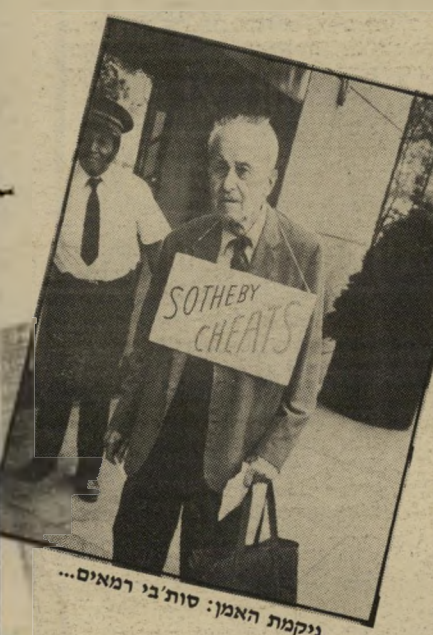
קניית דבר באמריקה של ימינו היא באמת דבר שלא ייאמן. נניח שאתה צמא. האם אתה רוצה קוקה-קולה, קולה דיאטטית, Tab, קולה נטולת קפאין, קולה דיאטטית נטולת קפאין, פפסי, פפסי דיאטט, פפסי קל, פפסי בהיר, פפסי שאין בו פפסי, בירה טבעונית, Royal Crown, קולה, רויאל קראון דיאטט, פפסי בלי קפאין, ר"ר פפר, ר"ר פפר בלי סוכר, פפסקה, מיסטר פיב, Seven-Up, סבדאפ דיאטט, מיץ תפוחים, אשכוליות, תפוחים, מים מינרליים, ג'ינג'ר איל, טוניק, מי ולצר, ידיו או סודה מוקצפת? אתה רוצה אננס,

פאפאיה, גויאבה, אפרסק, תפוח-עץ, תפוח-זהב, אשכוליות, תות-שדה, אשכוליות בטעם תות, אשכוליות ורודה? אתה רוצה את זה מבקבוק, פחית או סחוט במקום, עם או בלי גז, ואולי תבחר באחד מבין חמישים סוגי משקאות המאלץ, עשרים סוגי המילק-שיק והפרוט-שיק (שיקפירות)?

אין עוד ארץ בעולם שאהבת את ה"עכשיו" כמו אמריקה. אני מתאר לעצמי שכל-כך הרבה דברים קורים היום שאנחנו רק מסוגלים להסתכל, לדבר ולחשוב עליהם. אין לנו זמן לחשוב על העבר, ואין לנו כוח לחשוב על העתיד; אנחנו עסוקים כל-כך, אנחנו מסוגלים לחשוב רק: עכשיו!

אם אינך מאמין, הבט באחד המגאזינים האמריקאיים הגדולים, שבהם כל הדברים המרת-קים ביותר הם הדברים החדשים ביותר – הספר שיצא עכשיו ממכש-ההרפוס, הסרט שעכשיו התחיל לרוץ, התקליט האחרון. זה מגיע לירי כך שאנחנו מתקשים לזכור מה הופיע קודם במרוצה הבהולה שלנו לסנסציה החדשה, החדשה יותר. כך הוא גם בסיפורים על אנשים, בייחוד אנשים מפורסמים. תמיד יש איזה מרכיב קטן של עצב – המאבק הקשה, הברוטאלי בדרך לצמרת. יש טיפ-טיפה של תיקויות לעתיד, שבהן מרברים המפורסמים על מה שהם מתכוונים עוד לעשות. אבל החרשות האמיתיות, הגדולות, כולן קשורות לעכשיו. מה הם עושים עכשיו, ברגע זה, איפה הם חיים ברגע זה, את מי הם אוהבים ברגע זה. וברגע שהעכשיו שלהם מנוסח ומסוכם במילים – עוברים לאדם אחר... ולעכשיו אחר.

איש לא יגלה לך לעולם שחלקים ממה שמי כונה "הצלחה" אינם נפלאים כל-כך, או ש"ההצלחה ביוליה" שנפלה בחלקך דרשה 20

ניקמת האמן: סוטי בי רמאים...

שנות עבודת-פרך, או משישו שנראה כלפי חוץ מצליח – מתאמץ בתוכו פנימה להתגבר על בעיות נוראות. בעצם איננו מקבלים מן התיקשורת את הסיפור המלא של שום דבר. כל המודלים שלנו, גיבורי-התרבות, האנשים שאנחנו מעריצים – הם תצאי בני-אדם. אמצעי התיקשורת מסוגלים להפוך כל אדם לחצי-אדם ואף לשכנע בני-אדם אחרים שכדאי גם להם לנסות ולהפוך לחצאי בני-אדם.

לעיתונאים ולצלמים המתמקדים באנשים מפורסמים יש חיים לא-קלים. עליהם לזהות מייד את כל הכוכבים החדשים האלה ברגע שבו הם רואים אותם לנגד עיניהם בחיים. כך שכאשר אתה רואה את הצלמים והכתבים במועדוני-הילי לה ובמיסערדות ובהופעות-הכוכרה של סרטים, אתה מסוגל לנחש מה עובר באותו רגע במוחם – האם זה היה מישוה שהיית צריך לזהות? מי זה בעצם? מרדף ההוא מצלם אותו/אותה? לפני כמה זמן שאלה אותי נערה שפגשתי, אם היכרתי את ג'ון מנספילד. אמרתי לו: "כן, היכרתי את ג'ון". ואחרי-כך חשבת, "מרדף אני משקר? הרי לא פגשתי בה בחיי". אבל קראתי את כל הספרים והמאמרים האלה עליה ולא רציתי לאכזב את הצעירה הזאת שופעת-החמיקים, מפני שידעתי שהיא תתרגש הרבה יותר אם תחשוב שהיא מדברת עם מישהו שהכיר את אלייתה הגדולה ביותר. אני חושב שאנשים מפורסמים מסוגלים להיות

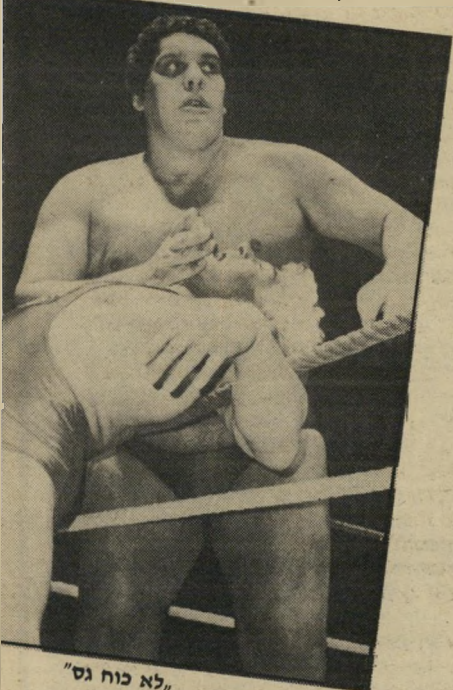
כשאתה מסתכל לראשונה בהתאבקות מיק צועית בטלוויזיה, נדמה לך שאתה רואה גילויים של כוח גס שמאחוריו אין שום מחשבה. אבל אז אתה מסתכל עוד כמה פעמים, או שאתה הולך לתחרות של התגוששות ויושב קרוב לזירה, ואז אתה רואה את כל המאמצים שהמתאבקים האלה משקיעים בהשגת איזה שם לאידיגיל או תיל-כושט מיוחדת, את כל העבודה הגופנית, פתאום אתה נוכח לדעת איזה ספורטאים מיקצועיים הם, ואיזה מאמץ הם צריכים להשקיע כדי לייצג מה שנראה כלפי חוץ ככוח גס ומטומטם. כדאי

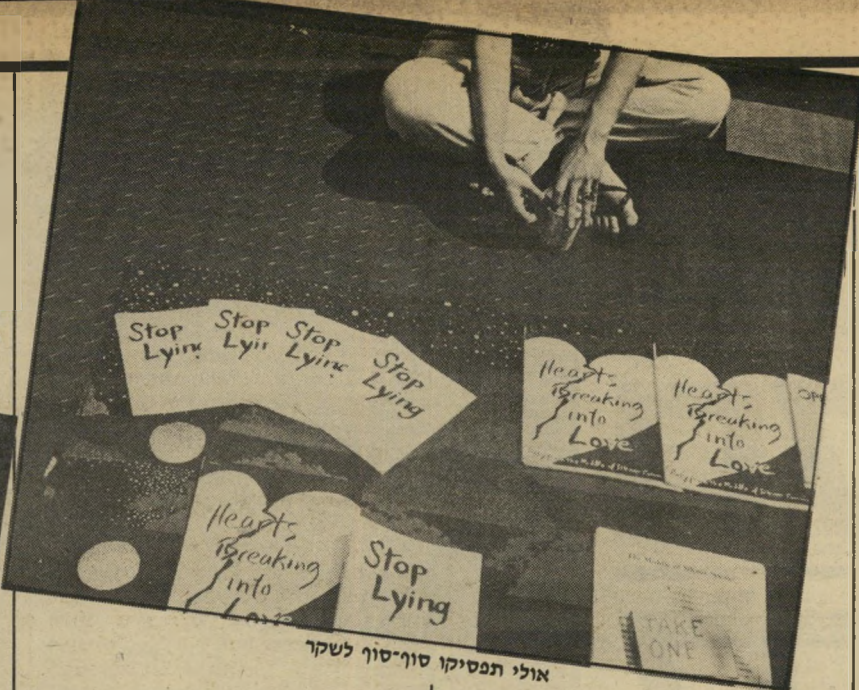
קצת "פריקי" אבל גם זה הולך

לצפות בהם בטלוויזיה רק בשביל לשמוע את כל השמות המשונים האלה — כמו "סופת גורילה" או "ברוטוס קציצת-כשר" או "מיסטר וונדרפול" ו"סארג'נט רצח".

במהלך מערכות-הבחירות של 1984 שמעתי סיסמה שחשתי שהיא טובה באמת: "לא כולנו יכולים להיות מהגרסיי-מחשבים". אחרי הבחירות, שוב לא השמיע אותה איש. לפני כמה זמן הסתובבתי במרכז-רוקפלר וחשתי על כך. אני אוהב את האמנות שנוצרה בימי "תוכנית האמנות הפרדלית" של הנשיא רונלדט בשנות השלושים. האנשים הגדולים והחזקים עם שרירי העבודה שלהם והוועה. ואז חשתי לעצמי, כיצד ייראו ציורי-הקיר של פועלים בני ימינו? אומרים שהפכנו כיום לכלכלה של שירותים — שיש הרבה יותר אנשים שמוכרים המבורגרים מאשר כאלה שמיצרים פלדה ודברים כאלה. אז האם יציגו ציורי-הקיר הענקיים של ימינו אנשים יושבים ליד מסופי-מחשבים ואנשים שמוכרים לך טוגנים? האם קיימת בכלל דרך להביא דברים כאלה ליד כי שיראו והואיים?

לא כוח גס

אולי תפסיקו סוף-סוף לשקר

הולך לדיסנילנד ורואה את כל הבתים הפלאסיים האלה על גבי קביים ובאוויר, ואת הרהיטים הבנויים אל תוך הריצפה והקירות הניתנים להזזה, כך שכל אדם יוכל לשנות את ביתו בכל יום אם ירצה בכך, ואת החרירים המנקים את עצמם בידי רובוטים שואבי-אבק. ובטלוויזיה היו אומי רים שתוך זמן קצר נחקרו כולנו את החלל-החיצון ואתה חייכת בקוצר-רוח ליום שבו ישאלו מי רוצה לטוס למאדים. כל שנה היתה תגלית מדעית חדשה, המצאה חדשה, וכל אחד חשב שהעתיד יהיה אפילו יותר נפלא מאשר ההווה. היום נראה כאילו לאיש אין עוד תקוות גדולות לגבי העתיד. דומה כי כולם חושבים שהעיתיד יהיה בדיוק כמו עכשיו, ורק גרוע יותר. אבל מי קובע שרעיון כזה ריאליסטי יותר מחלומות על רובוטים?

קראתי שכל הצעירים היום הם באמת שמרנים, ושמאמריקה עברה שוב תפנית גמורה, וכל תלמידי בית-הספר התיכון הולכים בתיספורת קצרה ויוצאים עם נערת מבלי לשכב איתן. אולי זה דבר טוב. המטוטלת הרחיקה לכת בקוטב שכנגד ועכשיו היא חוזרת קצת לצורך איוון. אבל אז אתה קורא על כוכב הרוק הפופולארי באמת הנושך את ראשיהן של תרנגולות חיות על הבמה.

פעם נהגנו לאפשר לכל מי שרצה בכך לבוא לאמריקה, מפני שנוקקנו להם בשביל לבנות את גורדי-השחקים ומסילות-הברזל ולעשות את כל העבודות המלוכלכות שאנשים שכבר היו פה לא רצו לעשות. עכשיו אומרים שבגלל האבטלה אסור להכניס לכאן שום אדם נוסף, ושנאנחנו צריכים לסלק מכאן כל מי שלא הגיע לכאן באופן חוקי לגמרי.

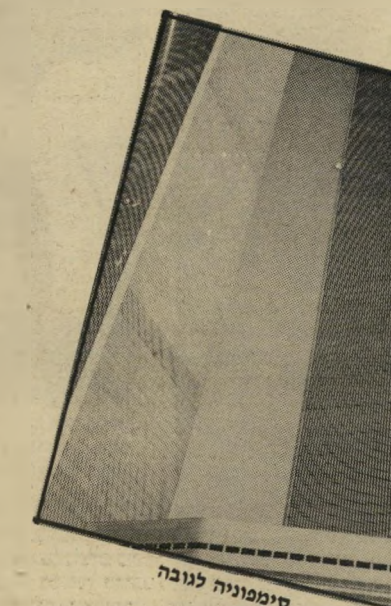
האמת היא שכולנו באנו לכאן מאיזה מקום אחר, וכל מי שרוצה לחיות באמריקה ומוכן לקבל עליו את חוקיה צריך לאפשר לו לבוא הנה, ואין דבר כזה כמו להיות יותר או פחות אמריקני, רק אמריקני סתם.

כשנוריתי, עברו שני קליעים דרך הקיבה שלי, הכבד, הטחול, הוושט, הריאה השמאלית והריאה הימנית. הרופאים וכל אחד אחר, כולל אני עצמי, היו בטוחים שאני עומד למות, ולכן כולנו התכוננו, ובסוף בכל זאת זה לא קרה. אבל תמיד איחלתי לעצמי שהייתי מת אז, וגם היום אני מצטער על שלא מתתי אז, מפני שכך הייתי יכול להיפטר מכל העניין.

המוות הוא הדבר המכבד ביותר שעלול לקרות לך, מכיוון שמישהו צריך לטפל בכל הפרטים שלך. אתה מת ומישהו צריך לטפל בגופך, לעי שות את הסידורים לקבורה, לבחור בארון ובטקס האשכבה ובכית-הקברות ובנגדים שאותם תלבש, והוא צריך גם להביא מישהו שיסגנו אותך ויאפר אותך כמו שצריך. ואתה היית רוצה לעזור להם, ועוד יותר מזה, היית רוצה לעשות את כל העניין בעצמך, אבל אתה מת או אתה לא מסוגל. הסתכל על עצמך — את כל חייך הוצאת בניסיון להרוויח מספיק כסף כדי שלא תצטרך להטריד אף אחד בבעיות שלך, ובסוף אתה מטיל את הבעיה הגדולה ביותר על מישהו אחר. בושא וחרפה! תמיד חשבתי שאני רוצה שהמצבה שלי עצמי תהיה חלקה, בלי שום כתובת. לא מיכתם ולא שם.

אבל בעצם הייתי רוצה במילה אחת — "סיפור-דברים".

היבשת בניו-יורק בסטישן-גוגו, יחד עם חברים וחברות. אלה היו ימים יפים לחצות בהם את אמריקה — לפני זה מעולם לא הייתי מערבה לפנסילבניה על פני הקרקע. הנערות לבשו סוודרים עשויי צמר-קאשמיר עם חצאיות ישרות קו וצמודות, בסיגנון שנות החמישים. אז עוד היה פער של עד שלוש שנים בין הופעתה של אופנה חדשה בניו-יורק לבין הופעתה בשאר חלקי אמריקה. עד סוף שנות ה-60 — במידה רבה בהשפעת אמצעי-התיקשורת — הפער הזה כמעט נסגר. ככל שנסענו יותר מערבה, הכל נראה בעינינו יותר פופ. פתאום הירגשנו כולנו הרגשה של שייכות. בשבילנו זו היתה האמנות החדשה. אחרי שחווית פעם פופ לא יכולת עוד לראות שלט

סימפוזיה לנובה

באור הישן. אחרי שחשבת פופ — שוב לא יכולת לעולם לראות את אמריקה בצורה הקודמת. ברגע שאתה שם תוותר על משהו עשית צעד — אני מתכוון, אינך יכול לחזור ולראות אותו בלי התווית. ראינו אז את העתיד לנגד עינינו וידענו בלי צל של ספק שאנחנו רואים אותו. אני ראיתי אנשים המסתובבים כבר בתוכי מבלי להיות מודעים לכך, מפני שהם עוד חשבו במחשבת גים של העבר. אבל כל מה שהיה עליך לעשות היה לדעת שאתה כבר בעתיד, וזה גם מה שהציב אותך שם.

המיסטרין חלף אבל הפלא רק התחיל. בפעם האחרונה שהייתי בלוס-אנג'לס, כשהי לכת לי ברחוב, איש לא שם לב אלי כאילו הייתי בלתי-נראה. אבל כשנסעתי במכונית, אנשים התחילו לצפור ולנופף בידיהם ולשלוח לי נשיקות באוויר, ואפילו עצרו את מכוניתיהם כדי לבקש אוטוגראף. כי הם היו רגילים לראות אנשים מפורסמים במכוניות, ומעולם לא בגופם ולא ברגל.

דבר אחד שאני מרגיש בחסרונו הוא הזמן שבו היו לאמריקה חלומות גדולים על העתיד. היית

השקרנים הגדולים ביותר בשטח זה, מפני שכמי עט אי-אפשר לסתור אותם. מי יטיל ספק בדברי אם אומר שפגשתי בג'ון מנספילד באיזה בוטיק או במדיסון אונזי כשהיה קונה לעצמה זוג מכנסים-קאפרי מוזהבים ויפהיים?

הדבר המשעשע בתהילה הוא שזו אינה באה בדרך-כלל לאלה הרודפים אחריה. אפילו היום, כשבכל רגע מופיע לו מפורסם חדש, אתה חייב עדיין להיות מפורסם בשל משהו, ולעבוד על המשהו הזה כל הזמן. אלה המבילים את כל זמנם במחשבה על סוכני-פירסומת ועל קבלת כיסוי בעיתונים, אינם מבילים די זמן בעבודה על המשהו הזה, ולכן לא יישארו מפורסמים לאורך זמן. בשנות ה-60 הוזמנת פעם לנשף-מסיכות של טרומן קאפוט (הסופר ואיש-החברה, נפטר) באור לגמרי. מימי לא ראיתי עוד כזה של מפורסמים. וחשבתי לעצמי — הנה אתה מגיע למקום שבו אתה מוזמן לנשף-הנשפים — למסיבה שאנשים בכל רחבי העולם היו מנסים, וגם ניסו גואשות להיות מוזמנים אליה — ואפילו זה לא מבטיח לך שלא תרגיש כמו לא-יוצלת גמור. ואני שואל את עצמי, האם יש אדם שהגיע למצב שבו שום דבר ושום אדם אינם מסוגלים עוד להפחיד אותו. וחשבתי — האם נשיא ארצות-הברית אינו חש אי-פעם שהוא כעצם לא במקומו או לא ראוי לתפקידו? ומה בדבר ליו טיילור או פאבלו פיקאסו? או מלכת-ברזילניה? האם הם תמיד מרגישים עצמם שווים-ערך לכל אדם שהם פוגשים?

לכלי-כך הרבה אנשים יש כיום גופות נפלאים עד שהרכיכות הבשרנית של "אשרי יושבי בני תך" שפעם, בעבר, נראתה נורמאלית נראית היום גרוע באמת. אין באמריקה מקום שאתה מסוגל ללכת אליו מבלי לפגוש בו נערים ונערות וגבי רים ונשים הנראים כאילו היו אתלטים מקצועיים כל ימי-חייהם. כל אחד רץ ורוכב על אופניים ועוסק בהתעמלות ושוחה או גולש במגלשיים וכולי וכולי. כך שאם אתה רק עובר במישרך שלך ואחר-כך שותה כמה כוסיות והולך הביתה לראות

חברת השמץ

טלוויזיה, כמו שכולם נהגו פעם לעשות, אתה במיעוט ובהשוואה לאחרים — סופך שתיראה נורא. שרירים זה דבר גדול. לכל אדם צריך שיהיה לפחות אחד שבו הוא מסוגל להתפאר. אני עובר על זה כל היום, ובהתחלה גם ניסיתי כמה זמן להשיג איוו "מגדרות" (מונח אופנתי לציון קוויי חיטוב חדים, נטולי-שומן). אבל זה לא כללי-הלק אצלי. היום יש לי שריר אחד שמופיע, ואחרי כך נראה שהוא נעלם, אבל הוא שוב חוזר כעבור זמן (האם הוא מתכוון למה שאני חושב שהוא מתכוון? — ג.ו.).

לתערוכה השנייה שלי בגלריה בלוס-אנג'לס — תערוכת לי-אבלים (1963) — חציתי את

היא צריכה להיות מופנית לבגד, ולהיות מופעלת 24 שעות ביממה. **קווים וקומפוזיציה** — תצוגת הקווים היא שתכריע אם התצוגה בחלון היא יעילה. הקווים (תנוחת בוכות-התצוגה) מעבירים מסרים שרבים נים: קו מאונך מעניק גובה, וחזק. קו מאוזן נותן רוחב, אלגנטיות, שלווה, נינוחות. קו עגול נותן ררך ואצילות. קו אלכסוני מסמל כוח ותנועה.

כמו עיתונים המדפיסים את החדשנות הטרייה בעמוד הראשון, כך גם חלון-הראווה צריך להציג מוצרים חדשים ומעניינים שימשכו את העין. ליצירת תצוגה מושכת ישנן כמה תחבולות: **צבע** — האטרקציה הגדולה. הדבר הראשון שכולט לעין. ישנם צבעים הגורמים למתבונן להרגיש בחום. ישנם כאלו הגורמים לתחושה

חלון לראווה

הקומפוזיציה תלויה בצבעים, קווים ואיזון בין כל היסודות המוצגים בחלון. **הומור** — ג'קט-ערב אלגנטי בתוך ספת נעלי-ספורט יעלו חיוך על-פני הלקוח הפוטנציאלי, ומצבירו טוב עשוי תמיד להשפיע על המכירה. **בוכות** — בוכות-התצוגה מתפ"קרת כמוכרת שקטה. היא תעמוד

של קור, ריחוק ומצבירו קורר. כמוכן שכל אחד מגיב לצבעים בצורה שונה. לא ניתן להשביע את רצון כולם; אך בכל זאת אפשר להשביע את רצון הרוב עלידי שימוש נכון בצבעים. **תאורה** — צבע הוא חסר-משמעות, כשהוא לא מלווה בתאורה הנכונה. התאורה מבליטה את המוצר.

זה לא זה חלון-ראווה צריך לקדם את מוצרי-החנות. זה נחמד לקשט את החלון בעציצים, אבל לא על חשבון קומפוזיציה

נכונה. בקושי רואים כאן את הבגד, הבובה מיושנת, וחנות כמו „פולגת“ בהחלט יכולה להרשות לעצמה חלון יפה יותר, שיעוצב בידי אנשי-מיקצוע.

לחלון-הראווה של חנות יש כוח-השפעה אדיר על העוברים ושבים שברחוב. החלון משמש לא רק כלי-מכירה, אלא מבטא גם את תוכן וזהות החנות. האם לחנות יש אופי מקורי? מעניין? טעם טוב? נטיה לפיקנטיות או לפרובוקטיביות? האם החנות ייחודית? שמרנית? החלון משרר לצרכן את התשובות. לחלון-ראווה יש בין שלוש עד שמונה שניות כדי למשוך תשומת-לב וליצור רצון לקנות. אנשים מסתכלים על בגד בחלון ואומרים לעצמם: „אם הבובה בחלון נראית כל-כך יפה, מדוע שאני לא אראה כמותה?“ ישנם שני סוגים של חלונות-ראווה. חלון סגור, אשר מחיצה מפרידה בינו לבין החנות. ואו יתרכו העובר ברחוב רק כמה שיראה בחלון. והחלון הפתוח שדרכו ניתן לראות את הנעשה בחנות. קומפוזיציה של ניגודים יוצרת תחרות על תשומת-ליבם של הצרכנים.

יותר טוב חלון באווירת אקשן ותנועה. הקומפוזיציה תוכננה בקפדנות. שימוש בבוכות אבסטרקטיות, מפוסלות, נותן תחושה עכשווית. עיצוב חלון-הראווה: גידי לוי, עבור „גולף“.

מצויין! החלון מצליח גם להעביר את אופי החנות — בגדים לצעירי רים ברוחם — וגם ליצור מראה המשך את העין. השלט, המורה על מכירה, אינו גורע מהאסתטיקה של החלון. „בוי“ בלונדון.

PROP. PERFECT IN (מדוע השימוש בשמות לועזיים?), מצדה. נוטקס. וחגניות רבות נוספות נראות כאילו סודרו באקראי, ללא תיכנון או ללא מחשבה תחילה. רוב הפיאות על ראשן של הבובות, נראות כאילו לא נגעו בהן שנים (דוגמה בולטת בפולנח). לבובות חסרות געליים, ואם כבר יש, אז סנדלים בתוספת ביגדיי חורף (שוב, פולנח).

מעניין מי ילך בחורף בסנדלים לבן, נות, ביגדיי צמר ומעילים. חשוב מאוד ליצור תמונה ריאליסטית שתעביר אווירה של עונה מסוימת. ברוב

ה א ס ל א מגיע לציבור חלונות דאווה ימים ומושכים?

המיקרים הבובות מיושנות ומאוד לא עכשוויות. הבגדים נראים מרושלים, ללא שום איזון. בחנויות מעטות בלבד ניתן לראות חלונות יפים ומעניינים. חנויות אלו מחזיקות צוותים מיקצו עיים, או אנשים מוסמכים המתכננים עבורם את החלון, והן אכן — נראות כאילו נלקחו מרחובות אירופים. חלונות מיקצועיים נמצאים במשבר לצרכן. שם תמיד מופיע סיפור בחלון. טובה'לה משתמשת במינימליזם ויוצרת דרמה בחלון, גם מודאדא (ככירה מדרינה) ונוסף יוצרים חלונות מעניינים. בחנויות אלו אין עומס, יש תיכנון מדויק לכל פריט, אין דבר מיותר.

החלון צריך להזמין את העוברים ברחוב אל החנות. התצוגה צריכה להיות מושכת מספיק אך לא חזקה מדי בכדי לא להפחיד את הקונה.

פפים נותנים תחושה של חיים, כאילו הבגדים אכן לבושים והם בתנועה.

אם משתמשים בכל התחבולות ניתן ליצור תצוגה דראמטית בחלון ובכך לקשט את הרחוב ולהפוך טיול בו למאורע. נשאלת השאלה מה מכל המוזכר כאן נראה בחלונות-הראווה בארץ, או נכון יותר ברחובותיה של תל-אביב?

הבעיה העיקרית ברוב החנויות היא

במשך שעות ארוכות, באותו מקום, באותה תנוחה, תמיד תחיר, תראה רעננה ונעימה, היא לא מעלה או מורידה במשקל, אינה מצטננת ואינה סובלת מכאביראש, לא שואלת מתי אפשר כבר לעזוב, ובודאי שאין צורך להעלות לה את שכר-העבודה. יש לתת לה תשומת-לב וטיפול כדי שלא תתבלה מדי. לפעמים יש להחליף אותה, כדי שלא תהיה היכרות קרובה מדי בינה לבין הלקוח, היכרות שיכולה

OH, BOY! כל האלמנטים הנכונים של חלון-ראווה נמ צאים בחלון זה — צבעים מושכים ומנוגדים, תאורה מתאימה, קומפוזיציה מעניינת, איזון והומור. „בוי“ בלונדון.

בעיית התאורה. בארץ נהוג להרליק את התאורה בחלונות-הראווה רק בשעות אחרי-הצהריים. במשך היום החלונות הם אפורים ומשקפים את הנעשה ברחוב — מכוניות, עוברים ושבים וצלליות של עצים. מרקוזה וחלון בשיפוע יכולים לעזור לפתור בעיה זו. בעיה נוספת היא קומפוזיציה משעממת הנבלעת בתוך החנות.

חנויות נחמדות כמו BODY

להוריד מהעניין שיגלה בחלון. מכיוון שהבובה היא כחזקת מוכרת יש להציגה לבושה בטוביטעם, כדי שתסקרן ותמשוך את העין. ישנן שיטות אחרות להצגת בגדים. שיטה אחת דוגלת בהנחת הבגדים על הריצפה או על אביזרים שונים. שיטה אחרת היא תצוגת בגדים תלויים, מעופפים. בשיטה זו הבגדים מחוזקים עליידי חוטים דקים המחוברים למכ פלת, לשרוול וכדומה. הבגדים המערי

יש סיפור מגישה עם מחזר מצריכה בחירה קפדנית של כל פריט. החלון פרובוקטיבי במיקצת, אך יש בו איזון — שימוש נכון בקווים (תנוחת הבובות), מיספר הפריטים המוצגים והצבע, הקומפוזיציה עובדת. שלט המכירה לא מסתיר העיקר. „המשבר לצרכן“.

דיזנאוף שימוש מצויין במינימליזם היוצר בחלון דראמה. הבובה מציגה את אופי הח- נות, ובצד מופיעים פריטים חשובים אחרים. „טובה'לה“.

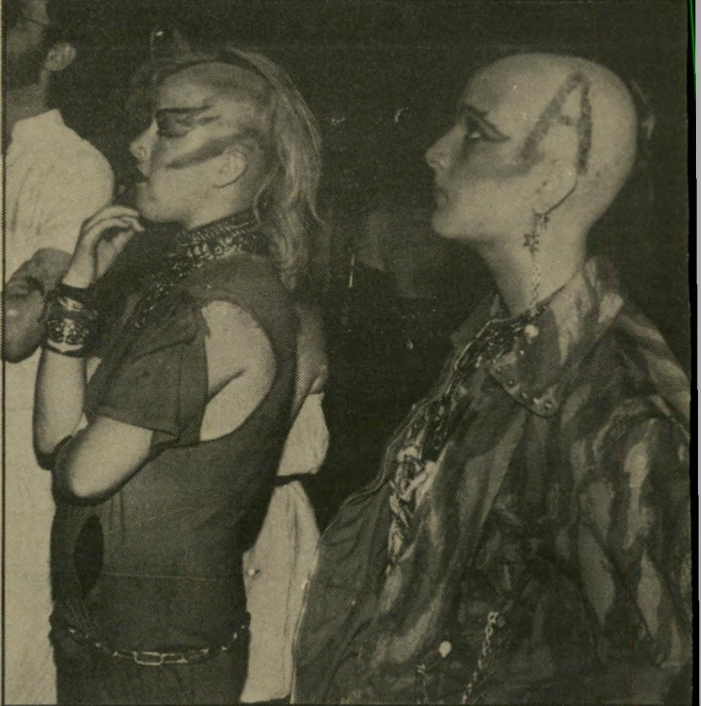
לונדון הבובה נשענת על החלון, כאילו צופה במת- רחש. זה נותן תחושה של פעילות, השתתפות ותצוגה יעילה. ההשתקפות מפריעה לראות את הפריטים.

כיכר המדינה מראה דראמטי הנוצר בעזרת מחיצה ה- מפרידה בין החנות והחלון. בכדי להשלים את האווירה חסרות בובה אומנתית ונעליים אלגנטיות. „מודאדה“.

היא נמשה את הדת

והצטרפה אל הפאנקיסטים

עכשיו היא אומרת שלום גם להם

כשמיטיים היום בשלומית צור, נערה חנינית הלושט ג'ינס וס' וודר פשוט, פניה נקיות מאיפור ושיע' רה החלק מסודר בתיספורת שמרנית, אי אפשר למצוא שום סימן למה שהי' תה לפני זמן לא רב: פאנקיסטית בלב ובנפש. כזו המבלה במקומות הבלויי שלהם, המוכרת והאהודה במיבצר הפאנקיסטים, מועדון פנוני, לובשת בגדים שחורים בלבד, נועצת סיכות ביטחון בכל מקום אפשרי, עונדת המון שרשראות כבדות, מאופרת חזק, שיערה נפוח וצבוע בשלל ציבעי הקשת, וגם מתנהגת כהתאם.

שלומית היפנתה עורף לעולם הפאנק, שבו חיתה. עכשיו היא עומרת על סף גיוסה לצה"ל.

המעבר הראשון מהפאנק לחיים רגילים לא היה השינוי הקיצוני הראי' שון בחייה. קדם לו שינוי אחר, גדול בהרבה: אל הפאנק היא הגיעה ממקום רחוק ממנו, אולי הרחק ביותר האפי' שרי. היא היתה נערה דתית, למדה בבית דתי, האמינה כנוראיעולם וקיי' מה תרי"ג מציאות, ככתבן וכלשונן. המישפחה שלי היתה מסורתית.

המוות גרם לי להלם, וכשישבתי שיבעה התחילו לצוץ השאלות. אז זה היה בעיקר על העניין של צדיק ורע לו, רשע וטוב לו. לא הבנתי איך יכול להיות דבר כזה.

לשיבעה הגיעו קרובים של אבא, רבנים שחוריוקו. הם הירצו שם על הדת, ואני התחלתי לשאול אותם שאלות בעניינים שהפריעו לי. התי' שובה שלהם היתה אחת: לא שואלים שאלות על מה שלא יודעים. אל תחקור

התקופה היה אסוניהרכבת בצומת' הבונים. העברתי שיעוריחברה, וקראתי שיריכפירה שכתבתי בעיקבות התי' אונה. אחת השורות הייתה: אלהים, הפעם לא אסלח לך'.

המורה הסתכלה בי נדהמת, ולא ידעה איך להגיב. מיד כשנגמר השיעור היא רצה למנהל וסיפרה לו. הוא הזמין אותי לחדר שלו לשיחה, וניסה לשכנע אותי שאני טועה. ניהלתי איתו שיחות ארוכות ורבות על הנושא הזה.

גועים את ימי הראשון בבית הספר הד' תי. כולם היו מספרים איך עברה עליהם השבת בבית, איזה ספר הם קראו, היו מדברים על דברים רוחניים, שבת אצלם הייתה עניין שברות. ולא כמו החילוניים ההולכים בכל שבת לדיס' קוטק וליס. בכלל, שם היו דברים רצי' ניים יותר.

למרות אלה היא החליטה לבסוף: "לא איכפת לי להיות בסוף בגיהנום. אני רוצה ליהנות עכשיו, וזהו!"

בלי אלוהים

הכופרת הצעירה עברה לבית הספר חילוני, אך התרמית של "הדתיה" רבי קה בה שם, ולא הירפתה ממנה. "לא יכולתי להשתחרר מזה. כולם התייחסו אלי כאל דתית, וזה נורא עיצבן אותי."

אז היא הכירה ידיר חרש, שהשתייך לחבורת הפאנקיסטים התליאבייסי. "היתה לו הצעה בשבילי, בואי תהפכי פאנקיסטית, ואני מבטיח לך שיותר לא התייחסו אליך כאל דתית!"

שלומית קנתה את הרעיון, והמעבר היה מהיר וחד.

עוד באותו היום היא ניצבה בפנתח המספרה של הכוהנת הגדולה של הפאנקיסטים, לידה כאסח, שאף הבי' אה את תספורתהפאנק לארץ. "עמר' תי קצת נבוכה, ואמרתי לה שאני רוצה את התיספורת הכייאסח שיכולה להיות."

לידיה הושיבה את "הדתיה לשעבר" בכיסא, וסיפרה אותה כמצופה ממי שנקראת כאסח.

סיומן של השיחות היה ששלומית עזבה את הדת.

היום, אחרי שהכירה חברה אחרת, היא אומרת במבט מהצד בחברה הדתית שבה היתה: "יש בחינוך הדתי משהו לא טובע. למשל, יחסי בניס' בנות בגליהנעורים, דבר שצריך לה' יות יפה, מודחק לפינה אפלה.

"פעם יצאנו לטיול שנתי. אני נורא אהבתי מוסיקה, או ישבתי ליד בן שהאזין למכשיר ווקמן. כולם הסתכלו עלינו כאילו עשינו מעשה איום. יש בחברה זו הרכה שהיו עוזבים את הדת, אילו רק היה להם אומץ, אבל למי שבא ממישפחה דתית לא קל לעשות את זה למישפחתו, וכך נשארים רבים."

בכל זאת היא מוצאת בדת גם נקודות חיוביות, המעוררות געגועים: "יש בדת גם הרבה דברים יפים. המישי' פחתיות, למשל. הערך של המישפחה חזק מאוד, כיבוד הורים, קשרים טובים בין בני המשפחה. אני זוכרת בגע'

במופלא ממך. ככה הם קוראים לזה. כשניסיתי להתעמק לבדי בסיפרי' הקבלה, הם הודעו ואמרו שלאשה אסור לגעת בספרים הללו. אני לא קיבלתי את זה, לא ויתרתי.

באחד הימים הלכתי לסבא שלי, והתחלתי לחטט בספרים שלו. מצאתי את ספריהקבלה, הוזהר הקדוש, וקראתי אותו בסתר. אז התחלתי להבין שאין תשובות הגיוניות, פשוט אין."

שלומית המשיכה לקרוא בספרים אסורים. בסיפריהקבלה משתמשים כי קמע, ולמי שאינו בקיא מופלג בתורה, אסור לפתוח אותם.

בחוגים הדתיים יודעים לספר על אנשים רבים שאיבדו את שפיותהדעת אחרי העיון בספרים הללו. סיפור אחר, מפורסם מכולם, הוא על אדם דתי שהחל מעיין בספרים הללו, ואחרי הקריאה בהם רצח את כל מישפחתו והתאבד.

שלומית נשארה שפויה אחרי

הקריאה בספרים אלה. היא מחייכת ואומרת: "בסך הכל צריך אומץ כדי לקרוא בהם. מי שבאמת מאמין, יכול אולי להשתגע. יש שם כל מיני דברים מזוירים, שמציגים את החיים באור אבסורדי. אצלי הספרים האלה רק עזרו לעירעור האמונה, שהלך והתחזק."

תהליך "החזרה בשאלה" היה ממו' שך וקשה. "לאט לאט התחלתי לגבש לעצמי דררימחשבה. הבנתי שאת הדי' יים שלנו אנו צריכים לבנות במו ידינו. לא האלוהים עושה זאת בשבילנו, ואין טעם להגיד ברוך השם, כי איד שנתנה, ככה החיים שלנו ייראו.

"לדעתי האנשים יצרו את האמונה כדי שיהיה להם על מי לסמוך. הרבה יותר קל כשהחיים שלך תלויים בדבר שלמעלה, ואתה לא צריך לקחת שום אחריות.

"ברת אסור לשאול שאלות. האמונה צריכה להיות עיוורת. מי שמתחיל לשאול ולחקור גם עוזב את הדת. מי שנשאר מעדיף לא לשאול.

"גם כשהפסקתי להאמין, לא הפכתי חילונית ממש. מבחינה שיכלית הייתי חילונית, אבל מבחינה ריגשית עדיין לא. הייתי עומדת מול מתג החשמל בשבת, ומתלבטת אם להדליק או לא. מצד אחד אני לא מאמינה, אבל משהו מבפנים אומר לי שאסור לעשות את זה. היה ממש קשה להשתחרר מזה."

"רוצה ליהנות, וזהו!"

גם ההתמודדות עם החברה הד' תית, שהיתה אה הסביבה היחידה שלה, לא היתה קלה. החברות הקרובות קיבלו את הבקי' עים באמונה בעין לאיפה. "באותה

ובלי פאנק

פאנקיסטית לשעבר שלומית, התחלתי להסתכל בספרים האסורים.

שלומית (באמצע) עם חבריה מימי הפאנק
מדוע צדיק רוע לו, רשע וטוב לוי?

חלק ניכר מהיוזמים היה בפה — זאת אומרת נורא אהבו לדבר על זה, והיו המון רכילות על מי היה עם מי. אם משהו שכב עם משהו, למחרת כולם היו יודעים על זה, זה היה חלק מרכזי בעניין. נראה שלמרות הנסיגות להיות כמו הנוער של חוץ לארץ, האופי הישראלי טבוע עמוק. אני אישית לא אהבתי את כל העניין עם המין, כי בעיני מין צריך

„כמה הם מונים? בערך כמה מאות. על צורת ההתנהגות שם היא אור מרת: זה בעצם כמו תנועת נוער, רק בלי ערכים לאומיים. הערך היחיד שיש שם זה ערדהתכרות. פעם, משהו מקולנוע דן הרביץ לאחר מפגשיו, כל פגושיו הלך לך. החברה הזאת מנסה להיות אנטי מיסדרית בכל דרך. איך, למשל, במין. המין שם הוא חופשי, גם אצל בחורות עצירות. עולים לשרותים של המועדון,

אחרי חצי שעה של טיפול ישבה מול המראה נערה שונה, וגם קצת מבוהלת מהראש החדש. „פיתאום הסתכלתי במראה, זה היה באמת כאסו. השיער הארוך והחלק נהיה פיתאום מגופה, קוצני וקצר. מאחור היא השאירה לי צמה דקה וארוכה. כשהגעתי הביתה אמא כמעט התעלפה. אחרי שהצליחה לפתוח את הפה, היא התחילה לצווח צווחות איומות. בין הצווחות היה אפשר להבין מה היא רוצה: עופי לאמבטיה, ותחפפי מיר את הראש! היא חשבה שאם אחפוף, כל הנפחיות תרד.“

התיסרוקת המפוארת של לידיה נהרסה בורסימים, ששטף את המיבנה המפואר, אולם גם אחרי כמה וכמה חפיפות נשאר השיער נפוח. „אמא ראתה את זה, ונעלה אותי כחור. היא הבטיחה לי שלא אצא משם עד שהשיער יגרל. אחרי יומיים היא פתחה את הדלת. התפרשנו שאנחנו חצי מהצמה הדקה שמאחור.“

התגובה של היריד הפאנקיסט לתיסרוקת החדשה היתה שונה מזו של אמה. פער הרווח, כנראה. „הוא אמר לי שזה ממש יפה ומגניב, ושעכשיו אני צריכה להחליף גם מלת“ חה.“

היא קנתה בגדים שחורים, התחילה להתאפר בכבדות, ונראתה כפאנקיסטית כשרה למהררין. האמא בבית המשיכה לחמות ולנסות לשנות אותה, אך ללא הצלחה.

„התחברתי עם פאנקיסטים אחרים. כשהיינו הולכים ברחוב, האנשים היו מביטים בנו ומעירים הערות. זה היה חדש לי, ולא הייתי יכולה שלא לחייך. כל הפאנקיסטים דרשו שאמחוק את החיוך. כך לא מתנהג פאנקיסט אמיתי. הפאנקיסט צריך להיות אדיש ומנוכר לרחוב, ולא להתייחס. צריך להיות סנוב.“

מין בשרותים

יום היא מדברת על דפוס ההתנהגות הללו בשילול ובחיוך. הסנוביות הזו נראית לה עכשיו מעור ש. „הסנוביות היא אחד העקרונות החשובים בפאנק. צריך להרגיש שאתה שונה, מיוחד, וכמובן טוב מהאחרים.“

„הכותרת הגדולה והחשובה של לה יות פאנקיסט היא האנטימיסדריות. צריך להיות נגד הכל ולצאת נגד כל מה שאפשר.“

„התחלתי לבלות בפגושיו. אני, שלא ידעתי עד אז מה זה סיגריות, עמדת בחברה שבה סיגריות נחשבות למשהו מרובע. עמדתי בין כל המכוסחים, והתחלתי להתנהג כמוהם. רקדתי איתם, ואחרי כמה ימים היכרתי את כולם, ובסך הכל זו חברה קבועה של אותם האנשים.“

אחרי שנפטר אביה, התערערה אמונתה. גם בקבלה לא מצאה תשובות הגיוניות, והיא הפכה לפאנקיסטית. היום היא עומדת על סף גיוסה

והחורים אחרי כמה דקות. „היו שם בחורות שעברו הפלות, והחורים שלהן בבית בטוחים שהן עדיין בתולות. היו גם אורגיות קבוצתיות. הבנות החדשות שהיו מגיעות למועדון הכי התלהבו מזה. הבנים היו קוראים להן המתלהבות החדשות. פעם בן אחד אמר לי שהמתלהבות החדשות מוצאות בתאווה, ובצורה הכי מקצועית בעולם. „המין שם לא היה קשור לאהבה בכלל, רק לפעולה הגופנית. לדעתי,

להיות חלק מאהבה, ולא דבר בפני עצמו. על מה עוד היו מדברים? על מוסיקה, בעיקר. מבחינה פוליטית הרוב שם נוטה לשמאל, אבל אף אחד לא ילך להצביע בבחירות, כי הם אנטי מיסדר. כעיקרון הם נגד מילחמות.“ פטריטיס הוא מושג זר להם, לר כריה. „הם מרגישים שהם בטעות כאן בארץ. החלום של כל פאנקיסט ישראלי הוא להיות באנגליה. הם מנסים להיות ברישים בנשמתם. כולם

מנסים לא לשרת בצבא. אני יודעת שאחוז גבוה גם מצליח להשתחרר. „מעמדות חברתיים לא היו שם. מי שהיה מנוכר יותר ולא התייחס לאחרים היה יותר פופולארי. „הלבוש המיוחד בא כדי להרגיש את האנטי מיסדריות. שרשראות, הבר זל נועדו להראות שהמיסדר חונק, והי איפור בא להראות את השוני מכולם. „כיום אני חושבת שמתחת לאיפור הכבד, להתנכרות ולמראה המפחיד מסתתרים ילדים רגישים, ילדים אובי דים. כל ההתנהגות שלהם נועדה רק כדי למשוך תשומת לב.“

„אני אצווה“

כ הפאנקיסטית לשעבר. אחרי שהגיעה למסקנות הללו הרי רידה מעליה את הבגדים השחורים, והסירה את האיפור. „פיתאום הכנתי שגם אני הפכתי חלק ממיסדר מסויים. לדעתי, הפאנק מת ביום שהוא נולד. הרי הכותרת הראשית שלו היא אנטי מיסדר, אבל כולם מתלבשים בצורה מסוימת, מנהגים באופן מסויים, ונפגשים במקומות קבועים, שהופכים את כל העניין לממוסד. כך שגם הפאנק הוא ממוסד.“

„היום אני גם יודעת שחלק גדול מההתלהבות שלי נבע, בעצם, מילדותי. יות. רציתי להיות מיוחדת בכל דרך. „עכשיו אני יודעת שלהיות מיוחד זה מכפנים. בפאנק הכל תפוסת. „בכלל, פאנק בארץ זה דבר מגוחך. בחוץ לארץ הפאנק מגיע מנוער מדוי כא. הוא מהווה מחאה. כאן מדובר בילדיהשמנת של צפון תל אביב, שאחרי הבילוי בפגושיו חוזרים הביתה, מורידים את הגלי מהראש ובבוקר הולכים לבית הספר כמו ילדים טובים. אז איפה האנטי מיסדר בכלל? „ויש דבר נוסף: הצבא קוטע בגיל 18 את כל הדיבורים הגבוהים.“

את הסיכום שלה לא ישמחו החברים הישנים לשמוע: „לדעתי, ברגע שמושי כים די תשומת לב, עוזבים את הקטע הזה בחיים. בסך הכל זה חלק מתהליך ההתבגרות, שעשוע ילדותי שעובר.“ גם על הגיוס הקרב ובא היא מדברת בצורה שונה מחבריה לשעבר: „אני רוצה לתת בצבא כמה שיותר. אני אוהבת את המדינה המחורבנת שלנו. למרות כל הצרות והבעיות זה הבית שלנו. אין לנו מקום אחר להיות בו. אולי זה נשמע מליצן, אבל אני אעשה הכל כדי שהילדים שלי והנכדים שלי, ואלה שיבואו אחריהם, ימשיכו להיות פה.“

התקופה הפאנקיסטית היא ציון דרך בעברה. אחרי הצבא היא רוצה ללמוד קרימינולוגיה, להתחתן וללדת ילדים. „איך אני אם הם יהיו פאנקיסטים? „כמו אמא שלי. אני אצווה!“

שי כרם

שלומית ואוסף התיקונים שלה
אין להם ערכים, יש להם רק מוסיקה

שוד בדלת האחורית

(המשך מעמוד 25)

מסיים את לימודי בטכניון, ורצוי שאי עבד את הניתוח אחרי סיום הלי מורים.“

למרות השיבושים החמורים במערכת שהיו בזמן שעבדתי בבית החולים, הצלחתי עליידי התייעלות העבודה, לחסל תוך חודשים, במישמרת אחת, ולי עיתים ברבע ובחצי מישמרת, עם ביטולים של ימיניתות שלא באשמתי, את כל התור לניתוחים, ותושבי האזור החי לו מקבלים תור לניתוח „מהיום לשבוע הבא.“

מתוך לימוד לארשמי של המצב בשאר בתי החולים, נוכחתי לדעת של עיתים קרובות „רשימות הממתנים“ המורכבות מאותו מידגם כמו בבתי החולים באשקלון.

גורמים שונים במערכת הבריאות מעוניינים, מסיבותיהם שלהם, להרי אות לציבור שיש תוריענק לניתוחים. בין הסיבות הגורמות ל„גיר פוח“ מלאכותי זה של התור — רצון עז של הרופאים להחזיר על הציבור ולהכריח אותו לפנות למנתחים באופן פרטי, ולשלם עבור הניתוח בבתי החולים פרטי או בבתי חולים ציבורי.

כאשר ראו הרופאים שלמרות כל המאמצים הלחץ הזה אינו עוזר, ושפתח מיספר החולים המוכנים לשלם מ„תחת השולחן“ או בקליניקות שלהם וכן היתר בגלל הציבות כמשק והתוכנית הכלכלית החדשה, המציאה שיטה חדשה — „מישמרת שניה.“

כמכאן מסקנותי: • אין שחרר למיספרים הנמו סרים הציבור על אלפים הממתנים לניתוח.

• אין צורך במישמרת שניה“ כי תשלום, שאותה מנסים להכניס לבתי חולים ציבוריים.

• „מישמרת השניה“ בתשלום תלום לסחיטה נוספת במערכת הבריאות, תגרום להקטנה נוספת, מלאכר תיות, ביעילות העבודה בבתי החולים, תגרום לסיכונים נוספים בייחסי העבודה בבתי החולים, תביא לשרשרת רריו שות נוספות של סקטורים שונים ברי פואה: אם מגדילים משכורות בבתי חולים, מדוע לא להגדיל משכורות גם במרפאות?

• הפיתרון לבעיות תורים הוא בניית מערכת בריאות על בסיס חדש. בשווייץ, באוסטריה, בקנדה, בחולנד, בשוודיה ובארצות אחרות, שבהן מוקי צב למערכת הבריאות סכום הדומה לסכום שמוקצב למערכת הבריאות בארץ, אין מחכים יותר מישבוע לגי תוח.

גם אצלנו, עליידי התייעלות בעבודה, וחלוקת כוחות הרופאים בצורה נכונה, ניתן להגיע למצב שבו החולים לא ימתנו לטיפולים.

מספיק כבר הצעד הראשון — גדיקה מדויקת ואובייקטיבית של „הרשימות“ בכל בתי החולים, ורוויזיה רצינית של הממתנים בתור, כדי להור ריד חלק נכבד מהממתנים הכבדים.

בהקשר זה נשאאת השאלה: מדוע לא לחלק את הרופאים טיים הסריעבודה במישמרת ראשונה לשתי מישמרות, כפי שנעשה, למשל, באנגליה?

הפרופ' חיים דורון התנגד נמרצות להכנסת „מישמרת שניה“ בתשלום. הוא נכנע, אך כניעה זאת לא עזרה לו לבסוף אישית, והוא הודיע על התפטי רותו הקרובה.

התפטרותו של דורון, כמו החלפת המנכ"לים במשרד הבריאות, לא תשי נה את המצב העגום במערכת הבריאות, אם לא יחול שינוי מהותי במיבנה המערכת.

לדעתי, על הממשלה ועל שר האר צר לעמוד מול נסיונות הסחיטה של גורמים שונים, הדורשים את הגדלת התקציב של מערכת הבריאות. כל אגודה נוספת שתינתן למערכת החולה הזאת רק תג רום לה נזק נוסף.

על האחרים לבטל מייד את ההס כם על „מישמרת שניה“, שלא נועד לשיפור המערכת, אלא לצורך ניפוח הכיס של אינטרסנטים שונים.

נעמי
רון

בואי נתאחד

שנינו בורדים, בואי נתאחד, הוא אומר. אני בן 28, רווק, בוגר אוניברסיטה, עובד כפקיד בבנק. 1.71 מטר, רוה, נאה, נראה צעיר מגילי, מסודר היטב בחיים, עם דירה ומכונית, ביישן. מעוניין בקשר רציני עם בת 23, דקת גיורה, שקטה, נאה, רצוי מאיזור חיפה. הוא בת 27, 7566, חיפה.

בילויים שקטים

בן 23, רווק, מעוניין בקשר עם בחורה עד 32, או קצת יותר. הוא נאה, גובה 1.75 מטר, עוסק באלקטרוניקה, אוהב קריאה, בילויים שקטים, מיסערה טובה. תמצאי אותו בת 27, 276, בתיים.

לדבר איתה

אני בן 34, נכה (פוליו), הולך על קביים, בעל תואר שני בכלכלה, לומד ראיית-חשבון, עובד ככלכלן בבנק. קצת חסר ביטחון עצמי, גובה 1.60 מטר. אוהב ספרים ומוסיקה, מתעניין בפסיכולוגיה ובפילוסופיה. מחפש אחת שאפשר לדבר איתה, סובלנית, יודעת להקשיב, הופעה סבירה. אני בטלפון 5562152.

יונה אליאן אומרת שכאשר חתול שחור עובר לידה, יש לו יום רע.

המיקריות שבחיים

אני בן 24, עצמאי, גובה 1.80 מטר, אתלטי, חכם, מלא הומור, אבל לא תמיד משעשע, הוא כותב בכתב נוראי, קשה לפיענוח, שבכלל לא שיעשע אותי. אני רגיש ולא רגשן, אוהב אדם ושונא המון. מטרידה אותי המיקריות שבחיים, ויותר מזה המיקריות שבמצאית בתיווג. אולי דרך העיתון נכה את המיקריות. אם את קוראת העולם הזה, יש סיכוי שאת שמאלנית, פמיניסטית, חזקה ועצמית, אך מסוגלת לקשר קרוב. אם בנוסף לזה יש לך גוף חטוב ופנים נאות, וגילך בין 18 ל-23, את בש"לילי. הוא בת 27, 5259, הרצליה, ואם את מתכוונת להתכתב איתו, תגיד לו ללמוד לתקתק על מכונה.

קו איתר

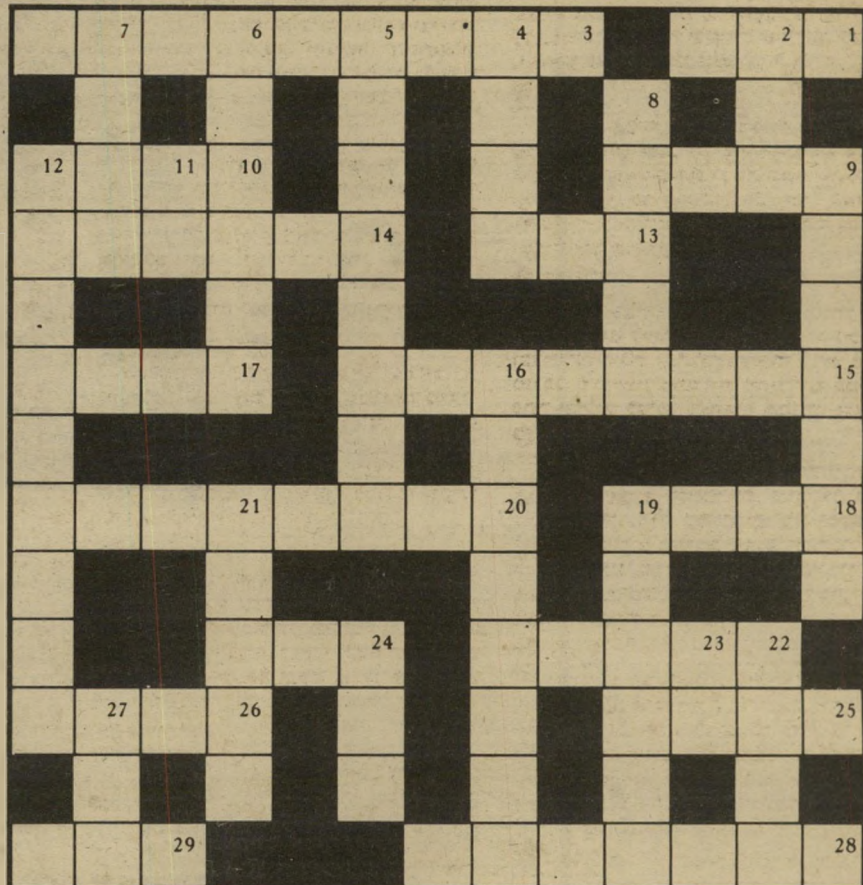
הוא בן 31, רווק, רציני, הגון, עובד כפקיד, גובה 1.70 מטר. מעוניין להי קים קו איתר, אם את בין 25 ל-30, רצוי ירושלמית, חביבה, נחמדה, לא גבוהה יותר מ-1.68 מטר. חשובים לו יושר וכנות. אוהב קריאה וקולנוע. אם את אלמנה, זה בסדר. ת"ר 9580, ירושלים 91094.

להסתכל על הירח

היא בלונדית, מלא-גוף, 1.68 מטר גובה, גרושה ואם לשניים, בת 38, רגישה, מחפשת קשר טוב עם אדם הנמצא על הקרקע, מציאותי, מושבניק או קיבוצניק כהחלט יתקבלו בשמחה. בשום פנים ואופן לא אחר שמרבר כל הזמן על הצלחותיו הנהדרות עם נשים, או סופר כל היום את הכסף שלו, היא הכתיבה לי בטלפון. אני נרתעת משוויצרים. הגיל לא משנה לי, רק שלא יהיה תפרן בבקשה, שלא יחפש לחיות על חשבונאי. יש לי נטיה לאמנות. למדת ועבדתי בתיאטרון. אז זה יכול להיות נחמד אם גם לבנהוג יס מיקצוע אמנותי, בתחום הרוח, ציור,

2626

תשבצות השולח הזה

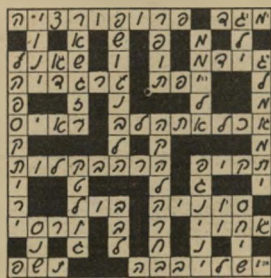
מאונך:

1. איך בעיה לפצח אותה, פשוט. שמים שק לפני הדלת. (3)
2. האם כך נהגו הוריו של ריצמן לבלות? (4,5)
3. בפנייה רגילה יש שמן. (4)
4. שחקנית ענקי. (4)
5. החיל שבמשפחה. (3)
6. כלי הנגינה של מאקבה. (4,2)
7. מה יש לזרם קניוק נגר הזמר הפופולארי? (3,2,3)
8. ילקוטו של x (4)
9. הקו ה-12 אינו פעיל. (4)
10. מדוע שמים את זה על הראש? כי אין פה כתר... (5,3)
11. איזה פרח? אין פלא ש' ציצולינה יכולה להסתפק בחשיפה של שד אחד בלבד... (5)
12. הסיני מתבלבל באום... (3)
13. יורדים מהמטוס בעזרת שוטר עיף... (4)
14. יסוד מקפץ. (4)
15. הפילוסוף אומר שסיפורי מתמוטט. (7)
16. אין מילים: ממש קוף אחרי כ"אדם: (3)

מאונך:

1. הנה, קם צדיק ועושה תנועה: (3)
2. האם אפשר להתמלא מעין

פתרון תשבצות 2624

להכיר בחורה רגישה וטובה, בלי עייניים גדולות, עד גיל 35, למטרת ניי שואין. מוצא והשכלה לא חשובים. שמו יוסי שוורץ, והוא בת 669, בני ברק. הוא גם צירף קריקטורה נחמדה, ואם לעורך יהיה מספיק מקום, תראי שהוא גם בחור מוכשר.

תרגיל רומאנטי

שמעתי השבוע סיפור מידר, איך הוא נורא רצה להכיר מישהי, אבל היא לא היתה מעוניינת, ואיך הוא הצליח בסופו של דבר לפגוש אותה. זה הוביל לרומאן סוער של כמה חודשים. חתונה לא יצאה מזה. הוא כבר היה נשוי. "היו לנו שיתות ארוכות בטלפון, אבל היא לא הסכימה לקבוע פגישה", הוא סיפר: "הייתי מוכרח לראות אותה. בא לי רעיון. ביקשתי ממנה את הכ" תובת שלה, אמרתי שאני שולח לה ארוחה סינית, היא הסכימה. צילצלתי אליה מהמסעדה, שיניתי את קולי, אמרתי שיש כאן הזמנה, ואנחנו שולחים אליך שליח עם האוכל. היא פתחה לי את הדלת לבושה בחלוק. מצאהו בציני. משכתי את הזמן עד כמה ששליח יכול למשוך זמן. מאוחר יותר צילצלתי אליה, שאלתי אם נהנתה מהארוחה. היא כמעט התעלפה כששמעה שאני הייתי השליח. היתה המומה מהתרגיל. הסי כימה להיפגש. יצא רומאן נהדר. בחור מקורי, מה יש לדבר. אם יש לכם איזה סיפור על תרגיל רומאנטי, אשמח לשמוע. אצל "רותי בטלפון" הכל כתמיד - יצירת קשר מהיר בעזרת מיכתב, או הכתבת מיכתב. 03-221017.

יהודית דגן

איתן עמיחי הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

חיים
בנימיני

מזל החודש:

גדי השפעת הכוכבים

בני מזל גדי נכנסים לתקופה חשובה בחייהם. הכוכב שמייצג אותם בגלגל-המזלות – כוכב שבתאי (סטורן), יכנס למזל גדי בחודש פברואר. כניסתו של כוכב זה לגדי תשפיע בראש ובראשונה על הגדיים, אך כל המזלות האחרים ירגישו, גם הם, במעבר זה. מיהו הכוכב שבתאי ומדוע חוששים ממנו כלכך? אם אפשר היה לחיות בעולם שבו הכל טוב, לעולם אין צללים, אלא רק אורות, אפשר היה למר ששבתאי הוא כוכב מיותר. אלא שבמיסגרת חייהם נפגשים אנשים מדי יום גם בצד האפל, חווים חוויות קשות, חייבים להתמודד עם בעיות קשות. כדי להתגבר על הבעיות ואף לצאת מהם מחזקים יותר, כדאי שיהיה צד באישיותו של כל אדם, שיכיר את הניסיונות הפחות נעימים וכך לא ישבר האדם כשהוא נפגש בהם. כוכב סטורן (שבתאי) מסמל את הניסיונות הקשים שעל האדם לעבור. הניסיון של האדם בעולם מוגבל במיסגרת הזמן. עד שנת 1871 היה שבתאי כוכב הלכת האחרון שהיה מוכר לאנושות. הוא היווה את גבול מערכת-השמש. אכן שבתאי מסמל גבולות, תחומים, מיסגרות, מגבלות בזמן, סיוגות קשים וחוויית חינוכיות, שעל אדם לעבור כדי להתחשב, להתגבר ולהתגבר. רק מתוך הניסיונות

הקשים מגיע האדם לפתיחות אמיתית, להבנה ולהשלמה עם החיים.

סטורן מוקף טבעות, שאותן גילה גלילאו גליליי במאה ה-17. הטבעות המקיפות אותו באות לחזק את הסימליות המיוחסת לכוכב זה. בהורוסקופ האשירי רואים שמקומם של שבתאי במפה מסמל מכות-גורל שונות, מחלות, אבידות בנפש, אכזבות, עוני, מחסור וזיקנה. אלה הן חוויות או ניסיונות שההשגחה הוודייה לאדם במידת-הדין. כוכב שבתאי מסמל את מידת-הדין. החשבון הוא חשבון נקי של שכר ועונש. שבתאי מצביע על הדברים שעל האדם לעבור לטוב ולרע. גם אם מקבל האדם על עצמו דבר רצוי, למשל, תפקיד חשוב ובולט במערכת הפוליטית או במוסד מכובד, הוא נהנה מהכבוד, מהתנאים וההטבות שני-תנים לו במיסגרת התפקיד, אך כל אלה, משולבים בנשיאת אחריות גדולה, עול כבד, חוסר-זמן ועבודה קשה ומאמצת.

שבתאי נותן לאדם את מה שמגיע לו. לכן, ברוב המקרים, הוא מכה ולא מכה, קשה מאוד לעמוד בדרישותיו, ולהיות כל הזמן בסדר. שבתאי מתייחס לעבר, נותן כבוד למסורת ושומר על ערכים. אם הוא מסמל את מידת-הדין הרי ברור שהאדם נשפט על מעשים שעשה בעבר. שבתאי מסמל מוסריות גדולה וחוקי-מוסר נוקשים. הוא מלמד את האדם להתמודד עם הגבלות ומחסור.

שבתאי הוא כוכב חומרי, הוא נותן לאדם את ההרגשה שאם יהיה מבוסס מבחינה כלכלית לא יקרה לו דבר. אלא שבמציאות כל אדם נוכח שלא די בכך. גם העשיר ביותר עלול לסבול ממחלות, אובדן של נפש יקרה, או אף הפסד של כל הרכוש שיש ברשותו.

בעולם החיצוני מסמל שבתאי קשיים, הגבלות, קור, עיכובים, מיכשולים, הפס-דים, מחלות כרוניות, זיקנה, נפילה מ- "איגרא רמא לבירא עמיקתא", עונשים, הסגר ובדידות. שבתאי נקרא "המורה" או "המחנך". הוא מלמד את תלמידיו בדרך הקשה ומחמיר בעונשים. אך למרות השיטה הלא-נוחה, שבה נאלצים תלמידיו ללמוד, התוצאה היא התחזקות ואפשרות להיבנות בדרך נכונה וטובה יותר.

בתקופה הקרובה יימצא כוכב זה במזל

גדי. מצב זה יכניס את הגדיים למיסגרת מגבילה וילמד אותם להמשיך ולהתקדם למרות הקשיים שיעמדו בדרכם. מאחר וזהו הכוכב שלהם יתכן שיהיה להם פשוט יותר לקבל ולהשלים עם התקופה הלא נוחה מאשר לשאר המזלות. בתום אותה תקופה הם יווכחו שהפיקו תועלת, התחשלו, התחזקו ועכשיו הם מסוגלים לעמוד ברשות עצמם ואינם תלויים באחרים.

דלי

שבתאי בבית ה-12 שלהם יגרום להם לחרדות ולחוסר-ודאות. הם ישלימו עם כך שעליהם להימצא פחות בחברה גדולה ומפורזת, ולהסתפק בחברה מצומצמת או אף לבד. יתכנו בעיות בריאות, וכן התמו-דות עם אנשים שמנסים לפגוע בהם מתוך קינאה בדרכים נסתרות ומאחורי הגב.

דגים

שבתאי בבית ה-11 שלהם יגרום לאכזבה מהחברה שבה הם חיים ולניטויים מידי-דים בגלל אכזבות שהנחילו להם. הם חשים כי לעולם לא יצליחו להגשים את שאי-ותיהם המקצועיות. הם יתחברו לאנשים מבוגרים או רציניים ומומלץ להם כי יפעילו שיקולי-כדאיות בבחירת ידידים.

טלה

שבתאי בבית ה-10 שלהם מצביע על צורך בשינוי התפקיד או העבודה, חיפוש אחרי מעמד סמכותי ומכובד, עול נוסף בעבודה והתמודדות עם מכשולים שלא ידעו בעבר. אנשים יפעלו נגדם, אך המצב לא יאפשר להיפרד מהם.

שור

שבתאי בבית התשיעי שלהם מסמל על שינוי בהשקפת-העולם. יתכן חיפוש אחרי דרך שונה, אולי אף מיסגרת דתית, או מחשבה על לימודים. בנסיעות רחוקות צפויות אכזבות.

תאומים

שבתאי בבית השמיני שלהם מצוין בעיות כספיים, בעיקר באלה השייכים למישפחה. יתכנו מאבקים על ירושה או על כסף שמגיע להם מהמישפחה וקיימת אפשרות לחול-הפסדים. בחיי-הימין הם ירגישו פחות חופ-שיים וכפופים לחוקים נוקשים.

סרטן

שבתאי בבית השביעי – בית הנישואין והשותפויות. אפשרות לאכזבה משותף לחיים או לעבודה. האמת תצא לאור ויתכן שאף תביא למרידות, ניתוקים, או החלטה על שינוי ההתנהגות ולקיימת אחריות. יתכנו נישואין לאדם רציני ומבוגר.

אריה

שבתאי בבית השישי מלמד על תקופה שבה תעסיק העבודה את האריות ברוב שעות היממה. הם יעבדו כה קשה שהעומס עלול לפגוע בבריאותם. הם יהיו מגיעים מתמיד למחלות, ובעיקר להצטננויות ובעיות-גב ושיניים.

בתולה

שבתאי בבית החמישי – בני המזל לא ירשו לעצמם ליהנות מהחיים בצורה קלילה ובלתי-מחייבת. כושר-היצירה יהיה מעט מוגבל. דרישות מופרזות מהילדים במיש-פחה יכולות לגרום לאווירה מתוחה וקשה.

מאזניים

שבתאי בבית הרביעי – בעיות עלולות לצוץ במיסגרת המישפחה, בן-הזוג יכול להחליט על שינוי המיסגרת. בני מאזניים ידרשו להשקיע ממיטב כספם ומימצם כדי להחזיק את הבית כפי שהורגלו. הורים מבוגרים עלולים לחלות או להיזדקק יותר מתמיד לעזרה.

עקרב

שבתאי בבית השלישי מסמל שינוי בצו-רת-החשיבה וגישה יותר רצינית ואחרת לחיים. העקרבים הופכים להיות יותר מע-שיים. תחומי-לימודים הקשורים במיקצו-עות הריאליים, ידרשו ריכוז רב ועבודה קשה. יחסים עם אחים ואחיות או שכנים עלולים להיות קשים.

קשת

שבתאי בבית השני מצביע על דאגות בעניינים כלכליים. אף אם לא תהיה סיבה מוצדקת יהיו הקשתים מודאגים וחרדים למצבם הכספי. תחושת ההגבלה תהיה די מוצדקת. הם לא יוכלו להרגיש שיש להם די כסף, ובמשך שלוש השנים הבאות יצטרכו להצטמצם.

זהו שבוע מסוכן למדי. אתם נוטים להיפגע מתאונות או מאלימות. תצטרכו להתאפק ולא להתפרץ כשמישהו או משהו מרגיזים את-כם. ב-30 או ב-31 בחו-דש צפו לקבל סכום כסף במפתיע, אולם נראה שמצב-רוח מיו-חד במינוי יגרום לכם לבזבז יותר ממה ש-אתם יכולים להרשות לעצמכם. ברומאנטי-קה, ידידות הופכת לקשר-אינטימי מפתיע לטובה. צפויות הפתעות לטובה בשטח הפיננסי ובעבודה.

ב-30 וב-31 בחודש תוכלו להיות מפגישות רר מאופיות ומפיקנים של המין-השני. תוכלו לבחן בילוי משותף ונסיעה לבי-קור או לטיול. בנייני כס-פים מצבכם אינו מעודד. קיים אצלכם אי-סדר ב-חשבונות ותצטרכו לנשח-לבקו או לנזף אחר שעוסיק בבספים. כדאי לברר מהו מצבכם. אתם עומדים ל-הפסיד בגלל אי-הסדר הקיים גם אצלכם. וגם אצלם. ב-3 וב-4 בחודש צפו לנסיעה קצרה לצורך עישה או מיפוש חשוב, שיכול לקבוע בקשר לעתידכם המקצועי.

מצב-הרוח כבד ועצוב. אתם חשים מחוס-רי-מרץ ולמרות הדרכים שאתם מנסים כדי להיפטר מהרגשת המו-עקה, זו מלווה אתכם לכל מקום. השלימו עם כך. תוך שבועיים שוב תהיו חזקים ומאוששים ובמצב-רוח טוב יותר. בעבודה, יתכן סיכסוך על עניין עקרוני, הפעם אתם צודקים, אלא שעדיף לא להסתכסך עכשיו, זה גוזל לכם יותר מדי כוחות. ביקור מפתיע יעורר אתכם. תוכלו ליהנות מהרומאנטיקה.

היו וה' בחודש יהיו מעיפים מאוד. יתכן שלא תרגישו טוב. אל תעמיסו על עצמכם יותר ממה שתוכלו לשאת. החודש הקרוב יירוש מסך יומה וטיפול בבעיות שהותווה עליידי מישוה אחר בעבר. בעיות בריאות של ילדים, שגורמו לכם דאגה בחודש האחרון, חולפות ומפסיקות להדאג. מיפגש חשוב ב-3 או ב-4 בחודש יעמיד אתכם בפני מציאות חדשה, אך לפחות תדעו היכן מקומכם אצל הצד השני. צפו להגיע סכום כסף שיעזור לכם לרכוש רכישת חשובה לבית.

ב-30 או ב-31 בחודש, יציעו לכם הצעה מעניינת ומלאה-אתגר בקשר לפרויקט ש-בו אתם עוסקים. מיי-שהו, שעד עכשיו לא התעניין בעבודתכם, והשפעתו יכולה לקבוע את עתידכם המקצועי, יתערב ויעזור לכם לקי-דם את הפרויקט. ב-3 וה-4 בחודש יהיו מאוד קשים. תצטרכו להקי-מיד על מנוחה. אתם שוכחים לשם לב ל-

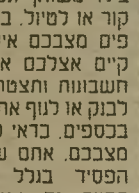
בריאותכם. אתם מאוד מבוקשים אצל המין השני. כדאי שתתכוננו לקשרים חדשים.

ב-30 וב-31 יוצר קשר עם אדם קרוב בארץ אחרת. זה ירעו וישקים אתכם. היו וה' בחודש לא יהיו קלים ומקורם במתיחות, הקשורה לביר-מישפחה, שאינם מובנים לקבל את הצעותיכם. צפו לביקור משמש ב-3 או ב-4 בחודש. ידידים יזכרו בכם ויבואו בהצעות שלא כדאי לבטלן. התחום הרומאנטי חשוב מאוד בימים אלה, אפילו בעבודה ישנם מי שמטוויים ביצירת קשר קרוב ואינטימי יותר. עכשיו הזמן לסיים קשרים מסובכים, כדי להתחיל ביחסים בריאים יותר.

ה-30 וה-31 יהיו קלים ונעימים. צפויות פגישות רומאנטיות וחברתיות שיביאו עימן אווירה עליזה יותר. אך ב-1 בחודש ההרגשה תהיה הרבה פחות טובה. הבריאות וה' הרגשה הכללית אינן טובות ויתכן שתסבלו שוב מבעיה בריאותית כלשהי. ה-3 וה-4 בחודש יהיו קלים יותר. צפויות לכם פגישות משמחות עם אנשים מאד חשובים ויקרים. אל תססכו על הבי-פחות של אנשים שהכרתם לא מזמן. ביחוד אם זה נוגע לכספים או לפעילות משותפת כלשהי.

עייפות רבה פוקדת אתכם בימים אלה. אתם זקוקים ליותר מנוחה ופחות מאמץ. החודש שלפני יום-ה' הולדת שלכם מעייף ודורש השקעה של הר-בה אנרגיה. זה מחליש ומתיש ויכול לגרום לכם לחלות. בעבודה אתם ממשיכים להש-בקו שאותו נקטתם ל-אחרונה. זה יוביל את-כם להגשמת המטרות היותר-חשובות בתחום המקצועי. אל תתנו אמון באנשים שמעמידים פני ידידים.

נסיעה שתתקיים ב-30 או ב-31 בחודש חשובה לעתידכם. פגישה מיקרית יכולה לגרום לכם לשנות קור-המסלול ולהי-לם על דרך חדשה ושונה מאוד מהקודמת. ידידים וותיקים יגרום לאכזבה ב-3 או ב-4 בחודש. המתיחות בבית תתנער באותם ימים. הפוטו ביותר הוא להחר-חק. לצאת לנסיעה, לטיול או לשנות מעט מהרגלי-הקבועים. בתחום הרומאנ-טי רצוי לשמור על סודיות, ובכל זאת נראה שפרשה סודית עומדת להיחשף ולגרום לכם אי-נעימות ואולי אף מריבה קשה.

שתי דעות

אתם זוכרים בוודאי את הנרי זימנר, בחור יהודי טוב וכן של אבא זימנר העשיר, שהגיע ארצה לפני כמה שנים, ומיד כשנודע כמה שהוא עשיר הוא הפך המרכז בכל המסיבות בארץ, וכל נשות-החברה היפות התחילו לחפש לו כלה מבין ידידותיהן.

בסוף מצאו לו את אמנדה וחיתנו אותם בחתונה גדולה וחשובה ומפוארת, וכולם אכלו קוויאר ושתי שמפניה ועשו חיים.

אבל הנרי זימנר לא יכול כל היום להיות עסוק באשתו ובאהבתו אליה, אז הוא חיפש לו גם איזה

דבורה אברון

הנרי זימנר

לעשות איזה ביזנס בארץ

ביזנס בארץ, וכך הוא מצא את האופנאית ליוזה בוקר, שהציעה לו להשקיע כסף בבית-האופנה שהיא רוצה לפתוח. הנרי הסכים, נתן את הכסף ובאמת בית-האופנה נפתח ברוב פאר והדר ברחוב מאפו בתל-אביב, ושוב הגיעו כולם ואכלו קוויאר ושתי שמפניה ואמרו אחד לשני: "הי, מותק, מתי חוזרת מחו"ל?"

עברו שנתיים, ואני שומעת שהנרי זימנר וליוזה בוקר הם ממש על סכנים. אז עשיתי לשניהם דרינג-דינג קטן.

את הראשון עשיתי להנרי:

"כן, מדבר זימנר."

"כאן רחל המרחלת."

"מה רצית?"

"רציתי לדעת האם זה נכון שאתה וליוזה בוקר

מסוכסכים מאוד."

"מה פיתאוס? אנחנו רק מדברים בינינו

ופותרים בעיות. הכל בסדר גמור."

ואז דרינג-דינגתי לליוזה בוקר.

"שלום ליוזה, זו המרחלת, האם נכון שאת

וזימנר מסוכסכים?"

"בטח אני מרגישה שאני לא יכולה להמשיך

את השתופות איתו בצורה כזאת."

"מה בדיוק קרה?"

"אני אוציא את כל הסיפור רק אחרי הבירור."

כשיש להם שתי דיעות בליכך שונות, מה יש

להם לעשות ביחד?

שתי שמחות

מוליטוב כפול מגיע לספריית ליוזה בביתו. השבוע היא חוגגת שתי תגינות גדולות מאוד בחייה. האחת היא חתונתה של בתה אורית עם עופר פרי, מצויר כתובות-קעקע, והשניה היא בקבלת הגט הנכסף מבעלה שמעון אבישר. היא חילתה לו במשך שנים רבות, וכמעט נואשה מלקבלו.

שתי השמחות ייערכו בחמאם, ואייאפשר לדעת בשום אופן מה משמח את ליוזה יותר. אבל תחשבו על זה שכל ידידיה וחבריה של ליוזה יבואו לחמאם כדי לחגוג עם אורית את תחילת החיים החיים המשותפים עם גבר, ובאותה ההזדמנות הם יחגגו עם ליוזה את סיום החיים המשותפים עם גבר.

שימון אבישר

מסיבת-סיום לחיים משותפים

אבי זורבי, העולם הזה

אוראל זורבי

חיילת צעירה

עוד באותו הערב הוא עזב את הבית ברמת-השרון, ועבר לגור עם אוראל.

עשיתי לו דרינג-דינג, ושאלתי אם הסיפור נכון, ומה יש לו להגיד.

"זאת המציאות, ואין לי מה להגיד."

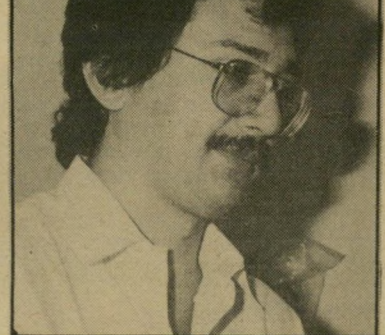
גם כן מקום לאהבות

מי זה אמר לכם ששום דבר לא קורה בכנסת? נכון שלא בדיוק מחוקקים שם חוקים חדשים, והישיבות לא מיידע-מה מעניינות, ורוב חברי הכנסת, אם הם בכלל בבניין, יושבים ומקשקים במיונות, אבל כל זה לא חשוב.

הדברים האמיתיים קורים שם, כלומר האהבות.

אתם שמעתם על חברי-הכנסת מיכה ריי?

סר? ואתם שמעתם על חברי-הכנסת חיים קופ?

יוסי זורבי

יש אהבות בכנסת

מזן? כן? מה שמעתם עליהם? כי אני, למשל, לא שמעתי עליהם כלום. אבל לעומת זאת אני שמעתי שהעוזרת הפרלמנטרית של ח"כ רייסר, אורית שגיא, התאהבה בעוזר הפרלמנטרי של חיים קופמן, יוסי זורבי, ואותו דבר גם להיפך.

ואם יש אהבות בכנסת, סימן שעם-ישראל חי ותוסס.

רחל מרחלת על כל העולם

גירושין ראשונים

כל מי שגר בגוש-דן ועיקר עיסוקיו בילויים מכיר כבר שנים את אילן וריטה שובס, שיש להם וילה ברמת-השרון והם עורכים שם מסיבות המוניות, שכל מי שהוא משהו — או חושב שהוא משהו — מוזמן לשם.

במשך שנים רבות הכל קינאו בזוג הזה. צעירים, נאים, מאוהבים, מצליחים, עשירים. ממש טיגור-טריטור, כמו שאומרים בארץ. ובאמת, יכול מאוד להיות שעשו להם עין רעה, בזה שכל הזמן אמרו עליהם כמה שהם מאוהבים וצעירים ויפים וכל מיני דברים אחרים. לפני חצי שנה התחשק לאילן לשתות קפה, אבל דווקא לא עם אשתו. הוא פגש חיילת צעירה ורצה לשתות איתה קפה, אבל לא היה נעים לו שיגידו עליו דברים, ולכן הוא ביקש מהחיילת להביא עוד חברה, כי אם גבר יושב עם שתי בחורות, אז זה סימן שאין לו רומאן עם אף אחת מהן. זאת אומרת ככה נהוג לחשוב ברמת-השרון. אז החיילת הביאה איתה עוד חיילת צעירה ויפה, העונה לשם אוראל. השלישיה שתתה קפה ואכלה עוגה, ומיד אחרי העוגה התאהב אילן באוראל, ואוראל התאהבה באילן.

במשך כמה זמן הוא ניסה להסתיר את הסיפור, אבל בסוף הוא פשוט הלך לאשתו ואמר לה שהוא מאוד מבקש גט, כי הוא רוצה להיות עם אוראל. ריטה נדהמה, ומיד רצה להוריו של אילן. ההורים קראו לאילן ואמרו לו שבמישפחת שובס אין גירושין, לא היו גירושין וגם לא יהיו גירושין. על זה ענה אילן שיכול להיות שאין גירושין במישפחה הזאת, ולא היו גירושין, אבל בקשר לעתיד הוא יחליט לבד.

ריטה שובס

דווקא לא עם אשתו

אשה בעלת צדור צרות

לפעמים אני חושבת לעצמי שהלואי והיו לי שקלים כמו שלצירית רחל טימור יש צרות. איך הבחורה הזאת יודעת להסתבך זה ממש פלא. פעם היא ציירה ציורים לפי הזמנה למישהו ממישפחת רובינשטיין, ואחר-כך הוא לא שילם לה, והם הלכו למישפט, והיו צרות, ובסוף אני לא זוכרת מי שילם למי. אחר כך היה לה איזה רומאן עם בחור שהבטיח לה כל מיני הבטחות, והיא קנתה לו תמורת זה מתנות, ואחר-כך, כשהוא עזב, הוא רצה שהיא תשלם לו פיצויים ותחזיר לו איזה דברים שהוא שילם עבורם, ושוב היו צרות,

רחל טימור

סמטוחה שלמה

יות". ראה את הציור שלום פנסטר מהמועדון. ומיד קנה אותו. הוא תלה את הציור במעדרון והשוויץ בו, אבל אחרי זמן-מה הציור נעלם. שאלו את רחל אם היא יודעת מה קרה לציור, אבל היא לא ידעה. שלחו שליחים לחפש, אבל שום דבר לא קרה. עברו ארבע שנים, וממש לפני כמה שבועות עלה משה ינוקא האילתי לתל-אביב ונכנס להזמין מיסגרת באיזה חנות מיסגרות. שם, בין המיסגרות, הוא ראה תמונה שמאוד מצאה חן בעיניו, והוא החליט לקנות אותה במתנה לידידו, אלי פפושדר. אבל כך אדם לא קונה תמונה גדולה בחצי דקה, או ינוקא אמר שהוא יחזור אחרי-הצהריים, ויצא מהחנות. לא עברו שעותיים, ולחנות נכנסה רחל טימור, גם היא, כנראה, בענייני-מיסגרות, ומה היא רואה מול עיניה, אם לא את הציור האבוד שלה? אז היא התחילה לצעוק ורצתה בתמונה, אבל האיש אמר שיש לו קונה אחר, והיו צרות, והיו בעיות וצערות, וחברים באו מכל הכיוונים. שמעתי שממש אתמול חזרה התמונה למקומה על אחד הקירות של המועדון, ובא לציון גואל.

שלום פנסטר

הציור נעלם

ושוב היה מישפט, ונעלמו דברים וממש סמטוחה שלמה. ופעם הזמנה למסור עדות במישפחה ונעלמה באמצע העדות. ועוד ועוד. היה עוד סיפור שקשור בתמונה. היא ציירה ציור גדול מאוד וקראה לו "גנוס משחקת בקוב"

בסר הכל: תשעה

נולד 12 בנובמבר, בניו יורק, לודי (שונות קאהיר הסנונה) אלן, 52, אישקולנוע רבגוני ולמיה (חנה ואחר יותיה) סאר, 42, שחקנית-קולנוע ר בתזוג-ללא-נשואין של אלן, ילדס הראשון, בן, סאטשל. זהו הבכור של אלן, אך הילד החמישי של פארו (לה ארבעה ילדים מנשואיה הקודמים, שלא לדבר על ארבעה ילדים נוספים אותם אימצה בעבר).

בסר הכל: 12

נחוג 12 בנובמבר, בניו יורק, יוסיהולדתה 50 של דויד לוי, סגן ראש-הממשלה ושר השיכון והבינוי. לוי, ילד מארקו ואב ל-12, החל את דרכו בארץ כפועל-בניין, אך נסק בגיל צעיר לעמדת-מפתח בהסדרות העובדים (יו"ר סיעת תכלת-לכן החירותית) ובגיל 40 כבר היה שר-הקליטה בממשלת מנחם בגין הראשונה.

דרר נבר

נחוג 70 של יגאל (חסמבה) מוסינזון, סופר, מחזאי, מציא ועסקן תנועת הגימלאים. מוסינזון, ילד מושב עין גנים (שהוא כיום שכונה פתחת-יק חבר-קבוץ, קצירת-רבות ושושן צבאי, דובר מישטרת-ישראל, רועה-צאן ופר על-בניין (בניו-יורק). מוסינזון, שסולק מקיבוץ בגלל סיפור דרך נבר (אהבת ובגידות בקיבוץ), הוא מתגרם של 39 סיפרי-הרפתקאות לצעירים בסידרת חסמבה, מיספר ספרים (אפורים כעוק, מי אמר שהוא שחור). מיספר מחזות (בעברית הנוב, קובלן). בעל 20 פסב-טים על המצאות (הנכבדה בהן: מיתקן להתפלת מייים) ואב לשישה מארבעת נישואיו.

אחות המפקד הראשון

נחוג 75 של אסתר רזיאל-נאור, מבכירות וותיקות תנועת החירות.

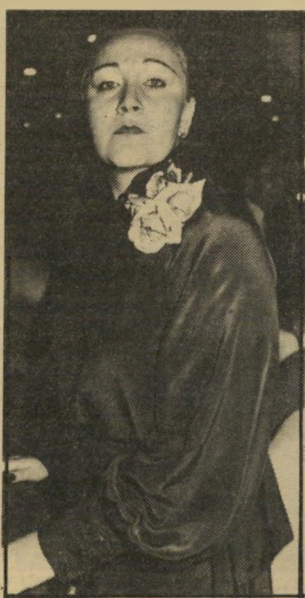
ותיקה רזיאל-נאור ח'ית וקרית

רזיאל-נאור, ילידת רוסיה וח'ית חירות לשעבר, היא אחותו של מפקד אצל הראשון, דויד רזיאל, שנפל בשלחנות המודיעין הבריטי, בעת מלחמת-העולם, בקרבת בגדאד. היא היתה בעצמה חברת המפקדה של הארגון הצבאי הלאומי וקריתית תחת-השירות המחתרתית שלו, קול החירות. אחד משלושת בניה הוא אריה נאור, מי שהיה מזכיר-הממשלה הראשון של מנחם בגין.

הח"כ והעוזרת

מה קורה כאשר חבר-כנסת מפרט את העוזרת הפרלמנטרית שלו? בררר-כלל היא אומרת שלום לכולם, הולכת בשקט הביתה, ומתחילה לחפש ג'וב חדש. אבל מה קורה כאשר המפוטרת היא צעירה נאה ואהודה? אוהדיה בכנסת לא מוכנים להיפרד ממנה, ומנסים למצוא לה ג'וב אחר בבית-המחוקקים.

הסיפור שמסתובב עכשיו בכנסת יסופר מייד, אבל בבקשה להתייחס אליו כאל סיפור, שהעובדות בו נכונות, אבל לכל הקישוטים שמסביב אני לא אחראית.

לורמילה תיבון החמיצה לה פנים

דו תיבון

זקוק לעזרת מסון אחר

למסור שום פרט, גם לא את שם המיטפחה שלה. היא אף נדהמה איד זה הגיע לתל-אביב, מהמקום הנגיד והמרוחק הזה שנקרא ירושלים. באמת, איד זה יכול היה לדלוף החוצה, כאשר רץ 126 חברי-כנסת — ויחידה

הח"כ רק לאהבה

פרק נוסף בסידרת דיוסטי התחיל לפני חודשיים, אבל התגלה רק השבוע, כאשר מונה זילברשטיין, נערת-זוהר ושחקנית-קולנוע בעבר, ארזה את בגדיה וחפציה ועברה להתגורר בדירתו השכורה של אסי דייך ברמת-גן.

אסי דייך

נורש שלוש פעמים

של הקליקה של לול, נפגשו שוב, במיקרה, בקפה הריונגופי פינתי.

תוצאת אותה פגישת: רומא-אהבה, שעליו שמרו בסוד, כי הרי אסי היה נשוי אז עם סמדר קילצינסקי. כינתיים נגמר הסיפור עם סמדר, ועכשיו כבר לא צריך לעשות סוד גדול מאהבה הזאת.

אסי דייך, בן 43, גרוש שלוש פעמים, הוא אב לארבעה ילדים משלוש נשים שונות (וכת אחת, אסיה, בת שש, נולדה אחרי רומאן קצר שניהל עם אמה, כיום מפיקה בכירה בסלובודיה האיטלקית). דייך, שהתמכר לכרדרים מסוגים שונים, לסמים ולאכזריות — ונגמל, לרבריו, מכל הצרות האלה — הוא אחד הגברים היפים ביותר בארץ.

מונה, שתחגוג בשבוע הבא את יום-הולדתה ה-40, היתה פעם, מהגיל הרך של 16, החתיכה הכי-סקסית והכי-רפה בבוהמה התל-אביבית. אורי זוהר ואריק אינשטיין היו חברים טובים שלה. כאשר התחתנה, בגן ציבורי, תחת כיפת השמים, עם צעיר תל-אביבי בשם רמי, שהיה השכן שלה, היו שם כולם: אריק ואלונה, אורי ואליה, שמוליק קראוס וג'וזי ביץ.

הנישואין לא החזיקו מעמד הרבה זמן. מונה התדרדרה לסמים רבים, ודי מהר לקשים, היתה פעמים אחדות על סף המוות. פעמים רבות ניסתה להיגמל. כאשר הכריזה, לפני שנים אחדות, בתוכנית-הטלוויזיה של מוני פאר — "אני נקיה: נגמלתי" — היא היתה, למעשה, מסוממת. היא לא התכוונה לרמות אף אחד, אלא פשט קיוותה סאם תאמר מילים אלה באוזני כולם, זה יחזק אותה ויעזור לה להיגמל באמת.

בסופו של דבר, היא אומרת כיום, היא הצליחה להיגמל סופית. עכשיו היא כותבת ספר על היה, מרצה בבתי-ספר על הסכנות שבסמים ועוברת כמעבדות-מליליים.

ומזכירותיהם, ונהגיהם — יודעים על כך, ומרברים, וכל אחד מוסיף פירוש משלו לסיבת הפיטורין? וככה סיפרו לי: חברי-הכנסת דן תיבון פיטר לפני שבועיים את העוזרת הפרלמנטרית שלו, אורלי. אין לך די אוריינטציה פוליטית, הוא הנחית עליה את המכה, והרי אנחנו עומרים עכשיו לפני שנת-בחירות, ואני זקוק לעוזר, או לעוזרת, מסוג אחר. הוא נתן לה התראה של חודש מראש, ואורלי חזרה לעבודתה, הכוללת בעיקר הרפסה וכל מיני עבודות-מזכירות.

איד היא הרגישה באותו רגע ולאחר זמן אני לא יודעת, כי היא סירבה לספר לי. חברי-הכנסת תיבון כבר מצא מח' ליפה צאורלי, וכמו שהבנתי היא לא בדיוק מפעילות המפלגה, אלא מישהי

מדוע פיטר ח"כ דן תיבון את העוזרת הבלונדית, הנאה והחמירה?

★ אסי דייך ומונה זילברשטיין ביחד — אפילו מדברים על חתונה

מונה זילברשטיין הכי-סבית והכי-יפה

מונולוג של אסי, השבוע: "מונה ואני מזכירים המון שנים. לפי דעתי זה כמעט כל החיים. כן, אני מכיר אותה כל החיים. נפגשנו שוב, וכמוכן התאהבנו, ומאז אנחנו חיים בחטא. זה יהיה הפרק השני בסידרת דיוסטי" האהבה אליה היתה איתי כמעט כל הזמן, אבל בשקט. אורי קצת לא נעים לי מסמדר. היא מפנקת. שאני לך מה אכלתי לארוחת-בוקר? סטיק, פירה תפוחי-אדמה, סלט. זה נשמע קצת מוגזם, לא טוב, זה לא היה בדיוק בבוקר, זה היה קצת יותר מאוחר. עכשיו אנחנו רבים אם זה צהריים או אחר-צהריים.

"אנחנו אוהבים נורא זה את זה. נורא-נורא. אין לנו הבלוף הזה, כמו אלה, וגם אני הייתי ביניהם, שתופסים קטניות ומפוצצים להן את ההומיגנים. כאילו עושים איתן יותר גדולות. אבל הן הרי עוד ילדות, בנות 22, 23. צריך לתת להן לחיות, לבלות. אתה מרגיש שאתה הופך להיות מיותר אצלן — הן הרי צריכות להסכים את כל הגברים בעולם. אני לא מתכוון באופן ספציפי לסמדר או לנישואי אחרת. אבל זה הדור.

"הכי חשוב — אני מאושר. זאת האהבה הכי מסודרת שהיתה לי אי-פעם בחיים."

הקטע הזה של כדורים וסמים, ובעיקרית הגמיחה הקשה, משותף לשניים. אפשר היה להניח שזה מישעית לגברים. נושא מרכזי לשיחה או משהו כזה. אבל הם אוהבים שלא. מונה: "זה לא הקטע של הכי-סבית שגארה בינינו."

אסי: "לא, אנחנו לא מדברים על זה ולא נגיעים כזה. זה בכלל לא קיים אצלנו היום. אפשר להטוב טאטאני החברים עם העניין הזה. איפה, רק שעלינו יודעים ועל אחרים לא. אם יום אחד ארצה לנקוב בשמות של מפורסמים שמשתמשים בסמים, לא יאשר אף אחד שיזכר להגשיר לשיד ולשחק ולהציג פנים תמימות.

"הם מסתירים את זה. אבל אני יותר חכם מזה, ומרגעני הלכתי לגמילה. זה היה במקום פתוח. שמכני יכולתי כל שניה לקום וללכת הביתה. שוב אני אומר — אין לנו עוד בעיות עם זה. אנחנו מזכירים רק לאהבה."

או חתונה-מיספר-ארבע באופק? "כן, אני מת על זה" אומר אסי דייך. "מת על ילדים, הכל מת."

"נראה, אולי בינאר או פכוראר". "שוב, כמו עם סמדר, בטקס אזרחי". "לא, הפעם בחיכל שלמה תאחיל לנו אישר ועושר."

משהו לא-נעים, אבל אורלי לא תיארה לעצמה מה עומד לנחות עליה, והיתה מאוד מופתעת. אורלי נדהמת, המומה. הח"כים מכל הסיעות מאוחדים בדעתם לשם שינוי, לגבי מיקרה זה. הכל אומרים שלא היתה לתיבון סיבה מיקצועית לפטר אותה. משהו אפילו סיכם זאת כך: "בחזק תיבון הוא גנרל גדול, בבית הוא פיון קטן."

עכשיו נותר רק לראות מה יקרה בעוד שבועיים: האם עוזרת-הח"כ תארוז כמה חפצים אישיים ותעבור לחצר האחורית-הכנסת, או שהיא תיעלם מההגוף הפרלמנטרי. אפשר רק לנחש שאם כל-כך הרבה אנשים בעלי המון כוח, השפעה וקשרים מנסים לפעול בכיוון מסוים, סביר להניח שלאורלי אין סיבה לפנות ללישכת העבודה או לחפש במודעות "דרושים" בעיתונים.

פצוע וסיפורי הווה שלו, חולה חולה ותיאוריו המהירים. לעיתים, מתוך קהות יחושים, יש הרגשה משונה כמו באינפלציה. כשיש אינפלציה הכסף מאבד את ערכו. כך, כששומעים בזמן קצר כל כך הרבה סיפורי הווה, הם מאבדים את זהותם. אך כל סיפור היה מוצע בפני עצמו.

מחוץ לשערי הכניסה של בית החור לים עומדים החיילים, נשקם ניצב לגוף, והם מטילים את אימתם ומוראם על כל תושבי עזה.

כמיספר האנשים שדיברנו איתם באותו היום, כך מיספר סיפורי הווה ששמענו. כל אחד והסיפור שלו, כל אחד ומה שראה כמו עיניו, שמע כמו אוזניו, עבר על גופו.

הם לא הניחו לנו לצאת בקלות מבית החולים. הם הלכו אחרינו והמי שיוכו לספר את סיפוריהם באוזנינו. אולי משהו יקשיב להם, אולי משהו יכין שגם פה מדובר בנניאדם, באימ הות, באבות, בילדים.

"איזה מין חיים אלה?" אמר לנו אדם שהלך אחרינו עד למכונית, "איזה חיים יש לילדים שלי? איזה ילדות יש להם? בואו ותראו כמה הם משחקים, הם

משחקים כובלי: זה לא חיים. מה אני יכול לתת להם? הכל בזל?"

איש לא יועמד לדן

פירסום האירועים שהיו ביום ה' שישי בבית החולים שפיא בעזה התעכב בשבוע. בתגובה עליהם מסר דובר צה"ל כי במשך כל ימיה האירועים הפך בית החולים למוקד של התרחשויות. לדיברי הדובר הרכו צעירי השבאב לבוא לבית החולים, נהגו לחיטוף את גופות ההרוגים, ונוכחותם במקום הפריעה לעבודה התקינה של בית החולים ושל הצוות הרפואי.

לפי תגובת הדובר, במשך כל אותם הימים ניסה צה"ל להשליט סדר בבית החולים, ולאפשר את המשך העבודה והטיפול הרפואי בחולים ובפצועים, ללא הצלחה יתרה.

ביום השישי, לפי תגובת הדובר, באו לחצר בית החולים מאות צעירים. רופאי בית החולים שפיא התקשרו עם צה"ל וביקשו שצה"ל יתערב כדי להשליט סדר במקום. כשהגיעו החיילים לאזור בית החולים, ניתר עליהם מטח של בקבוקי בערה, מאות בקבוקים, לדיברי הדובר. הצבא נכנס ככוח

יד ורגל פצוע שסיפר כי מהמכות שקיבל מן החיילים נשברו לו יד שמאל ורגל שמאל. כמוהו, שבורי איברים, היו בי בית החולים שפיא פצועים רבים, ולטענת כולם קיבלו מכות מהחיילים.

לחצר בית החולים, כשלחילים היו הוראות ברורות שלא לירות בתוך שטח בית החולים עצמו. הורים היחידים היו קצינים בכירים, והראייה היא שבאותו האירוע נפצעו מריית רק שני פלסטינים. הדברים התבררו בתחקיר שנערך בצה"ל אחרי האירוע.

תוך כדי עימות אלים בין חיילי צה"ל לבין הצעירים הפלסטינים, ברחו חלק מהצעירים לתוך המחלקות. חלקם מיהרו, לדיברי דובר צה"ל, ללבוש חלוקים לבנים של הצוות הרפואי, אחד רים לבשו פיגמות ונכנסו לתוך המיטות, כשהם מעמידים פני חולים ואפי שר היה, כך לפי התחקיר של צה"ל, להרים מהם את ריחיהויה, מכיוון שרק רגעים ספורים קודם לכן השתתפו באופן פעיל בהפגנה הסוערת בחצר.

בלהט הקרב והעימות בין שני הצדדים נפצעו צעירים אחדים. וחלקם, קצת יותר מ-30 איש, נלקחו למעצר. דובר צה"ל אישר כי הצבא לקח את תעודות הזהות של הפצועים מן העימות עם החיילים. הוא הסביר כי זוהי הדרך היחידה לדאוג לכך שאנשים אלה יתייצבו לחקירה, אחרת אי אפשר למצוא אותם ורבים מהם אינם באים גם כשמוזמנים אותם. צעירים אלה, שתעודות הזהות שלהם נלקחו, יצטרכו להת-

על השולחן, היתה מונחת ערימת תיקי קרטון צהובים ודוררים. וכך התנהלו המישפטים: השופט קורא את שמות הנאשמים. הללו קמים ממקומם על ספסלי העץ

עדים מעיר אחרת בתוך חצי שעה? איפה הצדק? הם מתחילים ומסיימים את כל המישפטים באותו היום. לפעמים מתחילים במישפטים כ-8 וחצי בבוקר ומסיימים אותם כ-9 בערב."

רובה. היא הירבחה, באותו היום, לש" לוח חיוכים לכל עבר. כל המכובדים האלה נמצאים בחלקו הקידמי של אולם המישפט, ומופרידים מחלקו האחורי של האולם במעקה עץ מסורג.

מאחורי המעקה שלוש שורות של ספסלי עץ, שהיו באותו הבוקר מאוכלסות בנאשמים שהמתינו לתורם. ליד דלת היציאה מן האולם יש ספסל נוסף, ועליו ישבו שני חיילים נוספים במדים. לשניהם היה מונח הנשק על הכרס.

הגענו לאולם המישפט בשעה 11 וחצי לפני הצהריים. באותו היום הוריעו כל עורכי הדין של רצועת עזה כי הם שובתים וכי לא יגיעו לבתי המישפט. השביתה, כך אמרו, היא לאות מתאה על אופן גיהול המישפט, ותימשך עד להודעה חדשה. "לפני ימים אחדים" סיפר אחד מעורכי הדין שהובילו אותנו בכמוניתם לבית המישפט, "יצגתי נאשם במישפט. את כתבי האישום ואת חומרי הראיות לאותו המישפט קיבלתי רק באותו הבוקר, וזה לא היה דבר יוצא דופן. כך זה תמיד. כשביקשתי מהשופט ארכה כדי לזמן את עדי ההגנה, נתן לי השופט חצי שעה. איך אפשר להזמין

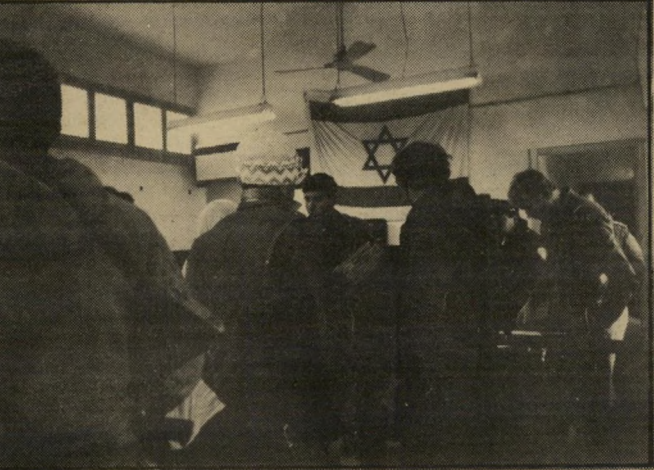
כל מישפט - 5 דקות

באחד משני האולמות של בית המישפט הצבאי בעזה, התנהל ביום הראשון יום-דין רגיל, סתם יום של חול.

בית המישפט הצבאי בעזה מוקף בחומה גבוהה, שממנה אפשר לראות רק את גגו של הבניין. בחומה קבועים כמה שערי ברזל, אטומים גם הם. מעל החומה יש גדריתל דוקרני, המונע בריחתם של צעירים ואסירים ומונע, מן הצד השני, את כניסתם פנימה של בני מישפחה, קרובים וידידים אחרים.

מאחורי שער הברזל הגדול ניצב שוטר, המאפשר רק את כניסתם של מי שבידיהם הזמנה רשמית להופעה בבית המישפט. אלה הם, בררררררררר, רק הנאשמים למיניהם.

מחוץ לבניין בית המישפט, בכביש רחבי-ידים, מתאספים מדי בוקר בני

בית המישפט אולם בית המישפט הצבאי בעזה. על הקיר מאחורי דוכן השופט פרוש דגל ישראל גדול, וליד דוכן השופט דגל נוסף. באולם המישפט נוכחים חיילים חמושים.

של הקהל ומתייצבים לפני מעקה העץ מול השופט. הוא שואל אותם אם הם יודעים מה נאמר בכתבי האישום. אחרי תשובה לא ברורה, הוא קורא: "אתם נאשמים בכך שבתאריך 18.1.86 הסירה שלכם, מיספר 2661, נמצאה במרחק של 2 מיל מערבית לעזה ללא רשיון דיג, ואתם נתפתם עלי ידי סירה של חיליהם."

"הבנתם כמה מאשימים אותכם?" נאשמים: "כן."

שופט: "זה נכון שתפסו אתכם?" נאשמים: "לא נכון."

שופט: "מה אתה רוצה להגיד?" נאשם: "היה לנו רשיון דיג."

שופט: "אבל לפי הרשיון מותר לכם לדרג בגבולות מסוימים."

נאשמים: "תפסו אותנו במקום שמו" תר."

שופט: "היה לכם מצפן בסירה?" נאשמים: "אין."

שופט: "אז איך אתה יודע? הסתכלת על התביעה שבחוף, נכון? של מי הסירה?"

נאשם: "של אח שלי."

שופט: "איפה הרשיון? יש לך?" נאשם: "בבית."

שופט: "בית המישפט ירדה את הדיון להוכחות, ואז יבוא האיש מחיליהם שתפס אתכם והוא יעיד אם הייתם במקום שמו"ת או במקום שאסור, הבנתם?"

נאשמים: "בסדר."

שופט: "תלכו הביתה, תקבלו הודעה."

וכך הוריד אותנו עורך הדין העותי כפתח בניין בית המישפט, ולא נכנס איתנו פנימה.

כשישבנו באולם הוריד השופט את מישקפיו, הביט בנו, ובעיקר באורי אכנרי, ושאל: "לאיזה כבוד זכינו בנוכחותך?" הסברנו שרק באנו להתרשם ולראות, והמישפטים נמשכו. יתכן שנוכחותנו במקום שינתה מעט את האווירה.

כתבי האשום ממוצע הוא דף-נייר המודפס בסטנסיל, שבו יש מקומות ריקים למילוי התאריך, שמות הנאשמים, פרטים ספציפיים של האירועים המיוחסים.

יש בכתבי האשום הסטנדרטי הזה ארבע עבירות אפשריות, אפשר לבחור באחת מהן, בשתיים, בשלוש, או בכלן. העבירה הראשונה היא פעילות נגד הסדר הציבורי. השנייה היא השתתפות בתהלוכה או באסיפה. השלישית היא הפרעה והרביעות תקיפת חייל. למשל: "פעילות נגד הסדר הציבורי, עבירה לפי סעיף 68 לצו בדבר הוראות ביטחון."

"פרטי העבירה: הנאשמים) הנ"ל, בתאריך..... או בסמוך לכך..... עשה/עשו מעשה הפוגע או עלול לפגוע בשלום הציבור או בסדר הציבורי בכך ש....."

מאחורי דוכן השופט ישב גבר בשנות ה-40 לחייו, בעל תיספורת קצוצה. הוא הרכיב מישקפי קריאה, והיה לבוש במדים מגוהצים, שדרגות סגן-אלוף עיטרו את כתפיהם. לצידו,

המישפחות המתניות ליד בניין מישפט הצבאי בעזה ממתינות מדי יום מישפחותיהם כלל, להיכנס לאולם המישפט. גם כשאורך המישפט עד השעות המאוחרות, ממתינות האמהות בסבלנות.

ענת סרנסקי העולם הזה

במחנה הפליטים ג'באליה יש עוצר זה כמה ימים. למעשה זהו עיר שלמה, ובה 50 אלף נפש. יש שם, כך אמרו לנו בראגה, מחסור במזון, בעיקר לתינוק קוט.

במחנה הפליטים אל-בורג, שמר"ום לעיר, הקימו החיילים "קרב-לב", כך כינו רבים מתושבי העיר את החומה שהקימו החיילים בכניסה הראשית למחנה. כל מי שנכנס למחנה הפליטים או יוצא ממנו עובר בדיקות מדוקדקות, ונשאל שאלות אי-ספור למעשיו.

החנויות ברחובות הראשיים בעיר נפתחו בכוח. מי שלא פתח את חנותו נקנס. רבים מן החנוונים שפתחו את חנותיהם הצטוו לסגור אותם, כעונש עליהם שהיו סגורות. "מה שלא תעשה, אתה לא בסדר", אמר לנו משהו בחיך של ציניות מרירה.

פאיו אבררמה הומין אותנו לא-רוחציה צהריים במסעדה על חוץ-הים של עזה. המסעדה נראתה כמו עשרות מסעדות הפזורות לאורך החוף לצד הכביש שבין צור לצידון בלבנון. גם שם ממוקמות המסעדות על החוף, יש להן חלונות גדולים שבצדן נשקפים רק ים וגלים.

המסעדה היתה ריקה מאדם. אכלנו

ייעצ, עם שיחורם מבית-החולים, כי מישרי הממשל, שם ייחקרו, אולי ייעצרו, ורק אחר-כך תושב להם התערך דה.

מקורות בצבא מסרו כי צעירים רבים בוחרים שלא לקחת איתם את תעודות-הזהות שלהם, כדי שאי-אפשר יהיה לעצור אותם ולזהות אותם, והדרך הצבאית, של החרמת התעודות, מבי-טיחה את חקירתם והעמדתם לדין.

הורעת הדובר מאשרת למעשה את עיקריהם, אם כי התיאור סותר לחלוטין את דיבריהם של מאות עדי-ראייה, ביניהם עורכי-דין, שנכחו כמ-קום, הרופאים והצוות הרפואי. וחומר מכל: ברוך כי ניתן צידוק מלא לחיילים ולקצינים שהשתתפו באירוע, ושאי-ש מהם לא יועמד לדין.

50 אלף במצור

במבט חטוף ברחובות הראשיים של העיר עזה, אפשר היה לומר ביום הראשון כי החיים שבו למסלולם. רק אחרי בירור קצר הבנו כי האמרה הזאת היא חסרת-משמעות. החיים בר-צועה לא שבו למסלולם.

כל הדין ארך חמש דקות בלבד. הוא נערך כולו בעברית, כשהחיל הצעיר מתרגם לשני הצדדים.

שופט: תיק 1194, צאלה אחמד מחמוד רחם. צאלה, אתה נאשם שבי-2.6.87, בשעה רבע ל-4 בבוקר, היית בהרצליה בניגוד לתנאי הרשיון שלך. זה נכון?

נאשם: נכון.
שופט: מה אתה רוצה להגיד?
נאשם: נכון שהייתי.
שופט: אני מבין שהוא פנה לבעל-הבית שלו שיעשה לו רשיון.
נאשם: אני לא עובד.

שופט: אתה לא צריך לעבוד. אסור לך בין שעה 1 ל-5 לפנות בוקר להיות מחוץ לרצועת-עזה, אלא אם כן יש לך רשיון.

נאשם: חכה רגע, שתיתי כוסית-אצל אנשים והתעככתי שם.
שופט: על סמך הודאה באשמה אני מרשיע את הנאשם בעבירה שבכתב-האישום.

תובע: אני מבקש קנס כספי.
שופט: (לנאשם): מה אתה רוצה להגיד, מה אתה עושה?
נאשם: אני סוחר אלטע זאקען.
שופט: כמה אתה מרוויח?
נאשם: יום עסל יום בצל. יש לי חמישה ילדים.

שופט: אני מטיל עליך 300 שקל קנס, או 30 ימי-מאסר. צריך לשלם עד ה-15 בינואר.

ריון זה הסתיים אחרי ארבע דקות בלבד.

מיספר התיק הבא 1221, והשם רמזי, הביא אל הדוכן ילד בן 12, לבוש בתלבושת אחידה של בית-ספר — מיכנסיים אפורים, חולצה-תכלת וסוודר כחול.

שופט: אתה נאשם בכך שבי-10.10.87, בשאטה, אתה השתתפת בהפגנה ברחוב וורקט אנבים על החיילים של הצבא. אתה מבין?

נאשם: כן.
שופט: זה נכון?
נאשם: לא נכון.
שופט: סתם תפסו אותך? אתה ברחת, רצת?

נאשם: הייתי בדרך לבית-הספר בשעה 6 וחצי, ואז הגיע רכב צבאי ולקח אותי.

שופט: היו עוד ילדים?
נאשם: לא, והוא נתן לי מכה.
שופט: אמרת במיטרה שהוכיח?
נאשם: כן, אמרתי. אמרתי שהי-יילים ברחוב נתנו מכות.
שופט לתובע: מה הוא אמר?

התובע מפשפש בניירות. שופט (לאבא של הנאשם): אתה אבא שלוש מה אתה רוצה להגיד?
אבא: אנחנו לא גרים בשאטה, ואני מכיר את הילדים שלי ויודע איך הם מתנהגים.

פרצו חיילי צה"ל. החיילים היכו אותו, ושברו בכתות הרובים את ידו השמאלית, רגלו הימנית ושתי צלעות בגופו. כעבור 10 ימים היה עדיין מרותק למיטה.

שבירת עצמות בחדר-המיון. טלאל ג'מאל אל-ספדי סי-פר כי הביא את בתו בת ה-8 לחדר-המיון, כאשר

סיפר שהוכה קשות. הגיון שמתחייב מכוח המציאות המרה.

האחד בינואר

במהדק הפגישות עם פלסטי-נים נים בעזה באותו היום, ניסינו לה-בין מה הם מקריהכוח הפוליטיים בע-זה.

שאלנו מה כוחם וגורלם של האיר-גונים הרתיים — האחים המוסלמים והג'האד המוסלמי — בעיר.

נאמר לנו שכוחם אינו עולה על 7% מן האוכלוסיה. מיספר זה מסתמך על מחקר שערך העיתון אל-פג'ר. היוצא לאור בירושלים המזרחית. ערבי-הסעודי דית תומכת כספית באחים המוסלמים, וירדן משלמת לאנשיהם מס-שפתיים. כאשר תקפו האירגונים הרתיים את יאסר ערפאת (שהכל מכנים אותו אבו-עמאר) וכינו אותו "בוגד", הם הפסידו את תמיכתם של אוהדים רבים. צמיח-תם המיספרית נעצרה.

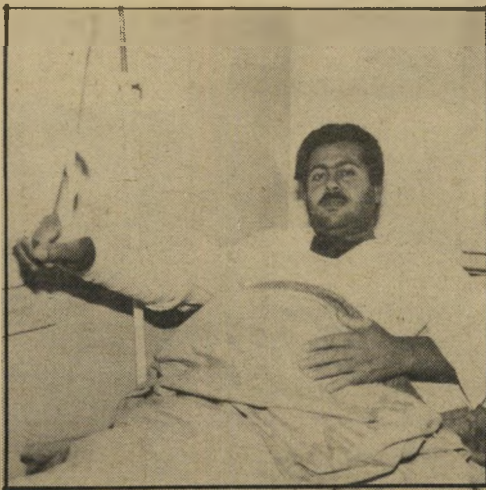
אבל, אמר לנו משהו, כשבועיים האחרונים של האירועים הסוערים, לא היה שום הבדל בין האירגונים השונים, והכל נטלו חלק בהפגנות כאיש אחד, ללא הבדלים פוליטיים, רתיים וחי-לונים, ימין ושמאל. הכוח השולט הוא פת"ח.

רגים וסלטים, ושוחחנו על המצב. איש-שיחנו לא היה אופטימי במיוחד.

סיפרנו לו על הביקור שערכנו ב-בית-המישפט הצבאי באותו הבוקר, והוא הסביר לנו קצת מדרך פעולתם ומחשבתם של עורכי-הדין הבאים להגן על הנאשמים: "לפעמים אני מעדיף שהלקוח שלי יודה באשמה, גם כשיש בידי אליבי, המוכיח שלא היה כלל במקום שטענו שהיה בו".

כשהבצענו פליאה על ררך מישפטית זו, הסביר בכאב: "אם הנאשם מודה, אפשר להגיע לעסקת-טיעון עם התבי-עה, הנאשם מקבל קנס, או מאסר-על-תנאי, ומשוחרר הביתה. אם אינו מודה, השופט דוחה את הדיון להוכחות ול-הבאת עדים בחודש, אחר-כך יש דחייה של חודש נוסף עד למתן גורלה, ורק אחר-כך נקבע גורלו של הנאשם. כל התהליך יכול לארוך חודשים אחרים, ובכל התקופה הזאת הנאשם ממשיך לשבת במעצר. לכן אני מעדיף להודות, ואז הוא משוחרר באותו היום".

קל להבין זאת כאשר שומעים את הסיפורים על מחנה אונצאר 2. שמענו עשרות פעמים באותו יום שהעצורים מובאים בלילה לים הסמוך, ושם-כי ריחים אותם להיכנס למים כשהם לבושים כבגדיהם, ושואחר-כך מעמי-דים אותם בחוף, בקור העזי. העז. לא פגשנו איש שהיה במחנה זה ושלא

מכות ועמידה בגשם יוסף אל-באנה, הביא את אשתו לבדיקות בבית-החולים, שם קיבל מכות מהחיילים, והועמד בגשם זמן רב.

רופא ישראלי הגן כמאל עבאס אבו-רודה נלקח מביתו בלילה, הוכה קשות, הובל לאונצאר-2, שם נמ-שכו המכות, עד שרופא צבאי ישראלי דרש שייפסקו.

יפו מדוע זה התבוצץ?

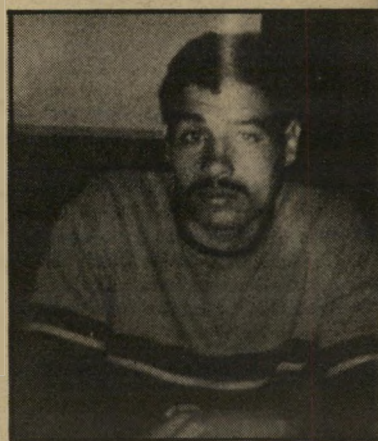
**ההפגנה האלימה ביפו
הדרימה את הציבור
היהודי. אך היא היתה
צפויה. הזנחה של שנים
הצטרפה להזדהות עם
הפלסטינים.**

יוסי עזרזר

שני בנים ממישפחת ג'רבוץ עצורים
בידי המיטרה.
רובין (22) נעצר בשל השתתפותו
בהפגנה הגדולה ביפו ביום השלום.
עומר (29) נעצר בשל סחר בסמים.
פ'תחיה, אסיר המיטרה, מספרת על

נסים שאקר
נולדה לא תבטל את הזהות שלי

עזרזר עומר ג'רבוץ
חיבלה לפי הדלת

המצוקה הקשה. יש לה 17 ילדים. 10
מהם נשואים. למרות זאת מתגוררים
עכשיו בביתה 17 נפשות.
המצוקה קשה. האם מלאה בטענות
נגד המימסר. היא מגדלת את נכדיה,
ואלה יגדלו באותה תחושת ההתמר-
מרות והזעם כמו סבתם.
מול ביתם הוקם עליידי עיריית תל-
אביב אתר לפינוי אשפה. מיזבלה. ליד
חוף הים, ליד בתי המגורים, מצאה לה
העירייה מקום לרכו בו את כל האשפה
של העיר הגדולה. זהו מיפגע תברואתי
והתגרות באוכלוסייה.
אמר נסים שאקר: "עיריית תל-
אביב נותנת יד לעניין. היא אינה מייצ-
גת נאמנה את התושבים הערביים."
אליק בן-בסט, מנהל פרויקט ש-
קום השכונות ביפו אומר: "במקום
אמורה להיבנות טיילת".
אם טיילת, אז מדוע מיזבלה?
בתוך כל הבעיות האלה גול הדור
הצעיר של יפו. פעם היתה יפו ידועה
כאזור פשיעה. גם היום אחוז הפשיעה

בה אינו קטן. רבים הנרקומנים והמ-
כורים לסמים בתחומי הגטו הערבי. אך
מגיעים לאזור, ומיד עטים כמה אנ-
שים, שיש בידם למכור סמים. הרשויות
אינן עושות די כדי לחסל את התופעה.
קשה להוציא הרבה מפייה של
התושבים במקום. רבים חוששים מפני
המיטרה, חוששים מהרגע שאחרי. קל
להם להביע את הזדהותם עם אחיהם
הפלסטינים בשטחים הכבושים.
כל המוסף גורע. ריבוי הור-
דים והגופים המייצגים בקרב הציבור
הערבי ביפו פוגע בו עצמו. אין ביפו
מיטרה של חמולות, כפי שיש בכפרים
הערביים בארץ.

אחרי 1948 הלכה והתפוררה החברה
הערבית ביפו. יש כמה מישפחות
עשירות, בעלות השפעה — מישפחות
כבוב, רקא, אברשיפה, אברשיייה
ואחרות — אך אין הן נותנות את הטון
כמנהיגות. סמכות ראשיה מישפחה נמ-
צאת כירידה, ההשפעה על הבנים כבר
אינה מצויה בידיהם. הרחוב מתחיל
לשלוט.

אמר נסים: "אני ישראלי ופלסטיני.
חי במדינת ישראל ומקבל את חוקיה.
אבל לא גולדה ולא אחרים יוכלו לבטל
את הזהות שלי, ולהתכחש לקיום
הפלסטינים. אנחנו לא עמרנו מאחורי
ההפגנות שהיו, אנחנו נגד אלימות,
אבל אני יכול להבין את הצעירים
שיצאו לרחוב. זה היה הלם גם עבורנו
וגם עבור היהודים. ההפגנה צריכה
ללמד אותנו, וגם את השליטון.
לצעירים יש רגשות. המנהיגות הנכ-
דה שלנו לא תמיד נותנת את דעתה
עליהם."

בהפגנות נעצרו עליידי המיטרה
25 איש. רובם צעירים, ביניהם קטינים.
השבוע אמר מפכ"ל המיטרה רב-
ניצב דויד קראוס, שבהפגנות היו מעור-
רים גורמים פליליים. יתכן שיש בזה
מעט מן האמת, אך הדרך להפנות את
האשמה אליהם הרבה יותר נוחה מאשר
לבחון את המצב לעומק, ללמוד את
הבעיות ולעשות לפיתרון.

בלי מנהיגים. אחרי כיבוש כי-
1948, עזבו והועזבו מרבית תושביה
הערביים, כ-80 אלף. נותרו בה 3900
בלבד, מהם קיבלו תעודות זהות ישר-
אליות רק 308 איש, ראשיה מישפחות.
לפי מפקד האוכלוסין האחרון,
חיים ביפו היום 10,168 איש. חוגים
מקומיים אומרים את המספר ב-18
אלף. האחרים: מסתננים מהשטחים
הכבושים ומכפרים ערביים בישראל.
מהם כ-60 אחוז צעירים מתחת לגיל
18. המנהיגות שהיתה ביפו לפני 1948
עזבה. תושביה הפלסטינים נותרו בלא
מנהיגות. עד עצם היום הזה אין בה
מנהיגות נבחרת, שמייצגת את התר-
שבים.

רובין ג'רבוץ בעת מעצרו בהסגנת "יום השלום" ביפו
60% מתחת לגיל 18

פ'תחיה ג'רבוץ (באמצע) עם כמה מבניה ונכדיה
"יהודי בא וירק בו"

ומטרתה לפעול לרווחתם של התר-
שבים הערביים בענייני חברה, חינוך,
דיוור ועבודה קהילתית. בשל העדר
המנהיגות המקומית הוקם הגוף כדי
לשמש כעין מועצה מקומית.

שלא כמו ביישובים ערביים אחרים
במדינה, אין הערבים ביפו שייכים
לועד המועצות המקומיות הערביות.
מישקלם באחוזים בעיר תל-אביב-יפו
הוא אפסי והם חסרים כל מישקל אלק-
טורלי. לכן אין גם לראשיה העירייה,
שלמה להט, אינטרס לקרבם אליו ולט-
פל בהם כמו בתושבי-עירו היהודיים.
מרידות וכעס. "אך אתה רוצה
שהעסק לא יתפוצץ? אני וגייסי עמרנו
ליד בית החולים בעזה. פיתאום בא
יהודי אחד וירק בו. למה?" אומר זכי
חמיל, גיסו של נהג הרכב שנהרג ליד
עזה, כשהתנגש בסמיריילר ישרא-
לית — התאונה שגרמה למהומות
בעזה לפני שבועיים.

חמיל הוא תושב יפו. מישפחתו
מתגוררת בעיר כבר 362 שנה. כי
הפגנה ביפו הוא לא נטל חלק, אולם
לדבריו "ציפיתי לדברים יותר חמורים.
אין כאן מישפחה שאין לה קרובים
בגדה המערבית או בעזה. אנחנו לא
יכולים לעבור בשתיקה על מה ש-
עושים להם!"

אחרי 1967 חודשו הקשרים המיש-
פחתיים, נוצרו קשרי מישפחה חרשים
עליידי נישואין. כשפרצו המהומות כי-
שטחים הכבושים, לא יכלו תושביה
הפלסטיניים של יפו להישאר אדישים.
הם נענו לקריאת ועד ראשי המועצות
המקומיות הערביות לקיים שביתה
כללית, וזו התפתחה להפגנה אלימה.

בית אופייני בגטו הערבי ביפו
זה לא מעניין את צ"ץ

דפנה ברק על ההתפתחויות האחרונות:

אדרי'

ציפי מנשה, העולם הזה

התמונה

התמונה המפורסמת בזאת צולמה לפני שבועיים. אחרי גירושיו של אדרי', הגיעה

רפי אדרי'

הוא עזב את הבית! אז מה? מה שנחשב כנורמה מקובלת למדי בחוגים מסוימים, עדיין מעורר כותרות סנסציוניות כשמדובר בחוגים אחרים. אנשי ציבור, למשל.

אדרי' — אולי הפוליטיקאי האחרון שהייתי מאמינה שיסכן את מירוצו לעבר שולחן הממשלה, מאז תהילת המיפגש במרוקו — עשה זאת. הוא פירק מסגרת, כדי להקים במהירות מיסגרת חדשה, למרות הכותרות, התמונות, הרכילות. בניגוד לדימוי הממורקמחוייך מגומס שלו, התגלה אדרי', בשיחות הממושכות עימו בשבועות האחרונים, כאיש פגיע, המנסה שלא לפגוע: לא לפגוע באשתו, לא לפגוע בילדיו, באמו — לא לפגוע. מרוב מאמצים ככיוון זה, נפגעו כל הסובבים.

רפי אדרי' עזב את ביתו המשותף עם ג'ואן לפני כמה שבועות, מייד אחרי שהושג הגט בבית הדין הרבני. עד אז, למרות הפירסומים הרעשניים, המשיכו בנייהווג להתגורר תחת קורת גג אחת. אדרי' עקר למלון דניאל שבהרצליה פיתוח, שם הוא מתגורר כיום בדירות, הכוללת מיטבח.

סמוך לתאריך זה הגיעה ארצה מי שזכתה תחילה בתואר מעורר הדימיון „אהובת", שתהפוך בינאר הקרוב לאשתו.

אני קלוד

היא שוהה בימים אלה בארץ.

זוהי התמונה הראשונה של אני קלוד, גב' אדרי' הבאה

לבעלה לעתיד: באמצע השבוע היא שוהה עימו בירושלים. בסוף השבוע כילו באילת. הצטרפו אליהם שני בניו של אדרי' ובנה שלה. אחרי כך שבו השניים לבית אימם.

ג'ואן אדרי'

היא הפחיתה כמה קילוגרמים טובים ממשקלה מאז השינוי שחל בחייה הפרטיים.

אחרי „חופשה בסדר", היא נינוחה יותר ונראית מושכת מתמיד.

כמה הבהרות: בניגוד למה שהש" תמע מהפירסומים, היא „שיחררה" את בעלה זמן קצר אחרי שהודיע לה על כוונתו להתגרש. היא שיחררה גם את עורכיה הדין ששכרה, ויתרה במקומות רבים, שאולי אשה אחרת היתה מתעקשת בהם, תמורת פירוד מהיר ואוירה טובה.

אדרי' סירבה ומסרבת להקשיב לכל השמצה מפני מתחיו הפוליטיים של בעלה לשעבר. היא אינה משתפת איש, פרט לקרובים לה ביותר, במה שעובר עליה. ככוונתה לצאת לעבוד בקרוב (בעבר עברה במישר של מלשטת" יהלומים כנתניה), להתחזק ולכנות את עצמה מחדש.

מה שהריח בהתחלה כ„ליכלוך של השנה" מסתיים, בצורה מהירה ואלגנטית, במארה החתונה. רפי אדרי' עוד יצטייר כחורשים הקרובים כ„גבר" — שהעז ועשה.

ארצה, חזרה לפאריס, שבה הנה עם בנה בן ה-16, ובסוף השבוע תשוב לפאריס. אחרי כך כבר תשוב ארצה, לקראת נישואיה.

כששוחחתי טלפונית עם אני קלוד, בתו של המולטימיליונר המרד קאי דויד עמאר, היא נשמעה נינוחה, וסיפרה שהיא מתחילה להתאקלם בארץ. אני כבר שהתה בקיץ האחרון בארץ, והתחילה ללמוד עברית. היא מדברת כמה מילים, ואף כותבת קצת בשפת הקודש. אני — כוגרת האקדמיה הצרפתית לאמנות — מתכוונת לשכלל את העברית שלה בקורס מיוחד באוניברסיטת תל אביב. כרגע הם תרים, רפי והיא, אחר בית מגורים באזור הרצליה, כדי שלירון, בנם הצעיר של רפי וג'ואן, יוכל לגור הן בבית אמו, והן בבית אביו — על פי בחירתו.

שני ילדיה של אני מנישואיה הראשונים לא יגורו עימה, אלא ימשיכו ללמוד בפאריס.

לאני, שנישאה בראשונה בגיל 18, בת (18) ובן (16). היא עצמה בת 37, „אבל נראית בת 28", הסמיך השבוע אדרי', בשיחה פרטית.

גם 50 שנותיו של אדרי' לא ניכרות במראהו הצעיר.

טכסיהנישואין ייערך בבית פרטי, בפרום מצומצם ביותר.

אחרי נישואיה, מתכוונת אני קלוד (אז כבר אדרי') לעסוק בהתנדבות עם ילדים מוכיגורל. בינתיים היא צמודה

ג'ואן אדרי' מהר ואלנוס'

במדיוה

מישפט

דלת פרוצה

תושבי נתניה שקנו

דלת רב-בדירה ב-1986

אינם מחוסנים מפני

פריצה

אילנה אלון

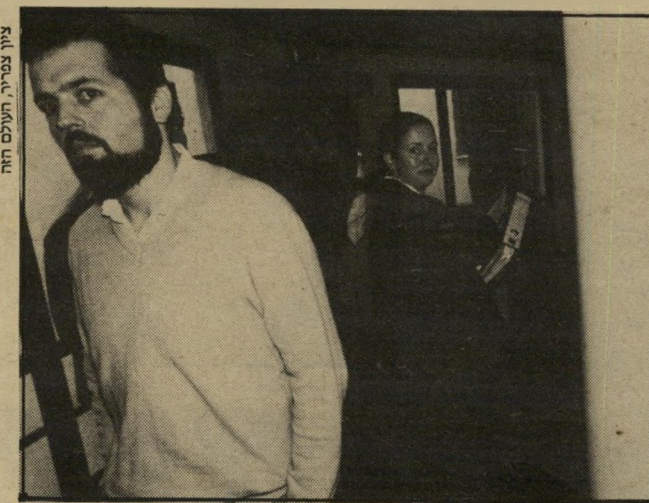
התובעת ענת סבירור טענה כי יובל ברנע ידע שלא יוכל להתקבל לעבודה, אם גראפולוג יברוק את כתב-ידו. הוא היה בטוח כי הגראפולוג יגלה מיד תכונות אופיי של יאפשרו לקבל לכל עבודה אחראית.

על כן, כאשר רצה להתקבל לעבודה כמתקדמולות רב-בדירה בנתניה, החליט למסור את קורות-חייו בכתב-ידו של אדם אחר. אדם שתכונותיו ירשימו את הגראפולוג, וישיגו עבורו את העבודה הרצויה.

לדברי כתב-האישום אומנם התקבל ברנע לעבודה על-סמך כתב-היד המר-

בר. כתב-האישום נאשם ברנע בעוד שתי עבירות של גניבה והפרת-אמונים, וכן בעבירה של זיוף. לדברי כתב-האישום רצה לקדם את עובד-החברה, יוסי חזן, לתפקיד של מנהל-מכירות בסניף. לשם כך שינה פרטים בתיקו האישי, וזייף מיסמכים אחרים.

כאשר נודע לנאשם כי נפתחה חקירה מימשה נגדו, מיהר ונסע לחו"ל. לטענתו עשה זאת כדי למצוא עבודה, אולם התביעה טענה שברח מהארץ עד יעבור זעם. הוא חזר אחרי חצי שנה, כאשר חשב כי חלה רגיעה בחקירה. למעשה חשדה המימשה שהנאשם מקבל ריווח שוטף על החקירה בישראל, ועל כן ביימה רגיעה בחקירה. ברנע נעצר מיד כאשר חזר ארצה. תוך כדי מעצרו, ביוני 1987, הוגש נגדו כתב-אישום, והתביעה ביקשה לעצור את האיש עד תום ההליכים. בינתיים עברה חצי שנה, ונשמעו רק שני עדי תביעה. על כן הגיש בימים אלה הסניגור, עורך-הדיון עוזי בכר ממישרד דרור מקרין, בקשה לעיון מחדש במעצרו. תוך כדי דיון בבקשה זו התגלו

צילום: צביה, העולם הזה

נאשם ברנע (מימין): התובעת סבירור

ונעצר כאשר חזר לארץ

דברים חדשים ומעניינים מאוד בפרשה. מירמה ומיסמך מזויף. התור בעת, ענת סבירור, (בתו של מי שהיה יו"ר הכנסת), הביאה לפני בית-הדין פט את פרטי עברו הפלילי של ברנע. מתברר כי הוא הצליח לאסוף לעצמו 20 הרשעות מגיל 17. הרשעתו הראשונה היתה ב-1972 בבית-המישפט בנתניה. אז הורשע בחמש עבירות של גניבה. חודש לאחר מכן הורשע בבית המישפט המחוזי בתל-אביב בפריצה ובגניבה, ונידון לפיקוח קצין-מבחן, ללא הרשעה. ב-1973 הורשע בבית המישפט המחוזי בתל-אביב בכמה פריצות וגניבות, ונידון לשתי שנות מאסר על-תנאי. בבית-המישפט השלום של בית-משפט הורשע בשבע עבירות של גניבה. ב-1978 הורשע בבית-המישפט השלום באילת במשיכת צ'ק ללא-כדי, סו, ובבית-המישפט השלום בתל-אביב בעבירות של מירמה, הפצת מיסמך מזויף וזיוף. ב-1983 הורשע בבית-הדין פט השלום בחיפה בשלוש עבירות של גניבה, והופעל נגדו עונש המאסר-על-תנאי שהיה תלוי ועומד. בעקבות ערש נש זה הוגשה בקשת-חנינה לנשיא-המדינה, והעונש הומר בשרות לתועלת הציבור במשך שנה, ובשנתיים מאסר על-תנאי.

התובעת טענה כי בגלל עונש-המאסר של שנתיים, שעדיין תלוי ועומד נגד הנאשם, יש חשש שניסה לברוח שנית מהארץ אם ישוחרר ממעצרו. הסניגור טען לעומתה כי מאחר שהנאשם חזר ארצה מרצונו החופשי, אין לחשוש שיימלט.

התובעת העלתה עוד שתי טענות חזקות. לדבריה, ניסה הנאשם לשבש הליכי-מישפט כבר בעת מעצרו. הוא העביר לאשתו עיתון, שכתובו כתב בכתב-ידו הוראות שונות. הוא הוכיח את אביו, קצין-המימשה הבכיר, וכי קש את עזרתו. כן ביקש משוטרי להרי-

שים ששלח, ומונה בינואר 1986 כמנ"ח סניף החברה בנתניה. אילו היו בעלי חברת רב-בדירה בודק את עברו הפלילי של ברנע, היו מגלים כי מגיל 17 היו לו הרבה התקפות לזכות עם החוק. הוא הורשע בעבירות של גניבה ופריצה במקומות שונים בארץ, ובזמן שהתקבל לעבודה ברב-בדירה היה תלוי נגדו מאסר-על-תנאי של שני

תים. אבל חברת רב-בדירה לא בדקה את עברו של העובד החדש, אולי מפני שלא עלה על דעתה כי בנו של סנ"צ במימשה, יונה ברנע, עלול להיות בעל עבר פלילי עשיר.

גניבה והפרת-אמונים. ברנע הצליח בעבודתו ברב-בדירה. הוא עבד במרץ, היה חרוץ והתיידד עם לקוחות ומפיקים. סמכויותיו בתפקיד כללו ניהול והפעלת הסניף, ואחריות על קבלת פקידים ועובדים. הוא היה ממונה על ריכוז ההזמנות והטיפול בכספים, וכן היה המפקח והמנחה על מפעלי-הרל-תות בתחום הסניף.

הרבה דלתות של רב-בדירה נמכרו במשך 1986 בנתניה. על כל המכירות הללו היה ברנע ממונה. אבל לדברי כתב-האישום כבר באפריל, ארבעה חודשים בלבד אחרי שהחל בעבודתו, התקין דלת-פלדה בבית-החמון בעין-התקלית, ושילשל את תמורת הדלת, 500 ש"ח, לכיסו. הוא העלים את התמורה מחברת רב-בדירה, לא רשם בספרים את התקבל, ולא הוציא חשבונית מתאימה.

נראה כי עם הצלחת הגניבה הראשונה גבר תיאבונן של הנאשם, ובחודש שים יוני עד אוקטובר 1986 מכר, לפי כתב-האישום, 80 דלתות בשווי של 26,400 ש"ח לאדם בשם מרדכי רוט, ממרכז המנועלים בחיפה. על פי כתב-האישום נאסר עליו למכור דלתות לרוט. הוא נאשם בגניבת הדלתות מהחברה, במירמה והפרת-אמונים לרב-

לונדון

LUXURY SERVICED APARTMENTS

דירה לשניים במרכז העיר

מ-£26 ליום

פרטים והזמנות אצל סוכני הנסיעות

תו

טרמפ

לחייל

למינעח איידס בסקס: השתמש בבתולה. למינעח ציתות במלכו: במכשיר BUGALARM.

אנו מספקים גם:

- ★ שירות לגילוי האוננות
- ★ מכשירים להקלטת שיחות
- ★ מזכירות אוטומטיות

רדיו רוקטור בע"מ

ת"א, שלום עליכם 18, טל' 286444

סד-כס
השכרת רכב
Thrifty
Car Rental
☎ (03) 283281-2

אקורדיוניסטית

מארגנת שירה בציבור עם שיקופיות ומישחקי-חברה במסיבות

תוכנית מיוחדת לימי-הולדת

טלפון: 221017, תל-אביב

שש עצות לנהג בגשם

ש גרייר" החברה לשרותי-דרך ולגיריה הגדולה בארץ, עושה מאמצים להתמודד בהצלחה עם כ-800 קריאות שמתקבלות במקדרי-השרות של החברה בעת האחרונה בכל יום. כמות קריאות זו גדולה פי ארבע מהכמות המתקבלת בימים רגילים. עליה זו הינה בשל הגשמים הפוקדים אותנו, שאינם גשמי-ברכה לנהגים.

מנכ"ל שוורר, מולה גורבן, מסר שרבים מבעלי המכוניות נמצאו בלתי מוכנים לתנאי מזג-האוויר, מבחינת אחזקת כלי-הרכב ומבחינת צורת הנהיגה בו.

למנהל התפעול של שוורר, מיכה קראוס, מספר עצות לטיפול מונע ברכב ולנהיגה בכבישים הרטובים, לצמצום התופעות הנלוות למזג-האוויר הסוער:

- א. בדיקה יסודית של מערכת החשמל (מצבר, מצתים, מגעים) וריסוסה בתרסיס מיוחד לדחית לחות ולציפיה בחומר מבודד.
- ב. בדיקת תקינות הבלמים, הצמיגים ומגבי-השמשות ותיקונם או החלפתם במקרה הצורך.
- ג. הימנעות ככל האפשר מכניסה לשלוליות.
- ד. אם אין ברירה, מעבר בשלוליות בנהיגה איטית.
- ה. ייבוש מערכת הבלמים לאחר ציאה משלוליות על-ידי לחיצות קלות על רושת-הבלמים.
- ו. התאמת מהירות הנהיגה לתנאי הכביש הרטוב ולתנאי הראות.

דוכי חיים

הכל בכף-היד

הוא ראה את כף-ידו

של מרדכי וענונו.

ומצא בה אישור

לתאוריה ידועה

נעמי דון

מושג חדש: "תיסמונת וענונו". כל הזכויות שמורות לארנוולד הולצמן, כ"רולוג (קורא בכף-יד). "כאשר מרדכי וענונו מצא לנכון להציג לפני העולם את כפות-ידיו, הוא העביר שני מסרים: מסר אחד היה הדברים שרשם: אבל המסר האמיתי היה המסר השני, שהיה שונה לחלוטין מהמסר הראשון, ויכול היה להיות גלוי רק לאדם המתמצא בקריאת כף-יד, "אומר הולצמן. גוסף על כך, כאשר וענונו ביקש להפיץ אידיאלוגיה מסויימת בהסבר למעשיו, יכול היה אדם המבין ברזי כף-יד לראות שמדובר במנגנון הגנתי גרידא. "בעייתו של וענונו היא בעייה של שייכות. ליתר דיוק, הסיפור שלו הוא הצורה שבה הוא בחר לתקוף את בעייתו זו. כל ילד, מהגיל הרך ביותר, שואף לזכות בתחושה של שייכות, שהוא רצוי, שהוא חלק אורגני מגוף גדול יותר ממנו. כאשר וענונו התחיל להרגיש לראשונה שיש לו קיום בנפרד מהרמוניות הרומנטיות בחייו, כלומר — אביו ואמו, כשהרגיש את הצורך לבוא לקראת כל היחודי באישיותו,

כירולוג הולצמן

הכף של וענונו

הוא פירש את התנסויותיו איתם בצורה שכנאה הביאה אותו להבין שלא דבריו או מעשיו הם שלא היו בסדר, אלא הוא עצמו לא בסדר. "עקב זה הרגיש כאילו הוא מיותר במישפחה, לא רצוי. תגובתו היתה כמו תגובה של ילד אשר סירבו לתת לו את הסוכריה שביקש. כדי שלא להרגיש פגיע וחלש, אומר הילד ברוגז: לא רוצה העולם הזה 2626

גליה אלבין (למעלה עם בעלה המנוח) מדברת עם דפנה ברק על "ידידיו":

רוצה להגיב. גם לפוליטיקאים אני סולחת. פוליטיקאים הם עם מיוחד. אבל אני לא סולחת להכרים. "מיקי היה חבר. הוא עזר המון לא נשים. הוא עצמו לא היה זקוק לאיש. כואב לי שלפעמים הוא טעה בחברים. אני חושבת שדווקא הקרובים לו דירדרו אותו. הוא שילם על הטעויות האלה בחייו. "אני למדתי מכל מה שקרה. לי יש אח, אחות, אמא ושלושה ילדים — והיו זה מה שיש לי! כשאני רואה כיום את הטריטוריות — שלוש חבריו הקרובים ביותר... "לא מזמן פגשתי את אשתו של אחד מהם. אמא של מיקי (גניה, שהיתה ידועה כבעלת חנות לאופנת-עילית) תפרה לה את שמילת-החתונה. אמרתי לה שלום. היא בקושי ענתה לי. היא פחדה. "מיקי בנה אנשים, ואיך הם התנהגו אחרי מותו? יש הרבה-הרבה שמות. אני לא כועסת — אני מרחמת! אני מרחמת בעיקר על אלה שניסו לנצל מה שיכלו בין השיבוע לבין השלושים למותו. הם ידעו שזה היה העיתוי בהאידיעה: כולם עטו על האלמנה — כואב, נעשוק אותה מכל הצדדים! מיקי נהרג? יש עסק... "לא רוצה להיכנס למה שקרה עכשיו. כשהעיון יהיה על הפרק — אז אולי אפתח את הפה. יותר מדי אני שים פחדים שאחליט לפתוח את הפה. "בינתיים אני מסתכלת במולי. הוא כליך מזכיר את אביו!"

גליה עם מולי, הוא כליך מזכיר את אביו.

צילום: משה גרונר

"אני מרחמת עליהם!"

ב להט הזיכרון הציבורי, מאז שהחליט היועץ המישפטי שלא להעמיד לדין את חבריה הכנסת גידעו גדות ומיכה רייסר על מה שמכונה "פרשת אלבין", נראה כי הכל מסכימים לפחות על נקודת-המוצא. הכל מבטאים את שמו של מיקי אלבין המנוח — מי "ציטוט" ומי "שלא ציטוט" — ברתיעה, כאילו היה זה שמה של מחלה מדבקת.

"אלבין" הפך כיום שם-נרדף לסרטון והכל מנסים לברוח ממנו לכל עבר. מי שלא הצליחו, מתנהגים כחולי-

מי שנאלצת להתמודד כיום, כמעט בגפה, עם השם אלבין היא אלמנתו

סרטן לכל דבר — הכל ידיהגורל! כך רצו אלוהים או סגנו, אלבין. לקורבנות לא היתה שום ידיעה, מעורבות, או נגיעה אחרת.

אחר מגיבורי-הפרשה, שאלבין טיפס בחשבונות ודאג לרווחתו, התפרץ באונייה: "אילו היה חי, הייתי תופס אותו בגרון ושואל — יא מנוול, מה עשית לי? תסביר לי מה עשית! אבל הוא לא חי, ואני משתגע להבין..."

מיקי אלבין לקח עימו את כל ההסברים האפשריים, והותיר אחריו סימן-שאלה גדולים. מי שנאלצת להתמודד כיום, כמעט כגפה, עם השם אלבין היא אלמנתו, גליה.

גליה אלבין חזרה ארצה לפני כמה ימים, קצת אחרי הכותרות הרועשות בעניין ההלטת הריש. אחרי מותו של

את הסוכריה שלך: כך גם וענונו, לגבי מצוקת השייכות שלו. אם לא רוצים בך, הוא חשב לעצמו, אני לא רוצה אותם. "בהתחלה, אותם היו הוריו. אבל המושג 'אותם' תפח וכלל, בסופו של דבר, כל מיסגרת חברתית — הבית, בית-ספר, שכונה, רחל, דגל. כדי להרגיש מוגן בתוך עצמו, הוא היה מוכרח לשכנע את עצמו שהוא אינו תלוי באיש. שאיפתו היתה להרגיש שהוא מסוגל להיות חזק עם עצמו בלבד. כל מעורבות שלו במיסגרת חברתית חייבה אותו ליצור מרחקמה בינו לבין הזרם המרכזי של אותה חברה, כדי שלא ימצא את עצמו חלק אורגני ממנה, שלא ימצא עצמו תלתי ושייד לקשר זה."

יד בעיתון. הולצמן בן ה-50, יליד קנדה, בעל ותק של 25 שנה בארץ, תושב יהודי, מקיים סדנאות וקורסים בתחום התמחותו. שומעיו ותלמידיו אינם סתם אנשים המחפשים עניין ושעשוע בחיים, אלא פסיכולוגים המ' עוניינים להשתמש בכלי זה למטרת איבחון, במיסגרת עבודתם הקלינית. לפני חודש הוא התקבל ללימודי תואר שלישי באוניברסיטת קולומביה פא' סיפיק בקליפורניה, בנושא שיטת ה- איבחון שהוא פיתח, המבוססת על כפות-ידיים ככלי איבחון פסיכולוגי. על הרעיון לנתח את כפיידי של וענונו הוא מספר: "כמו כל האנשים בארץ ובעולם, פתחתי את העיתון ומצאתי את ידיו של וענונו מתנוססות, עם המילים אותן כתב. כאשר אנשים מצאו עניין בקריאת אותן מילים, מצא תי אני, נוסף על כך, סיפור אחר. סיפור קשה, על מצוקה נפשית בילדות, שג' ררה בעיקבותיה תגובה מאוד אכזרית, שבסופו של דבר, פגעה בו, לא פחות מאשר באלה הסובבים אותו."

מקור המידע שקיבלתי היה כולו במרפולוגיה (מיבנה) כפיידי של וע' נוגו. בעיתונות הופיעו שלושה צילוי מים שונים, ועליהם נבית את האיבחון. קווי כפיידי לא היוו חלק באיבחון. "התיסמונת היא הצורה שבה תוקף וענונו את בעיית השייכות שלו. אם הוא חייב לפנות עורף לכל מיסגרת או גוף חברתי, הוא חייב להסביר מדוע הוא עושה זאת. וענונו אינו יכול, ואולי אף אינו מודע להסבר האמיתי. הוא בוודאי מרגיש שהוא אינו בנוי כמו מרבית האנשים סביבו. בוודאי מפריע לו מאוד שהוא התקשה לראות את עצמו במיסגרת כמו נישואין, אונני, בריסטה וכדומה, כמו אנשים אחרים. את הדבר שרוחף אותו לרצות להיות לבד, מנותק מכל גוף חברתי, הוא עוטף באדיאולוגיה, כמסווה לסיבות האמיתיות."

כבישה שחורה. "השייכות האמיתית קשורות בצורך לוותר על האור, תם, כדי שלא ירצה דבר שבירי מישור אחר להחליט — כן לתת לו, או לא לתת לו. הדבר הזה הוא שייכות. בבית הוא הרגיש את עצמו ככבישה הש' חורה, זה הרי פורסם בעיתונות. בארץ ניבסטיטה הוא הצטרף לקבוצה קיצונית. את רתו היהודית הוא מצא לנכון להמיר בדת אחרת, כנ"ל לגבי הלאום שלו. ככל אחר מן המיקרים האלה הוא חייב היה לתקוף את הדבר שלכאורה היה צריך להודות אותו."

אותו דבר קרה גם כאשר הוא התיקל לעבודה בכור האטומי ברימונה. במקום להרשות לעצמו להרגיש חלק אורגני מהגוף הזה, להודות עם המיסגרת, הוא הפעיל את אותה תיסמונת, ומצא את עצמו שוב במצב שבו היה עליו לתקוף את הגוף שאליו השתייך. יש להבין שלא היתה לו ברירה. במיקרה זה, כמו במיקרים אחרים, הוא עטף את התקפתו באדיאולוגיה, כדי שהסבריו יישמעו הגיוניים."

תיסמונת וענונו מלמדת אותנו שהאדיאולוגיה היא רק אמצעי לאפי שר את ההינתקות מהגוף החברתי, כדי שהוא לא יגיע למצב בו ירשה לעצמו לגעת במה שהוא אסר על עצמו. כתור מנגנון הגנתי מדובר על תרגיל שכל-תני, הנקרא אינטלקטואליזציה, או רצ' וגליזציה."

(המשך מעמוד 9)

שאנחנו צריכים קודם-כל לדאוג לשחרר את עצמנו, ואחר-כך את הנשים. ואני לא מסכימה לזה. שחרור האשה קודם לשחרור הפלסטינים. את הנשים ישחררו, השחרור הפלסטיני יבוא אחר-מיה.

● זה אפשרי?

בוודאי, אין שום דבר שהוא בלתי-אפשרי.

● אבל רוב הנשים פה הן דתיות.

אז מה?

● אז זו דרך ארוכה.

בוודאי, אבל מה שקורה כאן קורה גם בישראל.

וזה השנייה של הנשים.

● משום שהן לא מודעות?

הנשים פה לא מודעות.

● אז אולי אין תיקווה?

התיקווה היא מעמד הפועלים, לא הבורגנים.

הם לא יוכלו את הנשים לשחרור.

● את רואה את עצמך במנהיגה?

לא, כי אני שונאת מנהיגות. אני רוצה להיות בין הנשים.

● איך רואים אותך פה?

כמי ששייכת להם, אותם מהם. כשאני רוצה,

לכשל, לקחת אתי אשה לפגישה, הבעל לא נותן

לה, והוא אומר לי שאני שונה ממנה. אני מנסה

לומר שאני לא שונה, שכל אחת יכולה לעשות

את מה שאני עושה, ואז כל הנשים היו בלתי-תלויות ועצמאיות.

צריך להתחיל את המאבק בתוך החברה עצמה,

את צריכה להראות שאת שווה.

יש לי רוגמה: היה אביר בשם ענתר, שהיה בן

של שיפחה מההרמון. אבא שלו לא הכיר בו

כאביר והוא רצה שייכיר בו. הוא היה מאוד אמיץ,

היה רוכב על סוס והיה לו חרב ביד, עד שהוא

הפך לאגדה. חזק מזה הוא גם היה משורר. ואנשים

היו שואלים אותו איך זה שהוא יותר אמיץ

מכולם. הוא היה אומר להם: אתם תשימו את

האצבע הקטנה שלכם בפה שלי, ואני אשים את

האצבע הקטנה שלי בפה שלכם, וכל אחד מאיתנו

ינשוך את האצבע של השני ונראה מי יכבה

ראשון. והוא לא כבה ראשון, אבל אמר שאם

השני לא היה בוכה לפניו, הוא היה בוכה קודם.

אני אומרת: תן להם לבכות, אל תבכה לפניכם,

זה העניין. אומץ זה סבלנות וסובלנות.

אני לא אוהבת נשים שכל הנשק שלהן זה

הבכי. צריך להילחם בחזרה, לא לבכות.

● את לא בוכה אף פעם?

בוודאי, אבל אני מאוד מנסה שלא. אני לא

בוכה בקלות, זו האמת.

● למה, כי פמיניסטית לא בוכה?

לא, זה לא העניין. כל כאב שנגרם עלייך

בנייארם לא גורם לי לבכות, הוא גורם לי

להילחם בחזרה. כל תאונה שנגרמת עלייך

דטבע, מה שאנשים אחרים אומרים עלייך

אלוהים, יכולה לגרום לי לבכות. כשאבדתי את

בני בכיתי.

● איך זה קרה?

הוא הלך ברחוב פה בעזה, היתה סופה, וחוט

השמל, שנקרע מהירות, פגע בו והרג אותו. הוא

היה בן 18, וזה היה לפני 9 שנים. אבל אחרי זמן

קצר הבנתי שהוא ימשיך להיות איתי בלב, וזה לא

אומר שאני צריכה לשבת ולחכות למותי

ולתאבל כל הזמן. הבנתי שאני צריכה להמשיך

להילחם ולחיות את חיי ולנסות לעשות חיים

טובים יותר לילדים אחרים. בכי לא יעזור

לאחרים.

● אבל אולי זה יעזור לך, זה עוזר

להשתחרר.

זה אולי ישתר אותך, אבל במידה מסוימת

אני לא רוצה להשתחרר מהבחינה הזאת. הרי מה

שגרם למות בני זו הזנחה של הוריות. זה לא

מאלוהים, אני לא מאמינה באלוהים. את הרי לא

זורקת את עצמך לתוך הים ואומרת: אלוהים

יעזור לי.

● את חושבת שהמוות של בנך שינה

אותך?

לא, אני נלחמת בשינוי הזה. בעיקבות המוות

אני מוגנת יותר על ילדי. היום הבת שלי נסעה

לירושלים לעבודה, והיא עדיין לא צילצלה ואני

דואגת, אבל אני נלחמת בעצמי שלא לטלפן

אליה. אני נלחמת ברשעות שלי כאם. אני יודעת

שבידושים יורד גשם, ואני יודעת שאין לה

מכונית טובה, ואני לא יודעת מה קורה שם, אבל

אני לא מתכוונת לטלפן. היא צריכה לחיות את

החיים שלה.

● אמרת קודם שאסור לכן שלך

לחזור.

כן. אנחנו מרגישים שזה עונש. זה הפך כבר

למסורת שכל מי שפעיל בחוץ, לא נותנים לו

לחזור, אבל אם הוא לא פעיל במשך חמש שנים,

אז מתיירים לו לחזור. הבן שלי היה חייל מתנדב

במילחמה נגד הפלסטינים בלבנון.

● הוא שאל אתכם לפני שהוא התחיל

לצאת להילחם?

לא, אלה החיים שלו. ניסינו לדבר עם כל מיני אנשים כדי שיאפשרו לו לחזור. אפילו שלחנו עצומה לממשל עם 7000 חתימות שביקשו את חזרתו, אבל הם אפילו לא ענו. לפני כמה שבועות, לפני האירועים האחרונים, נסעתי לכנסת בירושלים ופגשתי שם את ח"כ דרז צוקר מר"ץ. אחרי יומיים קראו לי לממשל ושאלו אותי מה הסיפור. אמרתי שסיפורי את הסיפור הזה כבר מאה פעמים, שאנחנו כבר זקנים, שזה הבן היחיד שלנו ושנחנו רוצים אותו בחזרה פה. הם אמרו שיתנו תשובה ואנחנו עדיין ממתנים.

● הוא רוצה לחזור הנה לעזה?

כן.

● אבל הוא נשוי למצרייה.

נכון.

● מותר לכם לבקר אותו?

כן. אנחנו אפילו לא ידענו כשנולד לנו נכד. זה

גורע לנו רק כשהוא היה בן תישעה חודשים. הבן

שלי גר עם החברה שלו, היום אשתו, במשך

תקופה ארוכה ואנחנו ידענו, וכך כל האחרים. הם

שמרו על כך בסוד.

● אבל אתם שונים.

כן, אבל האחרים מתנהגים בדיוק כמו שהבן

שלי התנהג.

● ולכלה המצרייה שלך לא איכפת

לגור פה, בעזה?

אני חושבת שהיא רוצה, היא מרגישה טוב

איתנו.

● אני לא מתכוונת אליכם, אני

מתכוונת למצב.

היא הגיעה הנה לביקור בדיוק לפני שבועיים,

כשהכל פה התחיל. היא שאלה אם הכל בסדר, אם

זה בטוח פה בבית, אם שום דבר לא יקרה. אבל,

לפעמים, יש לה חלומות ביעותים על מה שקורה.

היא באה מאלכסנדריה ושם אף פעם לא קורה

כלום.

● ולמרות הכל היא מוכנה לגור פה?

רישמי, מהו המעמד שלך, את פליטה? אני תושבת עזה. יש לי תעודת-מעבר ישראלית ותעודת-זהות של עזה. בתעודת-המעבר שלי, בסעיף לאום, כתוב: בלתי ברור. ● ומותר לך לנסוע בכל עת שאת רוצה?

מה פתאום? אני צריכה לקבל רישיון בכל פעם

שאני רוצה לנסוע.

לא מזמן נסעתי לארצות-הברית. בדרך,

במסוט, מחלקים טופס שצריך למלא אותו ושם

היתה מישצת שבה הייתי צריכה למלא את

מקום-הלידה שלי. כתבתי פלסטין. כשהגעתי אל

הדלפק כדי לקבל את אשרת-הכניסה, הפקיד

מחק "פלסטין" וכתב במקום זה "ישראל". הוא

היה יהודי. אני לא הסכמתי ומחקתי את השם

"ישראל" וכתבתי "פלסטין". היה בינינו ויכוח

וביקשתי שיקרא לאחראי שלו. כשהאחראי בא,

אמרתי לו שמדינת-ישראל קמה ב-1948 ואילו

אני נולדתי ב-1927, שאז היתה פלסטין. הוא

הסכים איתי.

● אני מבינה שאת רבה כל הזמן, לא

מוותרת.

אני אוהבת את זה.

אני מוכרחה לומר לך שבכביש אין שום דבר

יפה. בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה

שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של

אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה

להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה

ספונטאנית וטבעית, והלואי שהישראלים יראו

את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות

במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים

האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים.

מה את בדיוק עושה באונר"א?

מרי בפריס בחיפה (1946)

אני שוונת צבא בכל מקום. כל צבא.

אני אחראית על תוכנית-חינוך לגיל הרך

במחנות-הפליטים. אני מלמדת מורים להיות

מחנכים טובים.

● למדת חינוך?

כן, למדתי חינוך לגיל הרך בישראל ואחר-כך

בארצות-הברית.

● איך הגיבה המישפחה שלך

כשהחלטת לגור בעזה?

הם ניסו לשכנע אותי לא לעשות את זה, אבל

זה לא עזר להם.

● את בקשרים איתם, הם באים לבקר

אותך פה?

כן.

● היית צריכה לוותר על האזרחות

הישראלית שלך כדי לגור בעזה?

כן וזה נעשה בצורה פשוטה. כתבתי מיכתב

שבו ויתרתי על האזרחות.

● מה את חושבת יקרה בעתיד

בעזה?

אני חושבת שהישראלים ינסו לרכא את

ההתנגדות, אבל זה לא יהיה לזמן רב. אני מצפה

שבי-1 בינואר, שזה יום הפת"ח, יקרו דברים.

● מתכננים מה משהו?

אני לא יודעת, אבל בדרך-כלל כן.

● כמה מההפגנות שהיו בשבועיים

האחרונים היו מתוכננות?

ההפגנה הראשונה, שהיתה במחנה הפליטים

ג'באלייה, היתה מאוד ספונטנית. זה היה בבוקר

במחנה אותה תאונת-דרכים. התלמידות הפגינו

בתוך חצר בית-הספר, ואז באו החיילים וזרקו

פזימה גזא מרמיע. מכוחן שמעו את רעש היריות,

וכל באמות רצו לכיוון בית-הספר, שנמצאים

כולם באותו האזור, מצוידים אתר לשני. האמהות

רצו והתחילו לזרוק אבנים ולבכות, ואז החיילים

התחילו להכות אותן.

למה הם היו צריכים בכלל להיות שם? הם יצרו את המחאה. כולם במחנה כעסו בגלל מותם של שניים מתושבי ג'באלייה, ופציעתם של ארבעה אחרים בתאונה. אבל החיילים באו וערכו פטרולים במחנה.

את תראי בעצמך, אם תבואי הנה ב-1 בינואר,

כבר מהשעה 5 בבוקר תראי חיילים בכל מקום,

כאילו הם אומרים לאנשים: אנחנו מצפים שאתם

תעשו משהו.

● אבל הטענה היא שאם החיילים

ייצאו מתוך המחנות זה ייחשב לניצחון

לפלסטינים.

אני מכירה את הטענה הזאת. זה לא עניין של

**„אלמלא היינו עוזבים
מקומות ב-1948,
הדברים היו
היו שונים לגמרי“**

ניצחון, הרי לא מדובר בכוחות שווים. מצד אחד עומדים אנשים חמושים, ומן הצד השני עומרים אנשים חסרי-מגן. הבעיה היא שצחק רבין מתגאה ואומר שהצבא מגן על עצמו, כשבועצם החיילים מטרידים ומשפלים ומכים אנשים.

● את שונאת את החיילים?

אני שונאת צבא בכל מקום, כל צבא.

● ואת החיילים הישראליים?

אין לי שום כבוד לצבא שמשתמש בכוח שלו.

● איזו ברייה יש לך?

שיצאו מפה לכל הרחוקות. זו הברירה המצוי

אותית היחידה שיש. הם הורסים את הקיום שלי.

אני הייתי מאמינה גדולה בהידברות ובמשא

ומתן, עד שראיתי את ההתנגדות החיילים, והיום

אני לא יודעת אם אני מאמינה בזה יותר. החיילים

הרי מייצגים את ישראל כולה. אי-אפשר לומר

שהחיילים הם רק מסוג אחד. הם מייצגים קשת

של כל הרעיות מכל המיפלגות, אנשי סדיר

ומילואים.

אם כל ישראל נראית כמו שהחיילים נראים

כאן, אז שאלוהים יעזור להם, לישראלים, כי הם

אובלים את החברה שלהם מבפנים, הם אובלים

את כל מה שהיהדות מייצגת. היהדות, שעברה את

השוואה, צריכה לדעת יותר טוב. הם רוחפים אותנו

להיות עוד סוג של תנועה ציונית, שיותר טוב

לעולם בלעדית.

● לאור כל מה שקרה בשבועות

האחרונים את חושבת שיוכל להיות

שלום אמיתי בין שני העמים?

בין גרמניה לישראל יש שלום, ואנחנו לא

הרגנו שישה מיליון איש. נכון, אומנם, שהגרמנים

שילמו.

● את מצפה שהישראלים ישלמו?

בצורה זו או אחרת מישו ישלם. אלה החיים.

אנחנו, כבודדים, משלמים בשביל השגיונות

שלנו, למה שממשלות לא ישלמו בשביל השג

גיונות שלהן?

הישראלים צריכים להבין שהזמן לא פועל

לטובתם.

הוידאו שלך צריך שומר-ראש

הסרט המגנטי של פוג'י
שומר על
הראש המגנטי של
הוידאוטייפ שלך

הראש המגנטי הוא
החלק החשוב והיקר
בוידאוטייפ שלך. רק
קסטה מעולה ועמידה
שומרת על חייו לאורך
זמן ומעניקה תמונה חדה
וברורה תמיד.

איכות התמונה נשמרת
גם בשימוש החוזר
בסרט.

קסטות פוג'י וידאו ואודיו
- להשיג בחנויות הצילום
והחשמל המובחרות.

**קסטות וידאו פוג'י -
מעט יותר יקרות,
הרבה יותר טובות.
אל תחסוך באיכות.
קנה פוג'י.**

נציגים בלעדיים:
קבוצת חברות שמעוני בע"מ

FUJI VIDEO-
CASSETTE

פוג'י-קסטות הוידאו הטובות בעולם

העולם

נעמי אדווה שהתה במשך 75

ימים ולילות ב"נווה תידצה"

בתור

כלא

הנשים

